

دفترچه شماره ۱

آزمون شماره ۱۵

جمعه ۱۴۰۱/۱۱/۰۷

آزمون‌های سراسر کاج

گزینه درستی را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

سوالات آزمون

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

گروه مشاوره و موبایل‌ریزی آکو

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۸۰	مدت پاسخگویی: ۸۵ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	وضعیت پاسخگویی	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
				از	تا	
۱	ریاضیات	۲۵	زوج کتاب	۱	۲۵	۳۰ دقیقه
		۲۵		۲۶	۵۰	
۲	اقتصاد	۱۵	اجباری	۵۱	۶۵	۱۵ دقیقه
۳	علوم و فنون ادبی	۲۰	زوج کتاب	۶۶	۸۵	۲۰ دقیقه
		۲۰		۸۶	۱۰۵	
۴	جامعه‌شناسی	۱۰	اجباری	۱۰۶	۱۱۵	۲۰ دقیقه
		۱۰		۱۱۶	۱۲۵	

DriQ.com

ریاضیات

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (ریاضی و آمار (۱)، شماره ۱ تا ۲۵) و زوج درس ۲ (ریاضی و آمار (۲)، شماره ۲۶ تا ۵۰)، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

ریاضی و آمار (۱) (سؤالات ۱ تا ۲۵)

۱- اگر $x = 5$ یکی از جواب‌های معادله $3x^2 + (a+1)x - 10 = 0$ باشد، جواب دیگر معادله کدام است؟

- (۱) $\frac{2}{3}$ (۲) $\frac{3}{2}$ (۳) $-\frac{2}{3}$ (۴) $-\frac{3}{2}$

۲- معادله درجه دوم $x^2 + 2mx + 6 - m = 0$ به ازای دو مقدار m دارای ریشه مضاعف است. به ازای مقدار منفی m ریشه مضاعف معادله کدام است؟

- (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) -۴ (۴) -۶

۳- در معادله درجه دوم $(a^2 - 14)x^2 + (a-1)x - 2a = 0$ مجموع معکوس دو ریشه برابر $\frac{2}{3}$ است. مجموع ریشه‌ها کدام است؟

- (۱) $-\frac{3}{2}$ (۲) $\frac{2}{3}$ (۳) $\frac{5}{4}$ (۴) $-\frac{4}{5}$

۴- قدرمطلق تفاضل ریشه‌های معادله $\frac{24}{10+x} + 1 = \frac{24}{10-x}$ کدام است؟

- (۱) ۵۲ (۲) ۵۴ (۳) ۵۶ (۴) ۵۸

۵- یک قطعه زمینی به مساحت ۶۰۰ متر مربع طی حکم دادگاه بین n نفر تقسیم شده است. قبل از اجرای حکم، حکم جدیدی صادر می‌شود که این بار ۱ نفر به افراد قبلی اضافه شده است. در این حالت به هر کدام از افراد ۲۰ متر زمین نسبت به قبل، کم‌تر می‌رسد. تعداد افراد در مرحله اول چند نفر بوده است؟

- (۱) ۴ (۲) ۵ (۳) ۶ (۴) ۷

۶- اگر رابطه $f = \{(3, 4), (5, 2), (3, x+y), (5, x-y), (4, -1), (5, 2)\}$ یک تابع باشد، حاصل $x^3 - y^3$ چند برابر $x^2 - y^2$ است؟

- (۱) $3/25$ (۲) $3/5$ (۳) $4/25$ (۴) $4/5$

۷- تابع f به هر عدد حقیقی، نصف معکوس مربع آن عدد را نسبت می‌دهد. حاصل $f(-\frac{1}{4}) - f(\frac{1}{4})$ کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) ۲ (۳) ۴ (۴) ۶

۸- در تابع $f: A \rightarrow B$ اگر $B = \{4\}$ فرض شود، کدام عدد زیر عضو مجموعه A است؟

- (۱) ۳ (۲) ۵ (۳) ۷ (۴) ۹

۹- در تابع خطی f داریم $f(0) = 7$ و $f(2) = 11$ ، حاصل $\frac{f(5)}{f(-1)}$ کدام است؟

- (۱) $3/1$ (۲) $3/2$ (۳) $3/3$ (۴) $3/4$

۱۰- در تابع خطی $f(x) = 3x - k$ اگر $f(2a) = a - 1$ باشد، نمودار این تابع محور x ها را در نقطه‌ای به طول -1 قطع کند، a کدام است؟

- (۱) $-\frac{4}{5}$ (۲) $\frac{4}{5}$ (۳) $-\frac{5}{4}$ (۴) $\frac{5}{4}$

۱۱- در تابع خطی f داریم: $f(-1) = 6$ و $f(-3) = -8$. اگر دامنه تابع f به صورت $D_f = \{x | -1 \leq x < 4\}$ تعریف شود، برد آن کدام است؟

- (۱) $6 \leq y < 41$ (۲) $6 \leq y < 53$ (۳) $8 \leq y < 41$ (۴) $8 \leq y < 53$

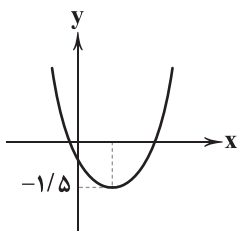
۱۲- معادله تابع با نمودار مقابل کدام است؟

(۱) $y = x^2 - 2x - 1$

(۲) $y = 2x^2 - 2x - 1$

(۳) $y = x^2 - \frac{1}{4}x - \frac{1}{4}$

(۴) $y = 2x^2 - \frac{1}{4}x - \frac{1}{4}$

۱۳- خط $y = 3$ از رأس تابع درجه دوم $f(x) = -2x^2 - 4x + a$ می‌گذرد، نمودار تابع $f(x)$ محور y ها را با کدام عرض قطع می‌کند؟

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) -۱ (۴) -۲

۱۴- بیشترین مقدار اختلاف ۲ برابر مربع عددی با ۳ برابر آن عدد کدام است؟

- (۱) $\frac{2}{3}$ (۲) $\frac{3}{8}$ (۳) $\frac{3}{2}$ (۴) $\frac{9}{8}$

۱۵- تابع روزانه درآمد و هزینه شرکتی به ترتیب به صورت $R(x) = 30x - \frac{1}{4}x^2$ و $C(x) = 40 + 18x$ داده شده است، این شرکت روزانه حداقل چند کالا بفروشد تا سود کسب کند؟

- (۱) ۴ (۲) ۵ (۳) ۶ (۴) ۷

۱۶- در هر قسمت بهترین روش جمع آوری داده مشخص شده است. چه تعداد از آن‌ها صحیح است؟

(الف) بررسی رفتار دانش آموزان در یک درس (مشاهده)

(ب) بررسی تعداد تصادفات جاده چالوس در ۱۰ سال اخیر (دادگان)

(ج) بررسی میزان علاقه افراد به یک نوع موسیقی خاص (پرسش نامه)

- (۱) صفر (۲) یک (۳) دو (۴) سه

۱۷- اگر میانگین داده‌های ۸، ۲، ۱۵، ۱۱، ۱۴، ۳، ۹، ۱۲، ۶ برابر ۹ باشد، میان داده‌ها کدام است؟

- (۱) ۹ (۲) $\frac{9}{5}$ (۳) ۱۰ (۴) $\frac{10}{5}$

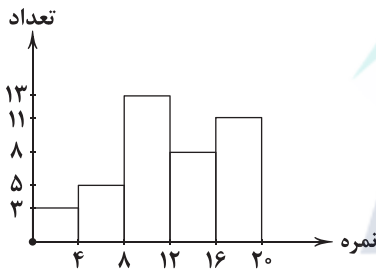
۱۸- در داده‌های آماری ۱۰، ۸، ۱۳، ۲۱، ۱۲، ۲۵، ۱۴، ۱۷، ۲۹، ۲۳، ۱۶، ۳۱، ۳۹، ۳۲ دامنه تغییرات کل چند برابر دامنه میان چارکی آن‌ها است؟

- (۱) ۲ (۲) $\frac{2}{25}$ (۳) $\frac{2}{5}$ (۴) $\frac{2}{75}$

۱۹- در یک بررسی آماری، مجموع ۶۰ داده آماری ۷۲۰ و واریانس داده‌ها برابر ۹ بوده است. ۹۶ درصد داده‌ها در کدام بازه قرار دارند؟

- (۱) (۶، ۱۵) (۲) (۳، ۱۵) (۳) (۶، ۱۸) (۴) (۳، ۱۸)

۲۰- در نمودار هیستوگرام مقابل که مربوط به نمرات دانش آموزان یک کلاس است، چند درصد دانش آموزان نمره کمتر از ۱۶ دارند؟

(۱) $\frac{70}{5}$

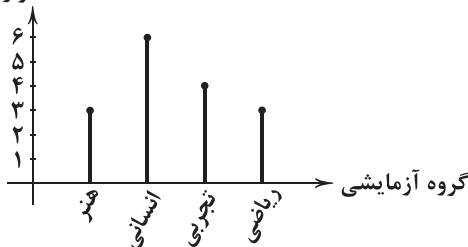
(۲) $\frac{71}{5}$

(۳) $\frac{72}{5}$

(۴) $\frac{73}{5}$

۲۱- نمودار میله‌ای مقابل مربوط به تعداد شرکت کنندگان یک شهر در آزمون سراسری است. در نمودار دایره‌ای، زاویه افراد شرکت کننده در گروه انسانی کدام است؟

تعداد (هزار نفر)

(۱) ۱۲۵

(۲) ۱۳۵

(۳) ۱۴۵

(۴) ۱۵۵

۲۲- در رسم نمودار جعبه‌ای داده‌های مقابل، انحراف معیار داده‌های داخل جعبه کدام است؟ ۳۰، ۱۷، ۲۹، ۲۱، ۲۴، ۱۴، ۳۴، ۳۹، ۲۶، ۲۰، ۳۲

- (۱) $\frac{2}{2}$ (۲) $\frac{2}{8}$ (۳) $\frac{3}{2}$ (۴) $\frac{3}{8}$

۲۳- در یک نمودار حبابی که برای دو شرکت A و B رسم شده است، متغیر سوم میزان فروش این دو شرکت است. اگر شعاع مربوط به درآمد شرکت A برابر $\frac{5}{4}$ و شعاع مربوط به درآمد شرکت B برابر $\frac{1}{4}$ و میزان فروش شرکت B برابر $\frac{7}{5}$ میلیارد باشد، میزان فروش شرکت A چقدر است؟

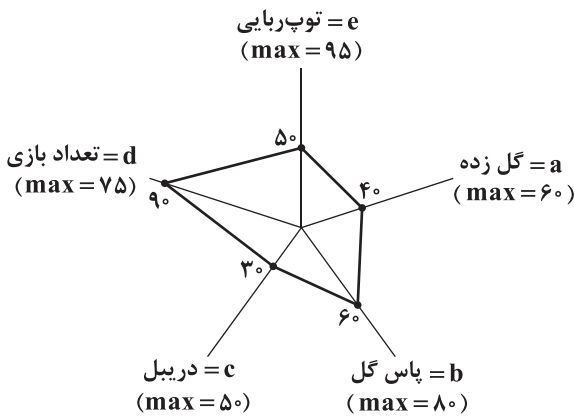
- (۱) $\frac{184}{5}$ (۲) $\frac{185}{5}$ (۳) $\frac{186}{5}$ (۴) $\frac{187}{5}$

۲۴- اگر n متغیر بر روی یک نمودار راداری نمایش دهیم، زاویه بین دو شعاع مجاور این نمودار برابر ۴۰ درجه است. در هنگام نمایش $n+3$ متغیر بر روی این نمودار زاویه بین دو شعاع مجاور برابر کدام خواهد بود؟

- (۱) 36° (۲) 32° (۳) 30° (۴) 28°

۲۵- نمودار راداری مقابل مربوط به امتیازات پنج ویژگی یک بازیکن فوتبال برحسب درصد است. میانگین امتیاز این بازیکن کدام است؟

- (۱) ۴۰/۴
(۲) ۴۲/۶
(۳) ۴۶/۴
(۴) ۴۸/۶

زوج درس ۲

ریاضی و آمار (۲) (سوالات ۲۶ تا ۵۰)

- ۲۶- اگر $q \sim$ گزاره‌ای نادرست باشد، ارزش گزاره‌های $p \Rightarrow q$ و $(q \vee r) \sim$ به ترتیب کدام است؟
(۱) درست - درست (۲) درست - نادرست (۳) نادرست - درست (۴) نادرست - نادرست
- ۲۷- اگر p و q به ترتیب گزاره‌های نادرست و درست باشند، ارزش گزاره $((p \wedge r) \Rightarrow q) \Leftrightarrow \sim((q \vee s) \Rightarrow p)$ کدام است؟
(۱) همواره درست (۲) همواره نادرست (۳) هم‌ارزش r (۴) هم‌ارزش s
- ۲۸- هم‌ارز گزاره $(\sim p \Rightarrow (q \Rightarrow p)) \wedge (p \vee q)$ کدام است؟
(۱) p (۲) q (۳) $\sim p$ (۴) $\sim q$
- ۲۹- اگر ارزش گزاره $(p \wedge q) \Rightarrow (r \vee s)$ نادرست باشد، آن‌گاه ارزش گزاره‌های زیر کدام است؟
الف) $(\sim q \vee \sim r) \Leftrightarrow (\sim q \Leftrightarrow \sim s)$ (ب) $(\sim p \Rightarrow s) \Leftrightarrow (q \Rightarrow r)$
(۱) هر دو درست (۲) هر دو نادرست (۳) الف «درست» و ب «نادرست» (۴) الف «نادرست» و ب «درست»
- ۳۰- گزاره $(\sim(p \Rightarrow q)) \wedge (q \vee r)$ در چه صورت درست است؟
(۱) p درست، q درست و r نادرست (۲) p نادرست، q درست و r درست
(۳) p درست، q نادرست و r درست (۴) p درست، q درست و r درست
- ۳۱- نقیض گزاره $(p \vee q) \Rightarrow q$ .....
(۱) همواره دارای ارزش نادرست است. (۲) همواره دارای ارزش درست است.
(۳) هم‌ارز با $(\sim p \vee q) \wedge q$ است. (۴) هم‌ارز با $(p \wedge q) \vee \sim p$ است.
- ۳۲- چه تعداد از گزاره‌های داده شده در مورد استدلال زیر صحیح هستند؟
مقدمه ۱: اگر دو عدد مساوی باشند آن‌گاه مجذور آن‌ها نیز با هم برابرند.

$$\frac{x^2 = y^2}{p} \therefore$$

- الف) این استدلال، قیاس استثنایی است. (ب) روش استفاده شده در این استدلال درست است.
ج) این استدلال مغالطه است.
(۱) صفر (۲) یک (۳) دو (۴) سه

۳۳- کدام گزاره زیر به‌طور نادرست با نمادهای ریاضی نمایش داده شده است؟

- (۱) مجموع مکعبات دو عدد حقیقی، بزرگ‌تر مساوی مکعب مجموع آن دو عدد است: $a^3 + b^3 \geq (a+b)^3$
(۲) مجذور هر عدد طبیعی، بزرگ‌تر از خود آن عدد است: $a^2 > a$
(۳) مجموع معکوس دو عدد، بزرگ‌تر مساوی مجموع آن دو عدد است: $\frac{1}{a+b} \geq a+b$

(۴) ثلث مربع معکوس هر عددی، کوچک‌تر از چهار برابر آن عدد است: $\frac{1}{3x^2} < 4x$

۳۴- اگر f یک تابع همانی باشد به طوری که $f(2a-3) = 6a-5$ ، آن‌گاه $f(2-a)$ کدام است؟

- (۱) ۱ (۲) ۱/۵ (۳) ۲ (۴) ۲/۵

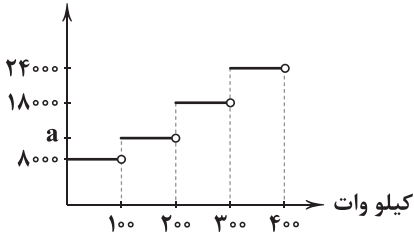
۳۵- اگر $f(x) = |x| + \sqrt{3x+24}$ و $g(x) = \frac{[2x+1]}{[x]}$ ، حاصل $f(-5) - g(-\frac{3}{4})$ کدام است؟ ([ ] نماد جزء صحیح است.)

- (۱) ۶ (۲) ۷ (۳) ۸ (۴) ۹

۳۶- نمودار مقابل مربوط به هزینه مصرف برق یک واحد آپارتمان است. اگر هزینه پرداختی توسط این واحد به ازای ۲۶۰ کیلووات برق مصرفی برابر ۲۹۸۰۰۰۰ ریال باشد، a کدام است؟

- ۱) ۱۰۰۰۰
- ۲) ۱۱۰۰۰
- ۳) ۱۲۰۰۰
- ۴) ۱۳۰۰۰

۳۷- اگر $f(x) = x^2 - 2|x|$ و $g(x) = \text{sign}(x)$ ، حاصل $\frac{1}{4}f(\sqrt{3}) - g(2 - \sqrt{5})$ کدام است؟ ([ ] نماد جزء صحیح است.)

- ۱) $-\frac{1}{4}$
- ۲) $-\frac{3}{4}$
- ۳) $\frac{1}{4}$
- ۴) $\frac{3}{4}$

۳۸- اگر $f(x) = \begin{cases} x^2 - 1 & x < 1 \\ 2 & 1 < x \leq 2 \\ -2x + 3 & 2 < x < 4 \end{cases}$ ، حاصل $3f(\frac{3}{4}) - 2f(\frac{9}{4}) - 4f(-\frac{1}{4})$ کدام است؟

- ۱) ۸
- ۲) ۱۰
- ۳) ۱۲
- ۴) ۱۴

۳۹- نمودار تابع $y = 2x + |x - 1|$ از کدام ناحیه محورهای مختصات نمی‌گذرد؟

- ۱) اول
- ۲) دوم
- ۳) سوم
- ۴) چهارم

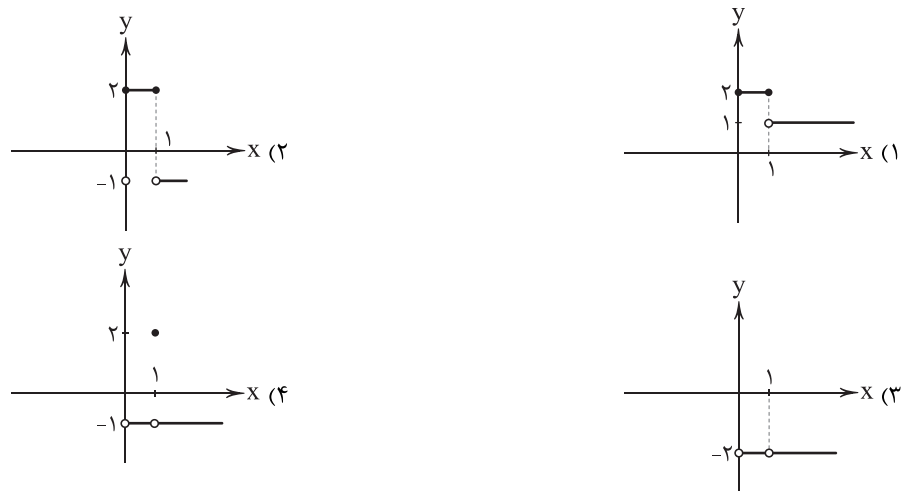
۴۰- اگر $f(x) = |x|$ و $g(x)$ تابعی همانی باشد، نمودار تابع $(f \cdot g)(x)$ کدام است؟

۴۱- اگر $f = \{(-1, 0), (4, 2), (3, -2), (5, -1)\}$ و $g = \{(3, 4), (4, 0), (-5, 2), (-1, -2)\}$ آن‌گاه برد تابع $\frac{f+g}{g}$ کدام است؟

- ۱) $\{2, -1\}$
- ۲) $\{1, \frac{1}{4}\}$
- ۳) $\{1, -2\}$
- ۴) $\{1, -\frac{1}{4}\}$

۴۲- اگر $f(x) = \begin{cases} x & x > 1 \\ 6 & x = 1 \\ -x & 0 < x < 1 \end{cases}$ و $g(x) = \begin{cases} -x & x > 1 \\ 3 & x = 1 \\ x & 0 < x < 1 \end{cases}$ آن‌گاه نمودار تابع $\frac{f}{g}(x)$ کدام است؟

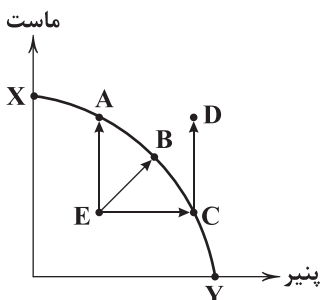
- ۴۳- خط فقر حداقل درآمدی است که یک ..... در مدت ..... برای زندگی به آن نیاز دارد.
- (۱) فرد - ماه (۲) فرد - سال (۳) خانواده - ماه (۴) خانواده - سال
- ۴۴- در یک جامعه آماری حقوق ماهیانه افراد (برحسب میلیون تومان) به صورت زیر است، به روش میانه چند نفر زیر خط فقر هستند؟
۳, ۷, ۴, ۵/۸, ۱۲, ۸/۵, ۹/۵, ۲۵, ۱۴, ۱۹, ۱۰, ۱۳/۵, ۲۲, ۲۰
- (۱) صفر (۲) یک (۳) دو (۴) سه
- ۴۵- اگر هزینه خورد و خوراک یک خانواده در سال ۹۵ (سال پایه) ماهانه برابر ۲/۳ میلیون تومان و شاخص خورد و خوراک سال ۱۴۰۰ برابر ۳۸۰ باشد، هزینه خورد و خوراک این خانواده در سال ۱۴۰۰ ماهیانه چند تومان بوده است؟
- (۱) ۷۳۲۰۰۰ (۲) ۷۷۴۰۰۰۰ (۳) ۸۳۲۰۰۰۰ (۴) ۸۷۴۰۰۰۰۰
- ۴۶- اگر سبد خانواری از دو کالای A و B تشکیل شده باشد و قیمت این دو کالا در سال پایه به ترتیب ۳ و ۸۰ هزار تومان و در سال مورد نظر به ۷۰ و ۱۲۰ هزار تومان رسیده باشد و میزان مصرف آن‌ها به ترتیب ۵۰ و ۲۰ واحد باشد، میزان تورم این دو کالا برحسب درصد کدام است؟
- (۱) ۸۰ (۲) ۹۰ (۳) ۱۸۰ (۴) ۱۹۰
- ۴۷- در یک شهر که ۴۲۰ هزار نفر جمعیت فعال دارد. ۳۴۰ هزار نفر از افراد این جمعیت را شاغلین تشکیل می‌دهند. با آغاز به کار چند نفر، نرخ بیکاری به ۵ درصد خواهد رسید؟
- (۱) ۴۳ (۲) ۲۱ (۳) ۵۳ (۴) ۵۹
- ۴۸- اگر فردی با قد ۱۶۰ سانتی‌متر، وزنی برابر ۵۰ کیلوگرم داشته باشد، شاخص توده بدنی او تقریباً برابر کدام است؟
- (۱) ۱۹ (۲) ۱۹/۵ (۳) ۲۰ (۴) ۲۰/۵
- ۴۹- کتابی که در آن میانگین تعداد کلمات در هر جمله ۱۰ و دارای ۱۶ درصد کلمات دشوار است، برای کدام پایه مناسب است؟
- (۱) هشتم (۲) نهم (۳) دهم (۴) یازدهم
- ۵۰- شاخص بوسیدگی دندان در سال ۹۰ برابر ۳ بوده است. اگر این شاخص در سال ۱۴۰۰ به ۵ رسیده باشد، این شاخص چند درصد افزایش داشته است؟
- (۱) ۳۳ (۲) ۴۲ (۳) ۶۶ (۴) ۸۴

- ۵۱- کدام یک، از نتایج به کارگیری اصل مزیت مطلق و نسبی نمی‌باشد؟
- (۱) در صورت تولید بر مبنای این اصول می‌توان از منابع و سرمایه‌ها بهترین استفاده را کرد.
(۲) یکی از نتایج بهره‌گیری از این اصول، جلوگیری از هدررفت و اسراف منابع ملی کشورها است.
(۳) در صورت عدم رعایت این اصول، تولیدات کم‌تر و بی‌کیفیت‌تر می‌شوند و در نتیجه رفاه جوامع کاهش می‌یابد.
(۴) با به کارگیری اصول مزیت مطلق و نسبی، جوامع و کشورها از حالت تک‌محصولی دور می‌شوند.
- ۵۲- شرکتی در سال گذشته ۱۴,۲۰۰ کالا به قیمت هر عدد کالا ۱۱۲,۵۰۰ تومان تولید و به فروش رسانده است. این شرکت ۱۲ کارمند بخش اداری و ۶ کارمند بخش فروش دارد؛ مطابق با اطلاعات جدول زیر، در سال گذشته این شرکت چه مقدار سود یا زیان کرده است؟

۷۵۰,۰۰۰	حقوق ماهیانه هر کارمند	(۱) ۶۴۲,۴۰۰,۰۰۰ سود
۱۸,۳۰۰,۰۰۰	اجاره ماهیانه	(۲) ۶۴۲,۴۰۰,۰۰۰ زیان
۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰	هزینه سالیانه تعمیرات دستگاه‌ها	(۳) ۵۳۵,۹۰۰,۰۰۰ زیان
۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰	هزینه سالیانه آب و برق	(۴) ۵۳۵,۹۰۰,۰۰۰ سود
۳۱۰,۰۰۰,۰۰۰	خرید مواد اولیه سالیانه	

- ۵۳- کدام گزینه حاوی پاسخ صحیح پرسش‌های زیر در ارتباط با اصول تصمیم‌گیری درست می‌باشد؟
- (الف) هزینه فرصت عبارت است از: .....
(ب) علت ترسیم قید بودجه چیست؟
(ج) مقایسه هزینه‌ها و منافع بر چه مبنایی است؟
- (۱) الف: منافع حاصل از بهترین گزینه بعدی ب: کمیابی منبع مالی ج: اطلاعاتی که از آن‌ها داریم.
(۲) الف: جمع منافع تمامی گزینه‌های انتخاب‌نشده ب: محدودیت منابع تولید ج: فرهنگ و شیوه زندگی اجتماعی
(۳) الف: جمع منافع تمامی گزینه‌های انتخاب‌نشده ب: محدودیت منابع تولید ج: اطلاعاتی که از آن‌ها داریم.
(۴) الف: منافع حاصل از بهترین گزینه بعدی ب: کمیابی منبع مالی ج: فرهنگ و شیوه زندگی اجتماعی
- ۵۴- کدام گزینه پاسخ درستی به پرسش‌های زیر در ارتباط با منحنی امکانات تولید زیر می‌دهد؟
- (الف) کدام خط نشان از تلاش برای کارایی دارد؟
(ب) در کدام نقطه، منبعی برای تولید ماست به کار نمی‌رود؟

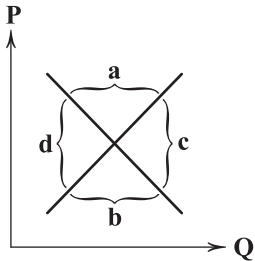

- (ج) در صورتی که تقاضا برای ماست $\frac{3}{4}$ تقاضا برای پنیر باشد؛ کدام نقطه برای تولید مناسب‌تر است؟
- (۱) الف: CD ب: X ج: A
(۲) الف: CD ب: X ج: C
(۳) الف: EB ب: Y ج: A
(۴) الف: EB ب: Y ج: C

- ۵۵- در ارتباط با تجارت بین الملل، کدام عبارت‌ها نادرست می‌باشند؟
 الف) یکی از راه‌های نزدیک شدن به وضعیت استقلال اقتصادی، قطع واردات و افزایش صادرات است.
 ب) سازمان‌های بین‌المللی در سده بیست و یکم به منظور گسترش تجارت آزاد تشکیل شدند.
 ج) دولت‌ها در طول تاریخ برخوردهای گوناگون و گاه متعارضی با مسئله تجارت بین‌الملل داشته‌اند.
 د) هنگام بررسی مفهوم مزیت نسبی، بهتر است با آن به تناسب هزینه فرصت هماهنگ شویم.
 (۱) الف - ب (۲) ب - ج (۳) ج - د (۴) الف - د

- ۵۶- در رابطه با منحنی عرضه و تقاضای زیر، کدام گزینه دربر گیرنده پاسخ صحیحی برای پرسش‌های زیر است؟
 الف) برای حرکت از سطح a به سمت نقطه تعادل، چه اتفاقی در بازار باید رخ بدهد؟
 ب) اگر نقطه M در سمت راست نقطه N بر روی منحنی D واقع شده باشد؛ آن‌گاه کدام یک درست است؟
 ج) به غیر از قیمت، کدام عامل بر تقاضا تأثیرگذار است؟

- (۱) الف: قیمت افزایش پیدا کرده و تقاضا کاهش پیدا می‌کند. ب: قیمت در نقطه M بیشتر از نقطه N است.
 ج: قیمت مواد اولیه
 (۲) الف: قیمت کاهش پیدا کرده و عرضه کاهش پیدا می‌کند. ب: قیمت در نقطه N بیشتر از نقطه M است.
 ج: کیفیت ابداعات و اختراعات
 (۳) الف: قیمت افزایش پیدا کرده و عرضه افزایش یابد. ب: قیمت در نقطه N کم‌تر از نقطه M است. ج: سلیقه افراد
 (۴) الف: قیمت کاهش پیدا کرده و تقاضا افزایش یابد. ب: قیمت در نقطه M کم‌تر از نقطه N است. ج: درآمد افراد

- ۵۷- کدام گزینه دربر گیرنده پاسخ درستی برای پرسش‌های زیر است؟
 الف) حاصل جمع جمعیت ..... و ..... برابر است با جمعیت فعال.

ب) کدام یک، تعریف درستی از بیکاری ساختاری ارائه می‌دهد؟

ج) این‌که فردی در آفریقا ثروتمند است و در اروپا فقیر، نشان از چه چیزی دارد؟

(۱) الف: پایین ۱۵ سال - ۱۵ سال و بالاتر ب: بیکاری که به علت رکود و تضعیف ساختار اقتصاد رخ می‌دهد. ج: فقر نسبی

(۲) الف: شاغل - بیکار ب: نوعی از بیکاری که به علت عدم تطابق نیازهای عرضه و تقاضا در بازار نیروی کار است. ج: فقر نسبی

(۳) الف: پایین ۱۵ سال - ۱۵ سال و بالاتر ب: بیکاری که به علت رکود و تضعیف ساختار اقتصاد رخ می‌دهد. ج: فقر مطلق

(۴) الف: شاغل - بیکار ب: نوعی از بیکاری که به علت تطابق نیازهای عرضه و تقاضا در بازار نیروی کار است. ج: فقر مطلق

- ۵۸- مالیات بر درآمد حقوق‌بگیران در یک کشور فرضی ۱۶ درصد است. فردی که درآمدی معادل ۱۲,۳۵۰,۰۰۰ تومان دارد؛ به ترتیب:

الف) میزان مالیات ماهیانه او چقدر است؟

(۱) الف: ۱,۹۷۶,۰۰۰ ب: ۱۰,۳۷۴,۰۰۰

(۲) الف: ۱,۵۶۴,۰۰۰ ب: ۱۰,۷۸۶,۰۰۰

(۳) الف: ۱,۹۷۶,۰۰۰ ب: ۱۲۴,۴۸۸,۰۰۰

(۴) الف: ۱,۵۶۴,۰۰۰ ب: ۱۲۹,۴۳۲,۰۰۰

- ۵۹- کدام گزینه پاسخ درستی به دو پرسش زیر می‌دهد؟

الف) دولت‌ها چگونه مصرف سوخت‌های آلاینده را کاهش می‌دهند؟

ب) زمانی که شرکت در وضعیت زیان است، برای دوری از این شرایط می‌توان اقدام به ..... کرد.

(۱) الف: افزایش مالیات ب: افزایش چند برابری قیمت کالاها

(۲) الف: افزایش مالیات ب: افزایش چند برابری قیمت کالاها

(۳) الف: عدم ارائه این سوخت‌ها ب: افزایش چند برابری قیمت کالاها

(۴) الف: عدم ارائه این سوخت‌ها ب: افزایش چند برابری قیمت کالاها

- ۶۰- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

الف) هزینه‌های مؤثر بر تصمیم‌گیری، هزینه‌هایی هستند که در زمان تصمیم‌گیری به وجود می‌آیند.

ب) یک الگوی واقعی تولید در یک کشور شامل دو یا چند کالا است که بررسی آن آسان‌تر است.

ج) کالاهایی که مُد هستند، حتی اگر قیمتشان هم تغییر نکند، میزان مصرف آن‌ها بیشتر می‌شود.

د) کشورهای از نظر دسترسی به عوامل تولید، یکسان نیستند؛ بنابراین با هم تبادل کالا می‌کنند.

ه) همواره شغل‌ها به علت تغییرات در فناوری و رویه‌های تولید، به وجود می‌آیند و از بین می‌روند.

(۱) غ - غ - ص (۲) غ - ص - غ - ص (۳) ص - غ - ص - غ - ص (۴) ص - غ - ص - ص - غ

- ۶۱- کدام یک، از مشکلات مرتبط با مسئولیت‌های دولت در رابطه با مسئله فقر و بیکاری نمی‌باشد؟

(۱) انتظار طولانی‌مدت تولیدکنندگان برای دریافت مجوزها حتی در جهت کارهای کوچک.

(۲) بازپرداخت سنگین وام‌های بانکی با نرخ سودهای بالا و دشوار بودن این کار.

(۳) بی‌ثباتی در قیمت‌ها که باعث تأثیرگذاری بر بی‌ثباتی در بازار و فعالیت‌های اقتصادی می‌شود.

(۴) عدم ایجاد نهادهای توانمندسازی، خیریه و تأسیس صندوق‌های قرض‌الحسنه و کمک‌های مردمی.

- ۶۲- عبارت «تصمیم برای داشتن دوچرخه بیشتر به معنای از دست دادن چیزهای دیگر است» به کدام گزینه اشاره ندارد؟

(۱) منابع مورد استفاده شرکت‌ها و کشورها جهت تولید محدود هستند؛ به این وضعیت کمیابی می‌گویند.

(۲) هر انتخابی در جامعه و حتی در سطح فرد با مفهوم بده - بستان مواجه است، یعنی چه چیزی را رها و چه چیزی را می‌گیریم.

(۳) هنگام انتخاب نباید به هزینه‌های دررفته توجهی کرد، چرا که هنگام انتخاب رخ نمی‌دهد.

(۴) خرید تولیدات کشورهای دیگر هم مشکل کمیابی منابع را حل نمی‌کند و هم‌چنان این مشکل ادامه دارد.

۶۴- در رابطه با تأثیر درآمد بر مقدار تقاضا می توان گفت:.....

- (۱) همواره تأثیر درآمد بر تقاضا به صورت مستقیم بوده است و باعث افزایش آن می شود.
- (۲) درآمد با کالای پست و مقدار تقاضای جامعه برای آن رابطه عکس دارد.
- (۳) همواره تأثیر درآمد بر تقاضا به صورت معکوس بوده است و باعث کاهش آن می شود.
- (۴) افزایش درآمد حتی در صورت افزایش قیمت کالای مد نظر ما باعث افزایش مقدار تقاضای آن می شود.

۶۴- کدام گزینه به ترتیب پاسخ درستی به پرسش های زیر در ارتباط با عملکرد دولت در بازار می دهد؟

(الف) دولت ها از چه طریق، امنیت خرید و فروش و مبادلات را بهبود می بخشند؟

(ب) تفاوت مالیات مستقیم و غیرمستقیم در چیست؟

(ج) کدام یک، از اهداف دریافت عوارض گمرکی نیست؟

- (۱) الف: تعریف و اجرای حقوق مالکیت ب: مالیات مستقیم به عنوان مبلغ و مالیات غیرمستقیم به عنوان بخشی از قیمت کالا دریافت می شود. ج: افزایش صادرات
- (۲) الف: ارائه خدمات عمومی مثل مشاوره های حقوقی ب: مالیات مستقیم از همه و مالیات غیرمستقیم از بخشی از جامعه دریافت می شود. ج: کاهش واردات
- (۳) الف: تعریف و اجرای حقوق مالکیت ب: مالیات مستقیم از همه و مالیات غیرمستقیم از بخشی از جامعه دریافت می شود. ج: کاهش واردات
- (۴) الف: ارائه خدمات عمومی مثل مشاوره های حقوقی ب: مالیات مستقیم به عنوان مبلغ و مالیات غیرمستقیم به عنوان بخشی از قیمت کالا دریافت می شود. ج: افزایش صادرات

۶۵- با فرض این که نرخ مالیات بر ارزش افزوده در کشوری ۸٪ است. یک تولیدکننده گندم، گندمش را با قیمت کیلویی ۸۲۰۰ تومان به تولیدکننده آرد می فروشد و وی پس از تبدیل گندم به آرد، آن را با قیمت ۹۳۵۰ تومان به تولیدکننده خمیر نان فروخته و تولیدکننده خمیر با تبدیل آرد به خمیر آن را با قیمت ۱۱,۸۲۰ تومان به نانوا می فروشد. نانوا با قیمت ۱۵,۰۰۰ تومان به مصرف کننده نهایی می رساند. با توجه به توضیحات مذکور به ترتیب:

(الف) مالیات مرحله اول و دوم چقدر است؟

(ب) جمع مالیات پرداختی همه مراحل چقدر است؟

(۱) الف: ۹۲ - ۱۹۷ ب: ۷۵۰

(۱) الف: ۹۲ - ۱۹۷ ب: ۱۲۰۰

(۴) الف: ۶۵۶ - ۹۲ ب: ۷۵۰

(۳) الف: ۶۵۶ - ۹۲ ب: ۱۲۰۰

DriQ.com

علوم و فنون ادبی

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (علوم و فنون ادبی (۱)، شماره ۶۶ تا ۸۵) و زوج درس ۲ (علوم و فنون ادبی (۲)، شماره ۸۶ تا ۱۰۵)، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

علوم و فنون ادبی (۱) (سؤالات ۶۶ تا ۸۵)

۶۶- در همه گزینه ها به ویژگی های شعر فارسی در «نیمه دوم قرن ششم و اوایل قرن هفتم» اشاره شده است، به جز .....

- (۱) تفاوت عمده سبک شعر در این دوره با شیوه شاعری پیش از آن، مقدمه ظهور «سبک هندی» در شعر فارسی شد.
- (۲) یکی از ویژگی های شعر این دوره، تأثیرپذیری بعضی از شاعران، از ادبیات و مضامین شعری عرب است.
- (۳) بسیاری از شاعران در این دوره، از مدح شاهان و انتساب به دربارها پرهیز می کردند.
- (۴) پایه های ورود اندیشه های عرفانی به شعر فارسی، در این دوران گذاشته شد.

۶۷- ابوالمعانی میرزا عبدالقادر بیدل به روایتی در فاصله سال های ۱۰۵۴ تا ۱۱۳۳ می زیسته است. در آثار او، افکار عرفانی با مضامین پیچیده و استعارات و کنایات، آمیخته است. سبک خاص او در شعر را نمونه کدام سبک شعر فارسی باید دانست؟

- (۱) سبک خراسانی
- (۲) سبک عراقی
- (۳) سبک هندی
- (۴) سبک دوره بازگشت

۶۸- «نثر فنی» و «نثر مصنوع» به ترتیب عناوین دیگر کدام دوره های سبک نثر فارسی اند؟

- (۱) غزنوی و سلجوقی اول - سلجوقی دوم و خوارزمشاهیان
- (۲) سلجوقی دوم و خوارزمشاهیان - غزنوی و سلجوقی اول
- (۳) عراقی - غزنوی و سلجوقی اول
- (۴) سلجوقی دوم و خوارزمشاهیان - عراقی

۶۹- مفهوم واژه «خداوند» در عبارت زیر با مفهوم این واژه در کدام گزینه یکسان نیست؟

«پس عبدالمطلب گفت که ایها الملک، من خداوند اشترم نه خداوند خانه، و مر این خانه را خداوندی هست، و او خود خانه خود را نگاه دارد.»

- (۱) ای خداوندی که بنای جهان، یعنی خدای
- (۲) به کاخ اندر آمد خداوند رخس
- (۳) خداوندانگنه بسیاری دارم
- (۴) جز خداوند مفرمای که خوانند مرا

۷۰- با توجه به میزان و نوع استفاده از آرایه های ادبی، کدام بیت با «سبک خراسانی» تناسب ندارد؟

- (۱) ز دست عافیت داغم سپند یأس پرورد
- (۲) مشک با زلف سیاهش نه سیاه است و نه خوش
- (۳) هنوز ریشتش از گرد راه چون نسربین
- (۴) دوش باری چه سخن گفتم با تو صنما

- (۱) گوهر پاک تو را اصل نکوکاری نهاد
- (۲) همه فرش و دیبای او کرد بخشش
- (۳) و لیسکن جملسه را اقرار دارم
- (۴) سزد این نام کسی را که غلام تو بود

- (۱) به این آتش که من دارم مگر آتش کند سردم
- (۲) سرو با قد بلندش نه بلند است و نه راست
- (۳) هنوز خنجرش از خون تازه چون گلنار
- (۴) که چنان تنگدل و تافته دل گشتی از آن؟

- ۷۱- «سفرنامه ناصر خسرو» و «شاهنامه ابومنصوری» به ترتیب، متعلق به کدام شاخه‌های نثر خراسانی‌اند؟
 (۱) سامانی - غزنوی و سلجوقی
 (۲) غزنوی و سلجوقی - غزنوی و سلجوقی
 (۳) سامانی - سامانی
 (۴) غزنوی و سلجوقی - سامانی
- ۷۲- موضوع اصلی در همه گزینیه‌ها «توصیف طبیعت» است، به جز .....
 (۱) آمد بهار خرم با رنگ و بوی طیب
 (۲) اکنون خورید باده و اکنون زبید شاد
 (۳) کنجی که برف پیش همی داشت گل گرفت
 (۴) لاله میان کشت بخندد همی ز دور
- ۷۳- در کدام گزینه، به نام شهری اشاره شده است که در زمان سامانیان عمده‌ترین مرکز فرهنگی به‌شمار می‌آمد؟
 (۱) از زهر رشک، خاک نشابور سبزه گشت
 (۲) بر اصفهان گذشتن من بود یک زمان
 (۳) هر باد که از سوی بخارا به من آید
 (۴) چاشتگه در شهر مرو آن نامور فخر زمان
- ۷۴- در همه گزینیه‌ها آرایه «سجع» وجود دارد، به جز .....
 (۱) سنگ سراج دل به الماس آب دیده می‌سفتم و این بیت‌ها، مناسب حال خود می‌گفتم.
 (۲) به رسم قدیم از در درآمد؛ نشاط ملاعبت کرد و بساط مداعبت گسترده.
 (۳) بامدادان که خاطر باز آمدن بر رای نشست غالب آمد، دیدمش دامنی گل و ریحان فراهم آورده.
 (۴) صولت برد آرمیده بود و اوان دولت ورد رسیده.
- ۷۵- آرایه‌های نسبت داده‌شده به ابیات زیر، به ترتیب در کدام گزینه درست است؟
 الف) زشت باید دید و انگارید خوب
 ب) گاه از نسیم این، دهن خاک پرعبیر
 ج) ای فلک را هوای قدر تو بار
 د) سایه‌ای نه که شود از رخ خورشید خجل
 (۱) موازنه - موازنه - ترصیع - موازنه
 (۲) ترصیع - موازنه - موازنه - موازنه
 (۳) موازنه - ترصیع - ترصیع - ترصیع
 (۴) ترصیع - ترصیع - موازنه - موازنه
- ۷۶- چند زوج از واژه‌های زیر، می‌توانند با یکدیگر سجع «متوازن» بسازند؟
 «(بی‌کران و بی‌شمار) / (محروم و معلوم) / (هجر و درد) / (دوش و خموش) / (آید و گشاید)»
 (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۵
- ۷۷- قافیه در کدام گزینه معیوب است؟
 (۱) دی در هوای صحبت آن یار غمگسار
 (۲) تن قفس‌شکل است تن شد خار جان
 (۳) خاک ره شو زیر پای کاملان
 (۴) پراگنده بر کوه و دشتش بره
- ۷۸- «قاعده ساخت قافیه» در کدام گزینه متفاوت است؟
 (۱) عروس چمن راست زیور، شکوفه
 (۲) ای هشت خلد را به یکی نان فروخته!
 (۳) گر کسی را حسد آید که تو را می‌نگرم
 (۴) من بلبلم و رخ تو گلزار
- ۷۹- نمودار هجایی کدام مصراع نادرست است؟
 (۱) تا نپنداری که تنها می‌روی: U - - - U - - - U - - -
 (۲) نه چنان آمده بودم که چنین برخیزم: U U - - U U - - -
 (۳) آن کس که همی کند تجلی: - - U - U - U - -
 (۴) صنما چنان لطیفی که به جان ما درآیی: U - U - U - U - - -
- ۸۰- کدام گزینه با الگوی هجایی مقابل قابل تطبیق است؟ «U - - - U - - - U - - - U - - -»
 (۱) به عزم توبه سحر گفتم استخاره کنم
 (۲) جانب صیدگه شدی، همره خویش بر مرا
 (۳) روزی به لطف اگر سگ کویم لقب نهد
 (۴) نهانی شب به کویش رفته بودم ناله‌ای سر زد
- بهار توبه شکن می‌رسد چه چاره کنم
 بی سگ خویشان مرو، چون به شکار می‌روی
 زان‌گه مرا همیشه بس این افتخار از او
 سگش نزدیک شد بشناسدم، آواز گرداندم

۸۱- کدام گزینه به درستی «تقطیع هجایی» نشده است؟

- (۱) خدایا به خواری مران از درم / که صورت نبندد دری دیگرم: -U--U--U--U--
 (۲) ندیدمت که بکردی وفا بدان چه بگفتی / طریق وصل گشادی من آمدم تو برفتی: -UU-U-U--UU-U-U--
 (۳) سست پیمانها به یک ره دل ز ما برداشتی / آخر ای بدعهد سنگین دل چرا برداشتی: -U---U---U---U---
 (۴) گر جان بدهد سنگ سیه لعل نگرود / با طینت اصلی چه کند؟ بدگهر افتاد: --UU--UU--UU--

۸۲- کدام گزینه با عبارت «الهی اگر بهشت، چون چشم و چراغ است، بی دیدار تو، درد و داغ است.» ارتباط مفهومی ندارد؟

- (۱) از نعیم روضه رضوان غرض دانی که چیست
 (۲) مرد آن مردست که چون پهلو نهد اندر لحد
 (۳) در بهشت از زان که برقع (=نقاب) برنبدازی ز رخ
 (۴) گر نباشد گل رخسار تو در باغ بهشت

۸۳- بیت «بی عمر زنده‌ام من و این بس عجب مدار / روز فراق را که نهد در شمار عمر؟» با کدام گزینه تناسب معنایی ندارد؟

- (۱) مرده‌ام بی یار و پندارم که دارم زندگی
 (۲) ز عمر اگر طلبی بهره، عشق ورز ای دوست
 (۳) چون حسین آن کس که عمرش نیست صرف عشق دوست
 (۴) عمر به پایان رسید در هوس روی دوست

۸۴- مضمون کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) گر دهند اهل نظر پیش تو دشنام رقیب
 (۲) ما را به دست خویش بکش کآن نوازش است
 (۳) من دعا گویم تو دشنامی که خواهی می‌فرست
 (۴) هرچه از دوست می‌رسد ما را

۸۵- محور فکری کدام رباعی متفاوت است؟

- (۱) ای دیده اگر کور نه‌ای گور ببین
 شاهان و سران و سروران زیر گل‌انند
 (۲) یک روز ز بند عالم آزاد نی‌ام
 شاگردی روزگار کوردم بسیار
 (۳) خاکی که به زیر پای هر نادانی است
 هر خشت که بر کنگره ایوانی است
 (۴) هان! کوزه‌گرا پپای اگر هشیاری
 انگشت فریادون و کف کی خسرو

وین عالم پرفتنه و پرشور ببین
 روه‌ای چو مَه در دهن مور ببین
 یک دم زدن از وجود خود شاد نی‌ام
 در کار جهان هنوز استاد نی‌ام
 کف صنم و چهره جانانی است
 انگشت وزیر یا سر سلطانی است
 تا چند کنی بر گل مردم خواری؟
 بر چرخ نهاده‌ای چه می‌پنداری؟

زوج درس ۲

علوم و فنون ادبی (۲) (سؤالات ۸۶ تا ۱۰۵)

۸۶- عبارت درج‌شده در برابر کدام شخصیت ادبی نادرست است؟

- (۱) خواجه کرمانی: از غزل‌پردازان برجسته این دوره است؛ شاعری که غزل‌های او بر حافظ نیز تأثیرگذار بوده است.
 (۲) جلال‌الدین مولوی: از شاخص‌ترین شاعران عارف است، که در دو محور اندیشه و احساس آثار جاودانه‌ای پدید آورد.
 (۳) حافظ: با تلفیق عشق و عرفان، غزل فارسی را به اوج کمال رساند.
 (۴) خواجه نظام‌الملک: وزیر مقتدر غازان خان و اولجایتو که ربع رشیدی را در تبریز تأسیس کرد.

۸۷- در میان آثار زیر، کدام موارد از نمونه‌های گرایش به ساده‌نویسی در قرن هفتم‌اند؟

- الف) تاریخ و صفات (ب) طبقات ناصری (ج) مرصادالعباد (د) تاریخ جهان‌گشا
 (۱) الف، ب (۲) ج، د (۳) الف، د (۴) ب، ج

۸۸- عبارت زیر، معرف کدام شاعر است؟

- «ویژگی عمده شعر او، مضمون‌های پیچیده و استعاره‌های رنگین، خیال‌انگیز و سرشار از ابهام و تخیل‌های رمزآمیز شاعرانه است.»
 (۱) محتشم کاشانی (۲) بیدل دهلوی (۳) جامی (۴) کلیم کاشانی

۸۹- در کدام گزینه، به نام یکی از شاعران برجسته در «قرن یازدهم» اشاره نشده است؟

- (۱) کلیم کاشانی (۲) عطار نیشابوری (۳) صائب تبریزی (۴) بیدل دهلوی

۹۰- عبارت زیر با توجه به ویژگی‌های زبانی متعلق به کدام دوره نثر است؟

- «سپهسالار نیز با لشکر قیامت‌اثر متعاقب به رفتن مأمور گشته ارقام و احکام به اطراف ممالک محروسه به جمعیت عسگر منصوره ارسال نموده محصلان ساعی تعیین کرد و رایات منصوره نیز از گیلانات متوجه فیروزکوه گشته از راه آن شهر هزار جریب متوجه بسطام گردید.»
 (۱) دوره غزنوی و سلجوقی (۲) دوره عراقی (۳) دوره سامانی (۴) دوره هندی

۹۱- کدام عبارت معرّف «خلاق المعانی ثانی» است؟

- (۱) معروفترین شاعر سبک هندی که برخی از تکبیت‌های غزلش شاهکارهایی از ذوق و اندیشه‌اند و بسیاری از آن‌ها به صورت ضرب‌المثل رواج یافته‌اند.
(۲) مدّاح جلال‌الدین خوارزمشاه که در سال ۶۳۵ ه. ق. به دست مغولان در اصفهان کشته شد و دربارهٔ قتل عام سال ۶۳۳ ه. ق. مغولان در اصفهان رباعی معروفی دارد.
(۳) ضرب‌المثل‌ها و الفاظ محاوره که زبان غزل این دوره را به افق خیال عامّه نزدیک کرده، سخن او را برجسته ساخته است.
(۴) او را به سبب سرودن غزل‌های خیال‌انگیز و به کار بردن مضمون‌های بدیع و گاه دور از ذهن می‌شناسیم.

۹۲- در چند بیت هر دو آرایهٔ «تشبیه» و «استعاره» دیده می‌شود؟

- (الف) پیداست از گلاب سرشکم که من چو گل
(ب) روشنی روز تویی، شادی غم‌سوز تویی
(ج) داغ است دل لاله و نیلی است بر سرو
(د) با آسمان مفاخره کردیم تا سحر
- (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

۹۳- آرایهٔ «استعاره آشکار» در کدام گزینه بیش از سایر گزینه‌ها به کار رفته است؟

- (۱) ای چو شیرین، به دهان پسته، به گفتار شکر
(۲) زاله از نرگس فروبارید و گل را آب داد
(۳) از فندق تو هیچ نخیزد به جز نبات
(۴) لؤلؤ لالا همی بارم ز عشقش در کنار
- (الف) هر کاو نکنند فهمی زین کلک خیال‌انگیز
(ب) چون که تو دست شفقت بر سر ما داشته‌ای
(ج) حافظ سخن بگوی که در صفحهٔ جهان
(د) اندر آن ساعت که بر پشت فلک بندند زین
- (۱) ج - ب - د - الف (۲) د - ج - الف - ب (۳) الف - ج - ب - د (۴) ج - ب - الف - د

۹۴- واژهٔ «جام» در کدام گزینه آرایهٔ مجاز ساخته است؟

- (۱) ساقیا جامهٔ جان من دُردی‌کش را
(۲) دوش چون از لعل میگون تو می‌گفتم سخن
(۳) بوسه دادی به لب جام و به دستم دادی
(۴) تا چه مرغم که مرا هر که ببیند گوید
- (الف) خدا را داد من بستان از او ای شحنةٔ مجلس
(ب) ز چشمت جان نشاید برد کز هر سو که می‌بینم
(ج) چو عاشق می‌شدم گفتم که بردم گوهر مقصود
(د) ز سرو فد دل جویت مکن محروم چشمم را
- (۱) ج - د - ب - الف (۲) ج - الف - ب - د (۳) د - الف - ج - ب (۴) د - ج - الف - ب

۹۵- در همهٔ گزینه‌ها «اضافهٔ تشبیهی» وجود دارد؛ به جز .....

- (۱) ابروی شوخ تو در گوش دلم پیوسته
(۲) فصل نوروژ چو در برگ سمن می‌نگرم
(۳) تیغ مژگان چه کشی در نظر مردم چشم
(۴) جانم از جام لیش گشت به یک جرعه خراب
- (الف) حالت زلف تو پراکنده چرا می‌گوید
(ب) بی‌گل روی تو خارم ز بصر می‌روید
(ج) خنجر از مردم خونخوار بیاید پوشید
(د) بادهٔ لعل لب باده‌فروشش نگرید

۹۶- در همهٔ گزینه‌ها با ذکر «مشبّه‌به» آرایهٔ استعاره به وجود آمده است، به جز .....

- (۱) گفتمی که کرم باشد اگر بگذری از ما
(۲) ای ماه من! چرا ستم از سر گرفته‌ای؟
(۳) ای رفیقان من از آن سرو صنوبرقامت
(۴) از کجا می‌رسد این قاصد فرخنده کز او
- (الف) داند همه‌کس کز کرم ما چه برآید
(ب) از من چه دیده‌ای که نظر برگرفته‌ای؟
(ج) به صفت راست نیاید که چه‌ها می‌شنوم
(د) مزدهٔ آن مَه خورشیدلقا می‌شنوم

۹۷- کدام گزینه برای کامل کردن شعر زیر مناسب است؟

- «چون کرد بر عالم گذر سلطان ما زاغ‌البصر
.....
(۱) آهنربا آید چنین در جذب آهن حال بین
(۲) آن‌کس کجا باشد که او آفتاب را لایق نشد
(۳) جانی کجا باشد که او بر اصل جان مفتون نشد
(۴) از کوی جانان می‌روی بی‌عشق زین درگاه مرو

۱۰۰- کدام یک از ابیات زیر، در وزن «مفاعیلن مفاعیلن فعولن» سروده شده است؟

- ۱) چه طاعت کرده‌ام گویی که این پاداش می‌یابم؟
- ۲) تو در عالم نمی‌گنجی ز خوبی
- ۳) زلف او بر رخ چو جولان می‌کند
- ۴) آتش اندر پختگان افتاد و سوخت

۱۰۱- کدام بیت، وزن دوری ندارد؟

- ۱) نیست کند هست کند بی دل و بی دست کند
  - ۲) در روی هر سپیدی خالی سیاه دیدم
  - ۳) بنده چه دعوی کند حکم خداوند راست
  - ۴) لایق بندگی نیم بی‌هنری و قیمتی
- ۱۰۲- کدام گزینه با بیت «هر تیر که در کیش است گر بر دل ریش آید / ما نیز یکی باشیم از جمله قربان‌ها» هم وزن است؟
- ۱) دل‌بندم آن پیمان‌گسل منظور چشم آرام دل
  - ۲) چرا بر خاک این منزل نگریم تا بگیرد گل
  - ۳) تا شود برگ گل نکوروی و وبال
  - ۴) چندان که جفا خواهی می‌کن که نمی‌گردد

۱۰۳- مفهوم بیت «آینه سکندر جام می است بنگر / تا بر تو عرضه دارد احوال ملک دارا» از کدام گزینه دریافت می‌شود؟

- ۱) به پیش آینه دل هر آن چه می‌دارم
- ۲) از دل روشنم اسرار دو عالم پیداست
- ۳) چند بزم باده پنهان با حریفان ساختن
- ۴) ماه مجلس نیم‌شب آینه با من صاف کرد

۱۰۴- کدام گزینه با بیت «گویند روی سرخ تو سعدی که زرد کرد / اکسیر عشق بر مسم افتاد و زر شدم» تناسب معنایی ندارد؟

- ۱) از آن زمان که بر این آستان نهادم روی
- ۲) منم ز سایه او آفتاب عالمگیر
- ۳) از نیکویی چو دلبر خورشیدرو شوند
- ۴) شاعر از خرمن این قوم به گاهی نرسد

۱۰۵- کدام گزینه با بیت «سینه خواهم شرحه شرحه از فراق / تا بگویم شرح درد اشتیاق»، قرابت مفهومی ندارد؟

- ۱) نوای عشق بلبل را دلی باید بلا دیده
- ۲) خامان زه‌زفته چه دانند ذوق عشق
- ۳) چون حال دل از زلف تو پوشیده توان داشت
- ۴) آن چه بر من می‌رود در بندت ای آرام جان

جامعه‌شناسی (۱)

۱۰۶- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

الف) جوامع مختلف با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی، آن‌ها را به قلمرو آرمانی خود وارد می‌کنند و اگر هنجارها و اعمال خود را نیز براساس این عقاید و ارزش‌ها سامان دهند، آن‌ها را به قلمرو واقعی وارد نموده‌اند.

ب) جهان اساطیری طبیعت را قلمرو قدرتهای فوق طبیعی می‌بیند و با پذیرش دانش ابزاری متناظر با طبیعت، امکان بهره‌وری معقول انسان از طبیعت را ممکن می‌سازد.

ج) تمامی پدیده‌های اجتماعی، هویتی معنایی و ذهنی دارند، هیچ‌یک از اجزای جهان اجتماعی فاقد معنا نیستند؛ ولی همه پدیده‌های اجتماعی، بُعد نامحسوس و عینی ندارند.

د) باورها و ارزش‌های اخلاقی، نگرش به عالم و آدم، شیوه‌های یاددهی و یادگیری مصادیق فرهنگ هستند.

- ۱) غ - ص - غ - غ   ۲) ص - غ - ص - ص   ۳) ص - غ - غ - ص   ۴) غ - ص - ص - غ

۱۰۷- به ترتیب هر عبارت نشانگر چیست؟

- درباره آن‌ها می‌اندیشیم، تأمل می‌کنیم و از دیگران کمک می‌گیریم.
- به دیگران سلام می‌کنیم و سلام دیگران را پاسخ می‌دهیم.
- «دانش اهداف و ارزش‌ها» و «دانش وسایل» (به ترتیب)

- استکبارستیزی و احترام به پدر و مادر

- (۱) بخش پنهان هویت - روش تحقق ادب - عقلانیت ابزاری و عقلانیت ذاتی - قلمرو آرمانی درون قلمرو واقعی
- (۲) بُعد ناخودآگاه هویت - هنجار اجتماعی - عقلانیت ذاتی و عقلانیت ذاتی - قلمرو آرمانی بیرون از قلمرو واقعی
- (۳) دیگران به آن پی می‌برند - هنجار اجتماعی - عقلانیت ابزاری و عقلانیت ذاتی - قلمرو آرمانی درون قلمرو واقعی
- (۴) بُعد ناخودآگاه هویت - شیوه رسیدن به ادب - عقلانیت ذاتی و عقلانیت ابزاری - آرمان درون قلمرو واقعی

۱۰۸- عبارتهای زیر به ترتیب با کدام قسمت جدول مرتبط هستند؟

حقوق و تکالیف	(ج)	(الف)	قفس آهنین
(ب)	ارزش‌ها و هنجارهای باطل	یکی از مهم‌ترین انتقادات به خودمداری فرهنگ غرب را مطرح کردند.	(د)

- نظام اجتماعی پیچیده‌ای که همه ابعاد وجود
انسان‌ها را دربر گرفته است.

- تکاثر و قبیله‌گرایی

- مردم‌شناسان

- بایدها و نبایدهای جهان اجتماعی

- (۱) د - ج - الف - ب (۲) د - الف - ج - ب (۳) ج - د - الف - ب (۴) ب - ج - الف - د

۱۰۹- عبارتهای زیر به ترتیب علت، مفهوم یا موضوع، معلول کدام گزینند؟

- مفقود بودن بُعد ذهنی و معنایی پدیده‌ها

- برخی جهان‌های اجتماعی از توانمندی‌های آدمی برای آباد کردن این جهان استفاده نمی‌کنند.

- تشکیل هویت فرد

(۱) دانش آموزی که از استعداد سرشار خود بهره نمی‌برد - پیامدهای جهان اجتماعی - درون هر جهان اجتماعی و براساس هنجارها و نمادها و کنش‌های افرادی است که آن‌ها را پذیرفته‌اند.

(۲) خریداری نفت از کشورهای نفت‌خیز به ارزان‌ترین قیمت - فرصت شکوفایی فطرت آدمی فراهم نمی‌شود - آنچه در پرسش «کیستی؟» سؤال می‌شود و شخص با آن از اشیا و افراد دیگر متمایز می‌شود.

(۳) خریداری نفت از کشورهای نفت‌خیز به ارزان‌ترین قیمت - رویکرد دنیاگریز - آنچه در پاسخ به پرسش «کیستی؟» گفته می‌شود و شخص با آن از اشیا و افراد دیگر متمایز می‌گردد.

(۴) اهمیت بسیار آن‌ها در جهان اجتماعی - رویکرد دنیاگریز - نوعی احساس مثبت و منفی در فرد ایجاد می‌شود.

۱۱۰- عبارتهای زیر به ترتیب با کدام قسمت نمودار مرتبط هستند؟

- روستایی گندمگون

- جوان مؤمن

- پیراهن مادر بزرگ

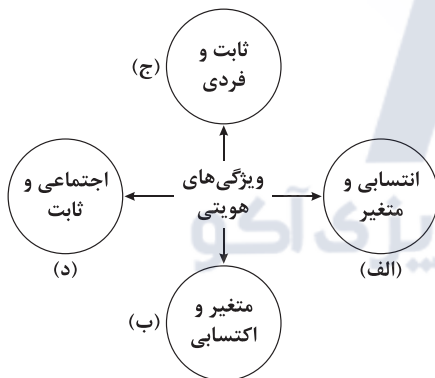
- ایرانی راستگو

(۱) ب - ج - الف - د

(۲) ج - ب - د - الف

(۳) ج - ب - الف - د

(۴) الف - د - ب - ج

۱۱۱- کدام گزینه به ترتیب به سؤالات زیر به درستی پاسخ می‌دهد؟

- عبارت «یک انسان با تقوا، جهانی را تغییر می‌دهد»، نشانه چیست؟

- پیامد نگرش جهان‌های اجتماعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند، چیست؟

- منظور از جوامع «مکانیکی» و «ارگانیکی» در دیدگاه دورکیم چیست؟ (به ترتیب)

- پیامد طرد عناصر مقدس و معنوی در جهان متجدد چیست؟

(۱) تمایز جهان نفسانی از جهان اجتماعی - می‌توانند درباره حق یا باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان اجتماعی داوری کنند - تقسیم کار در حد ساده و ابتدایی است و تقسیم کار گسترده وجود دارد - جهان صرفاً از مواد خامی ساخته شده است که همه در اختیار و کنترل بشرند و به وسیله او به کار گرفته می‌شوند، دگرگون شده و به مصرف می‌رسند.

(۲) تمایز جهان نفسانی از جهان طبیعی - فقط می‌توانیم بودن یا نبودن ارزش‌ها و پیامدهای اجتماعی و تاریخی آن‌ها را بشناسیم - تقسیم کار اجتماعی شکل نگرفته است یا در حد ساده و ابتدایی است و تقسیم کار گسترده است - علوم تجربی و فناوری حاصل از آن، قدرت پیش‌بینی و پیشگیری از حوادث و مسائل طبیعی همانند بیماری و زلزله و مسلط شدن بر آن‌ها را به انسان می‌دهد.

(۳) تأثیر جهان اجتماعی بر جهان نفسانی - برای داوری درباره درست و غلط بودن یا حق و باطل بودن عقاید و ارزش‌های اجتماعی راهی نداریم - تقسیم کار سنی و جنسی است و تقسیم کار در حد ابتدایی و ساده است - جهان ماده خامی است که به وسیله بشر کنترل می‌شود، به کار گرفته می‌شود، دگرگون می‌شود و به مصرف می‌رسد.

(۴) تأثیر جهان نفسانی بر جهان اجتماعی - عقاید و ارزش‌های اجتماعی، پدیده‌هایی هستند که صرفاً در قلمرو آرمانی یا واقعی جوامع انسانی پدید می‌آیند - تقسیم کار اجتماعی شکل نگرفته است یا در حد ساده و ابتدایی است و تقسیم کار گسترده است - جهان صرفاً از مواد و موجودات خامی ساخته شده است که همه در اختیار و کنترل بشرند و به وسیله او به کار گرفته می‌شوند، دگرگون می‌شوند، به مصرف می‌رسند و هیچ‌گونه قداستی ندارند.

۱۱۲- به ترتیب عبارتهای زیر را کدام گزینه کامل می‌کند؟

- آسیب و بیماری برای خود و دیگران ..... سیگار و قلیان کشیدن است.
- تفاوت‌هایی که مربوط به ..... جهان اجتماعی باشد، آن را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌کند.
- برنامه‌ریزان فرهنگی هر جامعه، همواره تلاش می‌کنند تا از طریق تعلیم و تربیت، زمینه تحقق هر چه بیشتر ..... و ورود آن‌ها به ..... جهان اجتماعی را فراهم کنند.
- پدیده‌هایی که انسان‌ها آن‌ها را ایجاد نمی‌کنند، مانند، فرشتگان، دریا، کوه که به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان دارند، به جهان اجتماعی راه می‌یابند، ..... نام دارند.

- (۱) پیامد ارادی - لایه‌های عمیق - آرمان‌ها - قلمرو واقعی - پدیده‌های تکوینی
- (۲) پیامد طبیعی - لایه‌های بنیادین - واقعیت‌ها - قلمرو آرمانی - پدیده‌های اعتباری
- (۳) پیامد غیرارادی - عناصر محوری - آرمان‌ها - قلمرو واقعی - پدیده‌های تکوینی
- (۴) پیامد احتمالی - عقاید و ارزش‌ها - ارزش‌ها - قلمرو آرمانی - پدیده‌های تکوینی

۱۱۳- به ترتیب موارد زیر را کدام گزینه نشان می‌دهد؟

- برگزاری مسابقات بین‌المللی زیبایی و نمایشگاه‌های مُد
- رابطه دوسویه آن‌ها از پیامدهای الزامی هر جهان اجتماعی است.
- بعضی ویژگی‌های هویتی که در به دست آوردن آن‌ها نقشی نداریم، اما می‌توانیم با تلاش و کوشش خود، آن‌ها را تغییر دهیم.
- علاقه به ساختن فیلم خاص

- (۱) تمرکز فرهنگ غرب بر بُعد جسمانی هویت - نظم و آزادی - منزلت اجتماعی - ذهنی و خرد
- (۲) تعامل جهان اجتماعی و جهان طبیعی - آزادی و جهان اجتماعی - جایگاه اجتماعی - کلان و ذهنی
- (۳) تمرکز فرهنگ غرب بر بُعد جسمانی هویت - عدالت اجتماعی و آزادی - جایگاه اجتماعی - عینی و خرد
- (۴) تناسب هویت اجتماعی و هویت فردی - نظم و آزادی - ویژگی‌های اخلاقی - ذهنی و خرد

۱۱۴- به ترتیب کدام گزینه در ارتباط با «نهاد اجتماعی» و «حق و باطل بودن عقاید و ارزش‌ها» نادرست و درست است؟

- (۱) مجموعه‌ای از عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و نمادهایی است که برای رفع نیازهای معینی از افراد و جهان اجتماعی اختصاص پیدا می‌کند - بر مدار بینش و گرایش جهان‌های اجتماعی تغییرپذیرند یعنی می‌توانند بر مدار جهان‌های اجتماعی بچرخند و وابسته به پذیرش یا عدم پذیرش جهان‌های اجتماعی‌اند.
- (۲) «انسان تربیت‌پذیر است» و «برای دانا شدن باید به مدرسه رفت» به ترتیب عقاید و هنجارهای نهاد تعلیم و تربیت هستند - حق و باطل بودن هر لایه از جهان اجتماعی، با علم متناسب با همان لایه شناخته می‌شود، مثلاً درست یا نادرست بودن شیوه مداوای بیماران را می‌توان با روش‌های تجربی شناخت.
- (۳) شیوه قابل قبول تأمین همه نیازهای افراد را معین می‌سازد و متقابلاً شیوه‌های غیرقابل قبول را تصحیح می‌کند - جهان‌های اجتماعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند و عقل و وحی را نیز به عنوان دو روش علمی، معتبر می‌دانند، می‌توانند از حق یا باطل بودن عقاید و آرمان‌ها سخن بگویند.
- (۴) برای تأمین نیازهای جهان اجتماعی و افراد، راه‌های متفاوتی وجود دارد؛ ولی معمولاً جهان‌های اجتماعی هر نوعی از این روش‌ها را می‌پذیرند و با کمک نهادهای اجتماعی آن‌ها را رفع می‌کنند - آن‌ها را با روش‌ها و علوم تجربی نمی‌توان شناخت و علوم مبتنی بر عقل و وحی، دو ابزار مهم برای شناخت عقاید و ارزش‌ها هستند.

۱۱۵- هر یک از موارد زیر نشانه چیست؟ (به ترتیب)

- وجود نظریات متفاوت درباره هویت
- امکان ارزیابی پدیده‌های فراتجربی از دست می‌رود.
- دانش‌آموزی که در کلاس درس، دست خود را بالا می‌برد.
- رعایت قوانین راهنمایی و رانندگی در نیمه‌شب به دور از چشم پلیس و دوربین مخفی
- (۱) بخشی از هویت آگاهانه است - زوال عقلانیت ذاتی - هدفدار بودن کنش - کنش فردی
- (۲) امکان خطا و اشتباه در شناخت هویت وجود دارد - زوال عقلانیت ذاتی - معنادار بودن کنش - کنش اجتماعی
- (۳) خطا و اشتباه در شناخت هویت وجود دارد - زوال معنا - هدفدار بودن کنش - کنش فردی
- (۴) بخش پنهان هویت - زوال عقلانیت ابزاری - معنادار بودن کنش - کنش اجتماعی

جامعه‌شناسی (۲)

۱۱۶- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

- (الف) اقتصاد سرمایه‌محور در حرکت‌های آغازین خود، نیازمند حمایت شرکت‌های بزرگ چندملیتی و گسترش صنعت ارتباطات بود.
- (ب) نشر و گسترش اسلام متکی بر قدرت سیاسی و نظامی آن نبود بلکه مرهون قوت و قدرت فرهنگی آن بود.
- (ج) روشنگری در معنای عام، پدیده‌ای مدرن و مربوط به فرهنگ معاصر غرب نیست، انبیای الهی از دیرباز برای روشنگری و از بین بردن موانعی آمده‌اند که راه را بر حقیقت بسته‌اند.
- (د) غلبه نظامی همواره با غلبه فرهنگی همراه است، غلبه نظامی به حضور مستقیم مهاجمان در مناطق جغرافیایی مورد تهاجم منجر می‌شود و همواره گسترش فرهنگی آن‌ها را به دنبال می‌آورد.

- (۱) ص - غ - غ - غ (۲) غ - ص - ص - ص (۳) غ - ص - ص - غ (۴) ص - غ - ص - ص

۱۱۷- عبارتهای زیر به ترتیب با کدام قسمت جدول مرتبط هستند؟

روشنگری در معنای خاص	(الف)	فرهنگ سلطه	(د)
(ب)	پروتستانتیسم	(ج)	انقلاب طبقاتی را تنها راه رهایی از چنگال نظام سرمایه‌داری و مشکلات آن می‌داند.

(۴) د - الف - ج - ب

(۳) ج - ب - الف - د

- جامعه جهانی را به بخش‌های مرکز و پیرامون تقسیم می‌کند و کشورهای پیرامون را به مرکز وابسته می‌سازد.
- کنار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت
- مارکسیسم
- رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان

(۱) ج - ب - د - الف (۲) الف - د - ب - ج

۱۱۸- هر عبارت به ترتیب پیامد، علت، پیامد کدام گزینه است؟

- تضعیف سازوکارهای دموکراسی

- عدم وجود عقلانیت

- زمینه‌های عبور از اقتصاد کشاورزی ارباب - رعیتی فراهم آمد.

- (۱) تزلزل هویت فرهنگی جوامع غیرغربی - پیدایش عرفان‌های دروغین - رشد تجارت، کشف آمریکا و بالاگرفتن تب طلا
- (۲) تمرکز قدرت رسانه در دست چند شرکت یا چند فرد قدرتمند - فرهنگ جهانی به معنای زندگی و مرگ و پرسش‌های همیشگی بشر پاسخ نمی‌دهد و توان پاسخگویی به پرسش‌های ثابت و متغیر بشر را ندارد - رشد تجارت، کشف آمریکا و بالاگرفتن تب طلا
- (۳) تمرکز قدرت رسانه در دست چند شرکت یا چند فرد قدرتمند - تبدیل انسان به موجودی منفعل و بی‌اراده که نمی‌تواند آینده‌اش را براساس اراده و عمل خود بسازد - شکل‌گیری قشر جدید سرمایه‌داران و تغییر روابط کارگران و اربابان
- (۴) تجمع قدرت رسانه در دست صاحبان ثروت و کانون‌های صهیونیستی - جلوگیری از بهره‌کشی ظالمانه برخی انسان‌ها و جوامع از برخی دیگر و پایمال شدن حقوق انسان‌ها - گسترش تجارت و صنعت و کشف آمریکا و بالاگرفتن تب طلا

۱۱۹- به ترتیب هر عبارت نشانگر کدام مفهوم است؟

- فرآیندی است که هیچ اعتنایی به مرزهای ملی ندارد و در حال ایجاد نظمی نوین است.

- «استعمارگران پنهان و مجریان آشکارند» و «استعمارگران و مجریان هر دو پنهان‌اند.» (به ترتیب)

- مواجهه فرهنگ غرب با فرهنگ اسلام نمونه‌ای از آن است.

- چنین مردمی گمان می‌برند که فقط آنان خوشبخت، پیروز و مورد رشک دیگران‌اند و از همه برترند.

(۱) شکل‌گیری نظمی نوین - استعمار قدیم و استعمار فرانو - چالش‌های درون فرهنگی - جامعه فاسقه

(۲) جهانی شدن - استعمار قدیم و استعمار نو - چالش‌های بین فرهنگی - جامعه فاسقه

(۳) شکل‌گیری نظمی نوین - استعمار نو و استعمار فرانو - چالش‌های درون فرهنگی - جامعه تغلب

(۴) جهانی شدن - استعمار نو و استعمار فرانو - چالش‌های بین فرهنگی - جامعه تغلب

۱۲۰- کدام گزینه به ترتیب موارد زیر را نشان می‌دهد؟

- اشتراک دیدرو و روسو

- مجسمه داوود اثر میکل آنژ

- اشتراک کالون و لوتر

- افتراق فرهنگ ژاپن و اینکاها

- (۱) فیلسوفان روشنگری - بازگشت به هنر یونان باستان - تربیت نخبگان کشورهای غیرغربی - گستره جغرافیایی وسیع
- (۲) فرهنگ جدید غرب - هنر رنسانس - گسترش فرهنگ سکولار در فرهنگ عمومی غرب - گستره جغرافیایی وسیع
- (۳) فرهنگ جدید غرب - بازگشت به هنر یونان باستان - گسترش فرهنگ سکولار در فرهنگ عمومی غرب - تداوم تاریخی بالا
- (۴) شکل‌گیری فلسفه‌های روشنگری - هنر رنسانس - مخدوش کردن فرهنگ نخبگان - تداوم تاریخی بالا

۱۲۱- به ترتیب هر عبارت نتیجه کدام گزینه است؟

- سلب شدن ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی از علوم انسانی و علوم اجتماعی

- عدم وجود قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی برای کشورهای استعمارزده

- بحران معرفت‌شناختی

- استفاده کشورهای غربی از مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری

- (۱) نادیده گرفتن تفاوت میان علوم - تک‌محصولی شدن اقتصاد - افول حس‌گرایی در پایان قرن بیستم - درهم شکستن مقاومت فرهنگی
- (۲) جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی است - وابستگی اقتصادی - افول حس‌گرایی - ادغام جوامع غربی در جوامع غیرغربی
- (۳) نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی - مبادلات تجاری نامتعادل - سلب شدن امکان تشخیص درست یا غلط بودن باورها و اندیشه‌ها - درهم شکستن مقاومت فرهنگی
- (۴) نادیده گرفتن تفاوت میان علوم - تک‌محصولی شدن اقتصاد - افول حس‌گرایی در پایان قرن بیستم - اختلال در فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی و تأثیر بر نخبگان جوامع غربی

۱۲۲- کدام گزینه به ترتیب در رابطه با «پیامدهای انتقال برخی صنایع وابسته، به کشورهای استعمارزده» و «دیدگاهی که جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌داند»، نادرست و درست است؟

(۱) کشورهای غربی به اقباضی بازار مصرف، برخی صنایع وابسته را به کشورهای استعمارگر منتقل می‌کنند و این انتقال، در جهت کاهش هزینه‌های خود و افزایش دستمزد کشورهای استعمارزده است - جهان تکوینی را محدود به جهان طبیعت نمی‌دانند، از نظر آنان جهان طبیعت بخشی از جهان تکوینی است و جهان تکوینی را به دو جهان طبیعت و فوق طبیعت تقسیم می‌کنند.

(۲) این انتقال در جهت استقلال کشورها و تعدیل جهانی ثروت و رشد و تحول کشورهای استعمارزده است - جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیتی ندارند و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.

(۳) صنعت مد و پوشاک جهانی با انتقال تولیدی‌های خود به کشورهای فقیر، هزینه‌های خود را به طرز چشمگیری کاهش داده است، بنگلادش یکی از این کشورهاست که کارگران آن با دستمزد ناچیز، در شرایط پرخطر و نایمن مشغول به کار هستند - جهان تکوینی ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند و اهمیت ندارد.

(۴) با رشد و تحول کشورهای استعمارزده، فاصله و وابستگی کشورهای غربی و غیرغربی کم‌تر می‌شود - جهان فرهنگی و جهان تکوینی تابع جهان ذهنی‌اند و جهان تکوینی ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند.

۱۲۳- کدام گزینه به ترتیب عبارتهای زیر را به درستی کامل می‌کند؟

- فلسفه‌های روشنگری، سکولاریسم را از ..... فرهنگ غرب به ..... تسری داد.

- ..... عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع فرهنگ غرب در جهان دارد.

- انقلاب فرانسه که ریشه در ..... و ..... و تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی دارد، نخستین انقلاب لیبرال در جهان است.

- فرهنگی که دیگر اقوام، جوامع و گروه‌ها را به ضعف و ناتوانی می‌کشاند، فرهنگ ..... است.

(۱) رفتار و هنر - اعتقادات و آرمان‌ها - علوم انسانی غربی - توجیه دینی رفتارهای دنیوی فئودال‌ها - اندیشه‌های فلسفی روشنگری - ناظر به یک قوم و منطقه خاص

(۲) سطح هنجارها و نمادها - عقاید و ارزش‌ها - علوم ابزاری غربی - دوران رنسانس - اندیشه‌های فلسفی روشنگری - استعمار

(۳) تفاسیر پروتستانی از دین - هویت - دانش‌های راهبردی - اندیشه‌های بعد از رنسانس - اندیشه‌های فلسفی - سلطه

(۴) لایه‌های سطحی - لایه‌های عمیق - علوم انسانی غربی - دوران رنسانس - اندیشه‌های فلسفی روشنگری - استکبار

۱۲۴- هر یک از موارد زیر به ترتیب در چه زمانی و یا چگونه شکل گرفتند؟

- «آغاز» و «اوج» استعمار (به ترتیب)

- روشنگری که بیشتر شکل عقل‌گرایانه یافت.

- انقلاب صنعتی

- مدیریت انتقال فرهنگ توسط غرب

(۱) قرن هفدهم و قرن هجدهم - سده‌های نوزدهم و بیستم - قرن نوزدهم - جوامع غیرغربی عناصر فرهنگ غرب را بدون تحقیق و به گونه‌ای تقلیدی فرا می‌گیرند.

(۲) قرن پانزدهم و قرن نوزدهم - سده‌های هفدهم و هجدهم - قرن هجدهم - خودباختگی فرهنگی جوامع غیرغربی

(۳) قرن پانزدهم و قرن نوزدهم - قرن هفدهم و قرن هجدهم - قرن نوزدهم - خودباختگی فرهنگی جوامع غیرغربی

(۴) قرن شانزدهم و قرن نوزدهم - قرن پانزدهم و قرن نوزدهم - قرن هجدهم - جوامع غیرغربی مدیریت خود را در گزینش عناصر مناسب فرهنگ غرب از دست می‌دهند.

۱۲۵- کدام گزینه به سوالات زیر به درستی پاسخ می‌دهد؟ (به ترتیب)

- تفاوت راهبردی استبداد استعماری با استبداد قومی چیست؟

- علت شکل‌گیری اتحادیه عرب، سازمان کنفرانس اسلامی و ناتوی شرق، چه بود؟

- شکل‌گیری جهان‌های فرهنگی مختلف، پیامد چیست؟

- اشتراک جوامع چین، عثمانی و ایران، چه بود؟

(۱) در سایه قدرت و سلطه جهان غرب عمل می‌کرد و برای تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت - مقاومت در برابر سیاست جهانی‌سازی اقتصادی قدرت‌های برتر اروپایی و آمریکایی - پاسخ‌های متفاوت هر فرهنگ به پرسش‌های بنیادین - شرایط نیمه‌استعماری

(۲) پشوانه‌ای خارج از جهان اسلام نداشت و از رویارویی مستقیم با فرهنگ توانمند اسلامی دوری می‌کرد - مقابله با چالش‌هایی که جهانی شدن ایجاد کرده بود - پاسخ‌های متفاوت هر جهان اجتماعی به پرسش‌های اساسی - شرایط نیمه‌استعماری

(۳) می‌کوشید با رعایت ظواهر اسلامی، ظاهر دینی خود را حفظ کند و نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب را تأمین کند - حمایت از کشورهای در حال رشد و ارتقای وضعیت آن‌ها - پرسش‌های متفاوت از بنیان‌های هویتی فرهنگ - مواجهه با استعمار نو و فرانو

(۴) پیامد سازش با دولت‌های غربی بود و برای تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت - مقابله با تضادهایی که تجارت و تولید بین‌المللی به همراه داشته است - پرسش‌های متنوع از بنیان‌های هویتی فرهنگ - مقاومت‌هایی که طی قرن بیستم انجام دادند.

دفترچه شماره ۲

آزمون شماره ۱۵

جمعه ۱۴۰۱/۱۱/۰۷

آزمون‌های سراسر گاج

گزینه درست را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

سوالات آزمون

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

گروه مشاوران و دبیران آکو

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۹۵	مدت پاسخگویی: ۹۵ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	وضعیت پاسخگویی	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
				از	تا	
۱	زبان عربی (اختصاصی)	۲۰	اجباری	۱۲۶	۱۴۵	۲۰ دقیقه
۲	تاریخ ۱	۲۰	زوج کتاب	۱۴۶	۱۶۵	۲۰ دقیقه
	تاریخ ۲	۲۰		۱۶۶	۱۸۵	
۳	جغرافیای ایران	۲۰	زوج کتاب	۱۸۶	۲۰۵	۲۰ دقیقه
	جغرافیا ۲	۲۰		۲۰۶	۲۲۵	
۴	منطق	۱۰	اجباری	۲۲۶	۲۳۵	۲۰ دقیقه
	فلسفه و منطق	۱۰		۲۳۶	۲۴۵	
۵	روان‌شناسی	۱۵	اجباری	۲۴۶	۲۶۰	۱۵ دقیقه

زبان عربی (اختصاصی)

■ عین الأنسب في الجواب للترجمة من أو إلى العربية أو المفهوم (۱۳۴ - ۱۲۶):

۱۲۶- «يُعرف المجرمون بسيماهم»:

- (۱) «مجرمان را با چهره‌شان می‌شناسند!»
 (۲) «مجرمین با چهره‌هایشان شناسانده می‌شوند!»
 (۳) «مجرمین با چهره‌شان شناخته می‌شوند!»
 (۴) «مجرمان با چهره‌شان شناسایی می‌کنند!»

۱۲۷- «كان المعلم قد اقترح أن يُكتب كل أسبوع حديث على ورقة و تُوضع على اللوحة الجدارية»:

- (۱) معلم توصیه کرده بود هر هفته حدیثی را روی برگه بنویسند و آن را روی تابلوی دیواری قرار دهند!
 (۲) پیشنهاد معلم آن بود که هر هفته حدیثی روی یک برگه نوشته شود و روی تابلوی دیواری نصب شود!
 (۳) معلم پیشنهاد کرده بود هر هفته یک حدیث روی برگه‌ای نوشته شود و روی تابلوی دیواری قرار داده شود!
 (۴) معلم دستور داده بود هر هفته یک حدیث جدید روی برگه نوشته شده، روی تابلوی دیواری قرار داده شود!

۱۲۸- «إذا رأيتُ مواطناً يرمي النفايات في الشارع فأنه عن عمله الفحيح»:

- (۱) هنگامی که دیدی شهروندی در خیابان زباله‌های خود را می‌ریزد، او را از این کار زشت نهی کن!
 (۲) اگر دیدی شهروندی زباله‌ها را در خیابان می‌گذارد، وظیفه داری او را از این کار زشتش نهی کنی!
 (۳) چنان‌چه یکی از شهروندان زباله‌هایش را در خیابان قرار می‌دهد، او را از کار زشتش باز دار!
 (۴) هرگاه شهروندی را دیدی که زباله‌ها را در خیابان می‌اندازد، او را از کار زشتش نهی کن!

۱۲۹- «خمس الزوار شاركوا في صلاة الجمعة التي يتجلى فيها اتحاد الأمة الإسلامية»:

- (۱) یک پنجم از زائران در نماز جمعه شرکت کردند که در آن اتحاد امت اسلامی، متجلی می‌شود!
 (۲) یک پنجم زائران در نماز جمعه‌ای که یکپارچگی امت اسلامی را جلوه‌گر می‌کند، شرکت کرده‌اند!
 (۳) پنجاه درصد از زائرین در نماز جمعه شرکت کردند تا اتحاد امت اسلامی در آن، جلوه‌گر شود!
 (۴) نیمی از زائران در نماز جمعه شرکت کردند که همبستگی امت اسلام در آن، تجلی می‌یابد!

۱۳۰- «لابد لك من أن تقرأ كتباً مختلفة حتى تتطلع عن ثقافة بلادنا الغنية»:

- (۱) هیچ چاره‌ای نداری جز این‌که کتاب‌هایی مختلف را بخوانی تا از تمدن غنی کشورمان مطلع شوی!
 (۲) ناگزیری که کتاب‌های مختلفی را بخوانی تا از فرهنگ غنی کشور ما اطلاع یابی!
 (۳) ناگزیر به خواندن کتاب‌هایی متفاوت هستی که از فرهنگ غنی کشورمان مطلع شوی!
 (۴) برای تو هیچ چاره‌ای نیست که برای اطلاع از فرهنگ غنی کشور ما، کتاب‌های زیادی را بخوانی!

۱۳۱- عین الصحيح:

- (۱) من الذي أوجد الشمس في السماء مُستعرة! چه کسی خورشید فروزان را در آسمان پدید آورده است؟!
 (۲) هذا الاقتراح حسنٌ و سنعمل به جميعاً! این پیشنهاد خوبی است و همگی مان به آن عمل می‌کنیم!
 (۳) ربنا، لا نقدر على شكر نعمة من نعمك كما يجب! پروردگارا! ما آن‌طور که باید، قادر به شکر نعمتی از نعمت‌هایت نیستیم!
 (۴) إن الله ينزل الأمطار فتصير الأرض خضرة! خداوند از آسمان باران‌ها را نازل می‌کند و زمین سرسبز می‌گردد!

۱۳۲- عین الخطأ:

- (۱) النظر في ثلاثة أشياء عبادة منها البحر! نگرستن به سه چیز عبادت است، از جمله دریا!
 (۲) تحسب الدلافين سمك القرش عدواً لها! دلفین‌ها کوسه‌ماهی را دشمنی برای خود به حساب می‌آورند!
 (۳) كان أخي يسمع قصة أبي العجبية و هو لا يصدقها! برادرم داستان عجیب پدرم را می‌شنید درحالی‌که آن را باور نمی‌کرد!
 (۴) للإنسان صديق في البحار و هو الدلافين التي قد تُنقذ حياته! دلفین‌ها دوست انسان در دریاها هستند و زندگی او را نجات داده‌اند!

۱۳۳- «نفت از درون زمین بیرون کشیده می‌شود و این عملیات زمانی طولانی را می‌گیرد!»: عین الصحيح:

- (۱) يُستخرج النفط من باطن الأرض و هذه العملية تستغرق وقتاً طويلاً!
 (۲) إن النفط يُستخرج من الأرض و هذه عملية قد استغرقت زمناً طويلاً!
 (۳) يُستخرجون النفط من باطن الأرض و هذا العمل بحاجة إلى زمن طويل!
 (۴) يُخزج النفط من باطن الأرض فلذلك يحتاج هذا العمل إلى زمن طويل!

۱۳۴- «حَسَنُ الْأَدَبِ يَسْتُرُ قُبْحَ النَّسَبِ!»؛ عَيِّنِ الْمُنَاسِبَ (عن المفهوم):

- (۱) من لم يُؤدِّبه والِدَانِ يُؤدِّبه الدهرُ!
- (۲) از ادب بتوان رسیدن بر سر هر اعتبار / بی ادب هرگز نمی‌گردد به مطلب کامکار
- (۳) آفة الحساب الافتخارُ!
- (۴) زنده به مرده مشو ای ناتمام / زنده تو کن مرده خود را به نام

■ عَيِّنِ الْخَطَأَ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (۱۳۷ - ۱۳۵):

۱۳۵- «الحفاظ على هذه المرافق واجب على كل مواطن!»:

- (۱) الحفاظ: مصدر (من المزيد الثلاثي) - معرفة - مذکر / مبتدأ و مرفوع بالضمّة
- (۲) هذه: اسم الإشارة - للقریب - للمفرد المؤنث - مبني / على هذه: جارّ و مجرور
- (۳) واجب: مفرد مذکر - معرب - نكرة / خبر للمبتدأ و مرفوع و الجملة اسميّة
- (۴) مواطن: اسم - مفرد - اسم فاعل (من فعل مزيد ثلاثي) / صفة و مجرور

۱۳۶- «ثمانون في المئة من موجودات العالم حشرات!»:

- (۱) مَوجودات: اسم - جمع سالم - اسم مفعول - نكرة / مجرور بحرف الجرّ «من»
- (۲) ثمانون: من الأعداد الأصليّة - نكرة - من أعداد العقود / مبتدأ و مرفوع و الجملة اسميّة
- (۳) العالم: اسم - مفرد - معرفة - معرب / مضاف إليه و مجرور بالكسرة
- (۴) حشرات: جمع سالم للمؤنث - مبني - نكرة / خبر و مرفوع

۱۳۷- «و إذا سألك عبادي عني فإني قريب»:

- (۱) قريب: مفرد مذکر (جمعه: أقرباء) - معرب - نكرة / خبر «إنّ» المشبّهة بالفعل
- (۲) كَ: ضمير متّصل للنصب أو للجرّ - مبني - للمخاطب / مفعول (= مفعول به)
- (۳) عباد: اسم - جمع مكسّر (مفردة: عابد) - معرب / فاعل و مرفوع
- (۴) سأل: فعل ماضٍ - دون حرف زائد - متعدّد / فعلٌ مع فاعله و الجملة فعليّة

■ عَيِّنِ الْمُنَاسِبَ فِي الْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (۱۴۵ - ۱۳۸):

۱۳۸- عَيِّنِ الْخَطَأَ فِي ضِبْطِ حَرَكَاتِ الْكَلِمَاتِ:

- (۱) إِنَّ اللَّوْنَ الْأَبْيَضَ مُهْدِيٌّ لِلْأَعْيَابِ!
- (۲) إِنَّ الْمُؤدَّبِينَ مُحْتَرَمُونَ عِنْدَ النَّاسِ!
- (۳) يَكْذِبُ الضَّعِيفُ وَلَكِنَّ الْقَوِيَّ يَصْدُقُ!
- (۴) إِنَّ الشَّعْبَ الْعَالَمَ هُوَ الشَّعْبُ النَّاجِحُ!

۱۳۹- عَيِّنِ الصَّحِيحَ (عن المفردات و توضيحاتها):

- (۱) الهدوء ← حالة فيها نشعر بالراحة و السكينة!
- (۲) الحرباء ← حيوان يشتهر بنظرته العجيبة و هو يطير!
- (۳) المضيف ← من يذهب إلى الضيافة أكثر!
- (۴) التغنية ← حالة من الغنى و الثروة!

۱۴۰- عَيِّنِ الصَّحِيحَ (عن المعدود):

- (۱) إِنِّي جِئْتُ لِلْمَرَّةِ الثَّانِيَةِ إِلَى بِلَادِكُمُ الرَّائِعَةِ!
- (۲) عمري ستّة عشر أعوام و كم عمر حضرتك!
- (۳) كان عندي أربعة و خمسون قلماً ملوّناً في الطفولة!
- (۴) المواطن هو الذي يعيش معنا في واحد وطن!

۱۴۱- عَيِّنِ الْمَزِيدَ الثَّلَاثِيَّ وَ هُوَ مُضَارِعٌ:

- (۱) بعض الأحيان أقدر على التكلّم بلغة غير لغة الأم!
- (۲) تكاتب الزملاء عبر الإنترنت في أيّام البُعد!
- (۳) تحدّث معنا المدرّس عن فوائد الرياضة للجسم!
- (۴) تسبّب ظاهرة مطر السمك انشراح أهالي الهندوراس!

۱۴۲- عَيِّنِ كَلِمَةَ «ما» يَخْتَلِفُ إِعْرَابُهَا:

- (۱) أَحَبَّ الطَّعَامَ إِلَى اللَّهِ مَا كَثُرَتْ عَلَيْهِ الْأَيْدِي!
- (۲) ما يصعب تصديقه هو ذكاء هذا الحيوان!
- (۳) أذكر لنا ما بقيت في ذهنك من العمارات الأثريّة!
- (۴) هذه الحقيبة ما تكلمت عنها قبل ساعات!

۱۴۳- عَيِّنِ «البياء» فاعلاً:

- (۱) صدّقي، هذا أمر حدث عدّة مرّات!
- (۲) إنتخبني المدرسة كمشارك في مسابقات كرة المنضدة!
- (۳) لَمَّا عَزَمْتُ أَنْ أَشْكُرَ مَنْقِذِي مَا وَجَدْتُ أَحَدًا!
- (۴) يخبرني أبي عمّا وقع في الشارع إخباراً!

۱۴۴- عین حرف «من» یختمل فی الترجمة:

- (۱) إبران منها تصدّر ثروات طبيعية كثيرة!
(۲) الدلفین يعدّ من الحيوانات اللبونة المليحة!
(۳) تقترب من أيام الامتحانات فهل أنتم جاهزون!
(۴) نعتذر منكم، سنصلح كل شيء بسرعة!

۱۴۵- عین الخطأ (في بناء المجهول):

- (۱) صوت الغراب يحذّر الحيوانات عند الخطر ← تُحذّر الحيوانات .....!
(۲) يفتح المدير باب صالة الامتحان للطلاب ← تُفتح صالة الامتحان .....!
(۳) خلق الله الأرض لئسكن فيها ← خُلقت الأرض .....!
(۴) سيملاً الله جميع نواحي الأرض سلاماً ← سيملاً جميع .....!

تاریخ

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سوالات زوج درس ۱ (تاریخ ۱)، شماره ۱۴۶ تا ۱۶۵) و زوج درس ۲ (تاریخ ۲)، شماره ۱۶۶ تا ۱۸۵)، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

تاریخ (۱) (سوالات ۱۴۶ تا ۱۶۵)

۱۴۶- کدام گزینه شامل معانی واژه «تاریخ» نمی‌باشد؟

- (۱) تاریخ باستان مملو از جنگ و کشورگشایی است.
(۲) در مطالعات تاریخی، از نتایج یافته‌های علمی چون جامعه‌شناسی و باستان‌شناسی نیز استفاده می‌شود.
(۳) در پی پیروزی انقلاب اسلامی در ۲۲ بهمن سال ۵۷، رژیم پهلوی سرنگون شد.
(۴) هرودت برای نگارش کتاب خود، شرایط طبیعی و اقلیمی سرزمین‌های مصر و فنیقیه را بررسی کرده است.

۱۴۷- کتاب «العبر» نوشته کیست و بخشی از مقدمه آن به چه موضوعی اختصاص دارد؟

- (۱) ابن خلدون - تأثیر جغرافیا و اقلیم بر تاریخ، اخلاق و رفتار آدمیان
(۲) ابن خلدون - تأثیر رویدادهای تاریخی بر شکل‌گیری و توسعه تمدن‌های باستانی
(۳) طبری - توصیف و تحلیل رویدادها براساس زمان وقوع آنها
(۴) طبری - نقش عوامل طبیعی و اقلیمی در شکل دادن به رویدادها و تحولات تاریخی

۱۴۸- کدام مورد از وظایف باستان‌شناس نمی‌باشد؟

- (۱) شناسایی مکان‌های تاریخی
(۲) گردآوری ابزارهای قدیمی
(۳) پژوهش درباره اشیای قدیمی
(۴) بررسی سرگذشت زندگی اجتماعی انسان

۱۴۹- «افسانه گیلگمش» مربوط به کدام تمدن باستانی است و کدام عبارت درباره آن‌ها نادرست است؟

- (۱) سومر - اقوام جنگجویی بودند که قلمرو خود را تا سواحل شرقی دریای مدیترانه گسترش دادند.
(۲) بابل - در مرکز بین‌النهرین می‌زیستند.
(۳) سومر - به عقیده برخی، نخستین نوشته‌های جهان متعلق به آنان است.
(۴) بابل - توسط آشوریان از میان رفتند.

۱۵۰- «تمدن دره سند» مربوط به دوره ..... است و سابقه آشنایی با آن به ..... بازمی‌گردد.

- (۱) پیش از تاریخ - یکصد سال قبل
(۲) تاریخی - یک قرن پیش
(۳) نوسنگی - دویست سال قبل
(۴) پس از اختراع خط - دو قرن پیش

۱۵۱- چه تعداد از عبارت‌های زیر، مربوط به تمدن چین پیش از گشایش جاده ابریشم است؟

«تأسیس نخستین امپراتوری - ساخت دیوار چین - یکسان‌سازی مقیاس اندازه‌ها - رواج آیین کنفوسیوس - راهیابی آیین بودا به چین»

۱۵۲- دولت شهر آتن از چه زمانی و به رهبری چه کسی در مسیر توسعه طلبی سیاسی و نظامی گام برداشت و پیامد آن چه بود؟

- (۱) پس از پایان جنگ‌های ایران و یونان - پریکلس - تسلط یونانی‌ها بر آسیای صغیر
(۲) قرن پنجم قبل از میلاد - پریکلس - جنگ‌های پلوپونزی
(۳) قرن پنجم قبل از میلاد - اکتاوین - گسترش قلمرو دولت‌شهرهای یونانی
(۴) پس از پایان جنگ‌های ایران و یونان - اکتاوین - تقسیم دولت‌شهرهای یونانی به دو گروه رقیب

۱۵۳- برجسته‌ترین دستاورد هنری تمدن روم، در چه زمینه‌هایی تبلور یافته بود؟

- (۱) پیکرسازی و راه‌سازی (۲) ادبیات و هنرهای تجسمی (۳) معماری و مجسمه‌سازی (۴) تئاتر و موسیقی

۱۵۴- چه تعداد از عبارات‌های زیر، درباره «خدای‌نامه‌ها» نادرست است؟

(الف) از مهم‌ترین نوشته‌های تاریخی دوره ساسانی به شمار می‌روند.

(ب) بازگوکننده تاریخ عمومی سرزمین و مردم ایران از آغاز آفرینش تا اواخر حکومت ساسانی هستند.

(ج) نگارش آن‌ها از جمله وظایف موبدان بود.

(د) متن اصلی و همچنین ترجمه عربی آن‌ها از بین رفته است.

- (۱) ۱ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۴

۱۵۵- در دوره قاجاریه، بازدیدکنندگان خارجی بیشتر علاقه‌مند به دیدار آثار باستانی مربوط به کدام دوره از تاریخ ایران بودند؟

- (۱) اشکانیان (۲) هخامنشیان (۳) مادها (۴) ساسانیان

۱۵۶- عبارت زیر بیانگر چیست؟

«ایلامی‌ها خط میخی را از سومریان اقتباس کردند.»

- (۱) اشغال نظامی بین‌النهرین توسط ایلامی‌ها (۲) تأثیرپذیری سومریان از فرهنگ و تمدن ایلامی
(۳) تسلط سیاسی سومریان بر ایلام (۴) ارتباط تنگاتنگ سیاسی، فرهنگی و تجاری سومریان و ایلامی‌ها

۱۵۷- سرزمین مصر، به ترتیب، در زمان چه کسی توسط ایرانیان فتح شد، در زمان کدام فرمانروا از ایران جدا و در زمان چه کسی دوباره ضمیمه

امپراتوری هخامنشی شده است؟

- (۱) داریوش اول - اردشیر سوم - داریوش سوم (۲) داریوش اول - اردشیر دوم - اردشیر سوم
(۳) کمبوجیه - اردشیر دوم - اردشیر سوم (۴) کمبوجیه - اردشیر سوم - داریوش سوم

۱۵۸- چه عاملی سبب شد که مردم ایران مقاومت‌هایی را به شکل نافرمانی و شورش در مناطق مختلف کشور در برابر اسکندر و لشکریان او

صورت دهند؟

- (۱) قساوت و خشونت اسکندر در حمله به ایران (۲) ناخشنودی مردم ایران از سلطه بیگانگان بر سرزمینشان
(۳) تلاش‌های مقدونیان برای رواج فرهنگ یونانی (۴) تلاش مردم برای بازگرداندن هخامنشیان به قدرت

۱۵۹- کدام‌یک از سلسله‌های باستانی، قبل و بعد از میلاد مسیح بر ایران حکومت می‌کردند؟

- (۱) سلوکیان (۲) ساسانیان (۳) هخامنشیان (۴) اشکانیان

۱۶۰- سپاه هخامنشی در زمان کمبوجیه .....

- (۱) شامل ده هزار جوان برومند پارسی بود که سپاه جاویدان را تشکیل می‌دادند.
(۲) متشکل از سواره‌نظام سبک‌اسلحه‌ای بود که افراد آن مجهز به کمان بودند.
(۳) متکی بر واحدهای مختلف پیاده‌نظام بود که از قبایل، اقوام و ملل تابعه به آن پیوسته بودند.
(۴) متکی بر سواره‌نظامی بود که از میان جوانان طبقه اشراف و نجبا برگزیده می‌شدند.

۱۶۱- پیشینه برگزاری مراسم جشن نوروز به کدام دوره از تاریخ ایران منسوب است؟

- (۱) کیانیان (۲) پیشدادیان (۳) اشکانیان (۴) هخامنشیان

۱۶۲- به ترتیب مرحله سوم و پنجم از مراحل انجام یک پژوهش تاریخی، کدام است؟

- (۱) شناسایی منابع - گردآوری و تنظیم اطلاعات (۲) گردآوری و تنظیم اطلاعات - تحلیل و تفسیر اطلاعات
(۳) شناسایی منابع - تحلیل و تفسیر اطلاعات (۴) گردآوری و تنظیم اطلاعات - شناسایی منابع

۱۶۳- کدام عوامل در شکل‌گیری تمدن مصر نقش به‌سزایی داشت؟

- (۱) شرایط مساعد اقلیمی و ناهمواری‌های فراوان
(۲) آب و هوای مناسب و دسترسی به آب‌های آزاد
(۳) موقعیت مناسب جغرافیایی و تجاری
(۴) رسوبات غنی رود نیل و موانع طبیعی این سرزمین

۱۶۴- مردم فلات ایران در حدود ۸ هزار سال پیش از طریق ..... ابزارها و به ویژه زیورآلات می‌ساختند.

- (۱) آمیختن مس با ماده قلع
(۲) ذوب و قالب‌گیری مس
(۳) چکش‌کاری روی رگه‌های طبیعی مس
(۴) ذوب و قالب‌گیری مفرغ

۱۶۵- مهم‌ترین اقدامات پادشاهان ساسانی به منظور ایجاد تمرکز و افزایش دامنه نظارت و تسلط خود بر مناطق مختلف کشور، چه بود؟

- (۱) استفاده از تشکیلات و تجربه‌های اداری حکومت‌های پیشین و مشارکت دادن اقوام و ملت‌های تابعه در اداره امور کشور
(۲) تشکیل سپاه دائمی و تقویت تشکیلات اداری
(۳) ایجاد دولت‌های دست‌نشانده محلی در نواحی مرزی برای جلوگیری از هجوم اقوام مهاجم به خصوص اعراب
(۴) تشکیل سپاه دائمی و براندازی تمام حکومت‌های موروثی محلی

زوج درس ۲

تاریخ (۲) (سوالات ۱۶۶ تا ۱۸۵)

۱۶۶- «سیاست‌نامه‌ها» به چه موضوعاتی می‌پردازند و یکی از مشهورترین نمونه‌های آن مربوط به چه دوره‌ای است؟

- (۱) اخلاق کشورداری و مناسبات اخلاقی فرمانروا و مردم - سلجوقی
(۲) شیوه کشورداری و مناسبات حکومت و مردم - سلجوقی
(۳) تشکیلات اداری و سیاسی و چگونگی اداره کشور - غزنوی
(۴) اسناد به جا مانده از دیوان‌های حکومتی و اداری - غزنوی

۱۶۷- چه تعداد از عبارتهای زیر، درباره تاریخ بیهقی درست است؟

- (الف) از مشهورترین تاریخ‌های سلسله‌ای است.
(ب) مؤلف آن به جای ذکر همه روایات درباره یک موضوع، یک گزارش از مجموع آن‌ها تنظیم کرده است.
(ج) در دوره اوج شعر فارسی به نگارش درآمد.
(د) مربوط به دوره حکومت سلجوقیان است.

- (۱) الف - ب (۲) الف - ج (۳) ب - ج (۴) ب - د

۱۶۸- کدام عامل نقش مهمی در عدم پذیرش پیامبر (ص) و دعوت او، توسط اهالی طائف داشت؟

- (۱) اعتقاد راسخ مردم طائف به بت‌پرستی
(۲) ترس از متزلزل شدن موقعیت اقتصادی طائف
(۳) حسادت به موقعیت و نفوذ پیامبر (ص) در میان مردم
(۴) ارزش‌های حاکم بر نظام قبیله‌ای و سنت‌های دینی آن‌ها

۱۶۹- چه عواملی زمینه پذیرش دین اسلام را در یثرب فراهم آورد؟

- (۱) سلطه و ستم اشراف و سران قبایل بر مردم یثرب و ناامنی ناشی از تداوم جنگ‌های قبیله‌ای
(۲) تمرکز قدرت در دست اقلیت ثروتمند و تأکید اسلام بر برابری و برادری
(۳) جنگ و ستیز طولانی دو قبیله اوس و خزرج و آمادگی ذهنی مردم یثرب در مورد ظهور پیامبر جدید
(۴) نارضایتی عمومی مردم یثرب از حکومت اشراف و ثروتمندان و جاذبه دین اسلام

۱۷۰- کدام خلیفه، طولانی‌ترین مدت خلافت را در میان خلفای نخستین داشت و مهم‌ترین پیامد شیوه حکومتی او چه بود؟

- (۱) عمر - گسترش فتوحات در سرزمین‌های اطراف عربستان و افزایش درآمدهای عمومی
(۲) عثمان - به وجود آمدن رقابت‌های منطقه‌ای بین عراق و شام
(۳) خلیفه دوم - گسترش اسلام و شکل‌گیری و شکوفایی تمدن اسلامی
(۴) خلیفه سوم - تشدید اختلافات و اوج گرفتن تعصبات طایفه‌ای و قبیله‌ای

۱۷۱- کدام اقدام معاویه به معنی تغییر شکل و محتوای حکومت دینی بود و پیامد ترویج تفکر جبرگرایی که او سعی در اشاعه آن داشت، چه بود؟

- (۱) اسراف و تجمل‌گرایی - پذیرش حکومت اموی توسط مردم و سکوت در برابر آن
(۲) اسراف و تجمل‌گرایی - احیای فرهنگ و سنت‌های عصر جاهلی
(۳) موروثی کردن خلافت - پذیرش حکومت اموی توسط مردم و سکوت در برابر آن
(۴) موروثی کردن خلافت - احیای فرهنگ و سنت‌های عصر جاهلی

۱۷۲- کدام یک از امامان بزرگوار، معاصر با اوج پیشرفت فکری و شکوفایی تمدن اسلامی در دوره عباسی بودند؟

- (۱) امام صادق (ع) (۲) امام باقر (ع) (۳) امام رضا (ع) (۴) امام هادی (ع)

۱۷۳- حاکمان محلی سرزمین ..... در زمان پیامبر (ص) و ..... مسلمان شدند.

- (۱) یمن - پس از فتح مکه (۲) بحرین - در پی اسلام آوردن باذان حاکم ایرانی آنجا
(۳) عمان - طی سال‌های هفتم و هشتم هجری (۴) مصر - پس از دریافت نامه دعوت به اسلام پیامبر (ص)

۱۷۴- کدام گزینه درباره صفاریان، نادرست و درباره سامانیان درست است؟

- (۱) بدون اجازه و تأیید خلیفه تأسیس شد - ریشه در خاندان‌های کهن دهقانی منطقه ماوراءالنهر داشتند.
(۲) بنیان‌گذار آن از اعضای گروه عیاران و جوانمردان سیستان بود - حکومت طاهریان را از میان برداشتند.
(۳) دومین فرمانروای این سلسله به دست امیراسماعیل سامانی کشته شد - در دوره آن‌ها، زبان فارسی به عنوان زبان علم و دین در کنار زبان عربی قرار گرفت.
(۴) رودکی (پدر شعر فارسی) مورد حمایت آن‌ها بود - روابط آن‌ها با خلافت عباسی فراز و نشیب زیادی داشت.

۱۷۵- کدام عبارت‌ها درباره «سلطان رکن‌الدوله» نادرست است؟

- (الف) با همکاری مردم شهرهای خراسان، موفق به شکست غزنویان شدند.
(ب) خلیفه عباسی را از سلطه آل بویه خارج کرد.
(ج) قلمرو سلجوقیان را تا آسیای صغیر گسترش داد.
(د) در زمان او، سلسله سلجوقی به اوج قدرت رسید.
(۱) الف - ب (۲) الف - ج (۳) ب - ج (۴) ج - د

۱۷۶- چه تعداد از گزاره‌های زیر، متناسب به دوره سلجوقیان است؟

- «نبرد دندانقان - فتح هند - حمله مغول - جنگ ملازگرد - نظام اقطاع - مدارس نظامیه - گسترش شهر بیرونی - مسجد جمعه اصفهان»
(۱) ۸ (۲) ۶ (۳) ۷ (۴) ۵

۱۷۷- از جمله دیوان سالاران دوره نامسلمانی مغولان ..... بود؛ او .....

- (۱) خواجه نصیرالدین توسی - بسیاری از دانشمندان متواری در برابر هجوم مغولان را به ایران بازگرداند.
(۲) عطاملک جوینی - از مورخان مشهور این دوره و مؤلف کتاب «تاریخ گزیده» است.
(۳) رشیدالدین فضل‌الله همدانی - اصلاحات گسترده‌ای در عرصه‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و حقوقی انجام داد.
(۴) امیرعلیشیر نوایی - شاعر بود و به زبان و ادب فارسی توجه جدی داشت.

۱۷۸- پیشروی مغولان به سوی غرب توسط چه کسانی و در کجا متوقف شد؟

- (۱) مملوکان مصر - قاهره (۲) مملوکان مصر - عین جالوت
(۳) فاطمیان مصر - عین جالوت (۴) فاطمیان مصر - قاهره

۱۷۹- کدام جلوه‌های فرهنگ و هنر در عصر مغول - تیموری، رو به رشد نهاد؟

- (۱) نگارگری - شعر و شاعری - معارف دینی (۲) فنون و شیوه‌های معماری - نقاشی - معارف دینی
(۳) شعر و شاعری - فنون و شیوه‌های معماری - نقاشی (۴) نقاشی - خوشنویسی - شهرسازی

۱۸۰- اسماعیل، پسر شیخ حیدر برای تأسیس حکومت صفوی با چه کسانی وارد جنگ شد؟

- (۱) قراقویونلوها (۲) آق‌قویونلوها (۳) ازبکان (۴) عثمانی‌ها

۱۸۱- تاریخ‌نویسی در عصر صفوی نسبت به دوره مغول - تیموری چه وضعیتی داشت و کتاب کدام یک از مورخان، مربوط به دوره اوج قدرت صفویان است؟

- (۱) رشد چشم‌گیری داشت - اسکندربیک منشی (۲) پیشرفتی نداشت - غیاث‌الدین خواندمیر
(۳) تا حدی دچار افول شد - اسکندربیک منشی (۴) پیشرفت داشت - غیاث‌الدین خواندمیر

۱۸۲- چه تعداد از عبارت‌های زیر، درباره وضعیت اروپا پس از مرگ شارلمانی صحیح است؟

- (الف) حملات قبایل ژرمن از شرق و شمال موجب گسترش ناامنی در اروپا شد.
(ب) مسیحیان به دعوت پاپ و به فرماندهی اشراف اروپایی جنگ‌های صلیبی را علیه مسلمانان برپا کردند.
(ج) اسقف‌ها و پاپ به سبب آشفتگی اوضاع، مدعی حقوق سیاسی و قدرت دنیوی شدند.
(د) قدرت اشراف فئودال به طرز چشمگیری کاهش یافت.

- (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

- ۱۸۳- در قرن ۱۲ و ۱۳م، کدام اقدام فرمانروایان نیرومند اروپایی منجر بر تقویت حکومت مرکزی شد؟
 (۱) کاهش قدرت اشراف فئودال
 (۲) حمایت از بازرگانان و صنعتگران
 (۳) تشکیل ارتش منظم و دائمی
 (۴) اتحاد و همکاری با پاپ
- ۱۸۴- در قرن ۱۴م ..... زمینه را برای ..... فراهم آورد تا تفکر و سبک جدیدی از زندگی را نشر دهند.

- (۱) گسترش روابط فرهنگی اروپا با جهان اسلام - خاندان معروف مدیچی
 (۲) احیای اندیشه و فرهنگ یونان و روم باستان - شهرنشینان ثروتمند اروپایی
 (۳) استقلال و آزادی عمل دولت‌شهرهای ایتالیایی - حامیان نهضت پروتستان
 (۴) درگیری‌های پاپ‌ها و پادشاهان - نویسندگان و اندیشمندان ایتالیایی
- ۱۸۵- پیامد اجتماعی اکتشافات جغرافیایی اروپاییان در عصر رنسانس چه بود؟
 (۱) افزایش بیشتر قدرت شاهان اروپایی
 (۲) رشد تجارت شهرهای اروپایی
 (۳) افزایش اعتبار و منزلت تجار و صنعتگران
 (۴) گسترش رقابت‌های استعماری در اروپا

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سوالات زوج درس ۱ (جغرافیای ایران، شماره ۱۸۶ تا ۲۰۵) و زوج درس ۲ (جغرافیا ۲)، شماره ۲۰۶ تا ۲۲۵، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

جغرافیای ایران (سوالات ۱۸۶ تا ۲۰۵)

- ۱۸۶- در جغرافیا به ترتیب سوالات «چطور» و «چه کسی» کدام مسائل را مورد توجه قرار می‌دهند؟
 (۱) ماهیت هر پدیده یا مسئله - چگونگی تأثیر انسان بر محیط
 (۲) سیر تکوین و تحول پدیده - روابط متقابل انسان و محیط
 (۳) زمینه‌های به وجود آورنده پدیده‌ها - علت وقوع پدیده‌ها
 (۴) علت وقوع پدیده‌ها - تأثیر برنامه‌های انسانی بر محیط و انسان
- ۱۸۷- چه تعداد از عبارتهای زیر، منطبق با گام چهارم از مراحل انجام یک پژوهش جغرافیایی است؟
 «گردآوری اطلاعات از همه منابع - حذف اطلاعات غیرضروری - تجزیه و تحلیل اطلاعات - تأیید یا رد فرضیه‌های خود - ارائه پیشنهادها و خبرهای اولیه»
 (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱
- ۱۸۸- کدام عبارت‌ها به علت اهمیت اقتصادی و نظامی دریای عمان برای کشور ما، اشاره دارند؟
 الف) دسترسی به بازار مصرف کشورهای آسیای میانه
 ب) مجاورت با آب‌های آزاد اقیانوس هند
 ج) قرارگیری در قلب ناحیه سیاسی جهان اسلام
 د) دروازه خروجی نفت خلیج فارس
 ه) مهم‌ترین آبراهه راهبردی جهان
 (۱) الف - ج
 (۲) ب - و
 (۳) د - ه
 (۴) الف - و
- ۱۸۹- کدام گزینه درباره منطقه کوهستانی‌ای که رشته‌کوه آلاداغ در آن قرار گرفته، صحیح است؟
 (۱) با جهت شمالی - جنوبی، منطقه آذربایجان را از کناره‌های دریای خزر جدا کرده است.
 (۲) از تنگه منجیل شروع شده و در امتداد غربی - شرقی تا کوه‌های شاه‌کوه در نزدیکی شاهرود ادامه دارند.
 (۳) این کوه‌ها به شکل منظم و موازی در شمال شرقی ایران قرار دارند.
 (۴) دو توده کوهستانی سهند و سبلان نیز در این منطقه وجود دارند.
- ۱۹۰- تغییرات اقلیمی در منطقه کوهستانی زاگرس، چه پیامدهایی داشته است؟
 (۱) گسترش سیلاب‌دشت‌ها و انسداد مجاری رودها
 (۲) تغییر مسیر جریان رودها و از بین رفتن اراضی کشاورزی
 (۳) تغییر شکل جریان آب رودهای منطقه و فرسایش کوه‌ها
 (۴) گسترش خشکسالی و وقوع توفان‌های گرد و غبار

۱۹۱- کدام پدیده طبیعی در شرق و جنوب شرقی کشور دیده می‌شود و کدام عامل موجب ایجاد آن شده است؟

- (۱) گنبد‌های نمکی - فعالیت‌های آتش‌فشان‌ی
(۲) گنبد‌های نمکی - فعالیت‌های زمین‌ساختی
(۳) ناهمواری‌های مریخی - فعالیت‌های کوه‌زایی مواد رسوبی
(۴) ناهمواری‌های مریخی - فرسایش

۱۹۲- علت پیدایش دشت ارژن برخلاف ..... ، ..... است.

- (۱) ماهی‌دشت - انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین‌ها
(۲) دشت نهاوند - انباشت مواد حاصل از فرسایش در نواحی پست
(۳) دشت کاکان - انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین‌ها
(۴) دشت لوت - انباشت مواد حاصل از فرسایش در نواحی پست

۱۹۳- کارشناسان، اقلیم ایران را براساس کدام عناصر، به چهار ناحیه آب و هوایی تقسیم کرده‌اند؟

- (۱) میانگین سالانه دما، میزان بارندگی و شکل ناهمواری‌ها
(۲) میزان رطوبت، اندازه دما و فشار هوا
(۳) میزان ارتفاع، بارندگی و پوشش گیاهی
(۴) میانگین سالانه بارش، دما و رطوبت هوا

۱۹۴- کویر، ..... است که ..... عامل اصلی شکل‌گیری آن است و در نواحی ..... ایران دیده می‌شود.

- (۱) شکلی از بیابان - کمبود بارندگی - شرقی
(۲) بخشی از بیابان - تبخیر شدید - مرکزی
(۳) شکلی از بیابان - تبخیر شدید - مرکزی
(۴) بخشی از بیابان - کمبود بارندگی - شرقی

۱۹۵- کدام گروه از دریاچه‌های زیر، فصلی هستند و از جمله ویژگی‌های این‌گونه دریاچه‌ها کدام است؟

- (۱) ارومیه و زریبار - از نظر شرایط آب و هوایی، جزء نواحی مرطوب و نیمه‌مرطوب کشور هستند.
(۲) هامون و فامور - آب آن‌ها شور است.

(۳) جازموریان و مسیله - در فصول پربارش وسعت بیشتری پیدا می‌کنند.

(۴) پریشان و مهارلو - در سال‌های کم‌بارش به شکل باتلاق و شوره‌زار درمی‌آیند.

۱۹۶- به ترتیب «دریای خزر» و «خلیج فارس» حوضه آبریز کدام رودها هستند و جزء کدام دسته از حوضه‌های آبریز قرار می‌گیرند؟

- (۱) اورال - کارون - داخلی
(۲) ولگا - کهیر - خارجی
(۳) کورا - دالکی - خارجی
(۴) انزک - مند - داخلی

۱۹۷- حوضه آبریز تحت تأثیر کدام عوامل، آب‌های جاری را به سوی پایین‌ترین نقطه کانون آبگیر هدایت می‌کند؟

- (۱) میزان بارش - شکل ناهمواری‌ها
(۲) زمان بارش - حجم آب
(۳) حجم آب - شیب زمین
(۴) شکل زمین - شیب ناهمواری‌ها

۱۹۸- در محاسبه میزان رشد طبیعی جمعیت، ..... رشد مطلق جمعیت ..... است.

(۱) همانند - جمعیت کل بر میزان موالید تقسیم می‌شود.
(۲) همانند - میزان موالید از جمعیت کل کم می‌شود.

(۳) برخلاف - تعداد مهاجران در نظر گرفته نمی‌شود.
(۴) برخلاف - نتیجه به درصد بیان می‌شود.

۱۹۹- کشوری حدود «۴۰ میلیون نفر» جمعیت دارد. چنان‌چه میزان موالید و مرگ‌ومیر در این کشور به ترتیب «۳ میلیون و ۵۰۰ هزار نفر» و «۲ میلیون نفر» و هم‌چنین میزان مهاجران واردشده به کشور حدود «۱ میلیون و ۴۰۰ هزار نفر» و مهاجران به خارج نیز «۲ میلیون نفر» باشد؛ به ترتیب:

- الف) میزان رشد طبیعی جمعیت این کشور چند درصد است؟
ب) چند سال طول می‌کشد تا جمعیت این کشور ۲ برابر شود؟
- (۱) ۲/۶ - ۱۹
(۲) ۳/۷ - ۱۵
(۳) ۳/۷ - ۱۹
(۴) ۲/۶ - ۱۵

۲۰۰- کوچک‌ترین واحد تقسیمات کشوری به ترتیب در دوره‌های ساسانی، صفوی و پهلوی کدام است؟

- (۱) تسوج - بلوک - قصبه
(۲) تسوج - بلوک - دهستان
(۳) رستاک - قصبه - دهستان
(۴) رستاک - قصبه - قصبه

۲۰۱- چه عاملی موجب پیدایش شکل‌های مختلفی از سکونتگاه‌ها شده است؟

(۱) میزان بهره‌برداری انسان از منابع طبیعی و عملکرد او در سکونتگاه‌ها

(۲) میزان جمعیت و نوع فعالیت غالب در سکونتگاه‌ها

(۳) چگونگی قرارگیری پدیده‌های طبیعی و انسانی در سکونتگاه‌ها

(۴) چگونگی و میزان دسترسی سکونتگاه‌ها به آب و راه‌های ارتباطی

۲۰۲- با توجه به انواع اشکال شهرها، کدام گزینه صحیح است؟

(۱) خطی ← خیابان‌ها و شبکه‌های مهم از مرکز منشعب می‌شوند.

(۲) شطرنجی ← یک شبکه مستطیل‌شکل از راه‌های ارتباطی، زمین‌های شهر را به قطعات همسان تقسیم می‌کند.

(۳) دایره‌ای ← شهر دارای یک مرکز اصلی (میدان) است.

(۴) ستاره‌ای ← شهر حول محورهای ارتباطی شکل گرفته است.

۲۰۳- چه عاملی نقش مهمی در توسعه اقتصادی و پیشرفت کشورها دارد؟

- (۱) افزایش میزان استفاده از ظرفیت‌های محیطی کشور
(۲) فراهم شدن زمینه‌های رفاه و آسایش مردم
(۳) رشد بخش صنعت و گسترش صادرات
(۴) توجه همه‌جانبه به همه بخش‌های فعالیت‌های اقتصادی

۲۰۴- با توجه به بخش‌های مختلف صنعت کشور، کدام عبارت‌ها نادرست هستند؟

- (الف) صنایع فلزات اساسی ← بخش زیادی از صادرات غیرنفتی کشور را پوشش می‌دهد.
(ب) صنایع پتروشیمی ← بزرگ‌ترین بخش صنعتی کشور است.
(ج) صنایع ماشین‌سازی ← یکی از شاخصه‌های توسعه‌یافتگی کشور است.
(د) صنایع ماشینی ← شامل صنعت نفت و گاز، پتروشیمی، فلزات اساسی، خودروسازی، ماشین‌سازی، صنایع شیمیایی و صنایع غذایی می‌شود.
- (۱) الف - ب (۲) ب - ج (۳) الف - ج (۴) ج - د

۲۰۵- اگر در استفاده از منابع طبیعی، ..... همه مناطق کشور می‌توانند ..... توسعه یابند.

- (۱) امکانات و تجهیزات مناسب به کار گرفته شود - همزمان با سایر نواحی
(۲) تعادل در میزان بهره‌برداری از امکانات محیطی حفظ شود - همسو با سیاست‌های اقتصادی کلان‌شهر
(۳) به همه توان‌ها و ظرفیت‌های تولیدی کشور توجه شود - متناسب با نیازهای اساسی هر منطقه
(۴) ویژگی‌ها و توان محیطی هر منطقه مورد بررسی قرار گیرد - متناسب با امکان‌های طبیعی و انسانی خود

زوج درس ۲

جغرافیا (۲) (سوالات ۲۰۶ تا ۲۲۵)

۲۰۶- چه تعداد از عبارت‌های زیر، درباره «نواحی» نادرست است؟

- (الف) میان اجزا و پدیده‌های هر مکان، نوعی پیوستگی و هماهنگی وجود دارد که آن مکان را از سایر مکان‌ها متفاوت می‌سازد.
(ب) تعیین مرزهای دقیق نواحی طبیعی از نواحی انسانی دشوارتر است.
(ج) نواحی تحت تأثیر روابط انسان‌ها و محیط طبیعی و هم‌چنین حکومت‌ها و تصمیمات سیاسی آن‌ها هستند.
(د) ناحیه‌بندی کاری صرفاً جغرافیایی است و براساس طرز تفکر یک جغرافی‌دان و شیوه کار او صورت می‌گیرد.
(ه) همه نواحی طبیعی یا انسانی جهان تحت مدیریت نهادهای سیاسی و اداری قرار دارند.

- (۱) ۱ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۲

۲۰۷- کدام منطقه از سطح زمین تحت تأثیر نیروی کوریولیس قرار دارد و از جمله تغییرات حاصل از فعالیت این نیرو کدام است؟

- (۱) ناحیه معتدله - صعود هوا و ایجاد منطقه کم‌فشار
(۲) ناحیه معتدله - فرونشینی هوا و ایجاد منطقه پرفشار
(۳) ناحیه جنب حاره - فرونشینی هوا و ایجاد منطقه پرفشار
(۴) ناحیه جنب استوایی - صعود هوا و ایجاد منطقه کم‌فشار

۲۰۸- علت تشکیل بیابان ..... در آمریکای جنوبی، ..... بیابان ..... ، وجود مرکز پرفشار و صعود نکردن هواست.

- (۱) نامیب - هم‌چون - تکه‌ماکان
(۲) گبی - برخلاف - آتاکاما
(۳) تکه‌ماکان - برخلاف - گبی
(۴) آتاکاما - هم‌چون - نامیب

۲۰۹- عوامل اصلی پیدایش غار کتله‌خور زنجان چیست؟

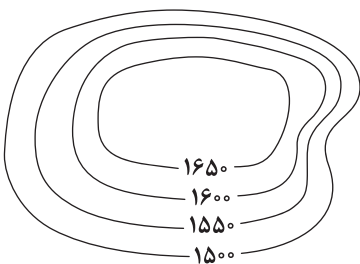
- (۱) آب‌های جاری و هوازدگی مکانیکی
(۲) جنس سنگ‌ها و فرسایش انحلالی
(۳) هوازدگی مکانیکی و شرایط آب و هوایی
(۴) نوع آب و هوا و جنس سنگ‌ها

۲۱۰- «چاله‌های بادی» در کدام گروه از اشکال فرسایشی قرار می‌گیرند و در کدام نواحی پدید می‌آیند؟

- (۱) کاوشی - رسوبات نرم به‌جامانده از دریاچه‌های قدیمی
(۲) تراکمی - زمین‌های پوشیده از شن و سنگ‌های ریز و درشت
(۳) کاوشی - نواحی دارای ماسه‌های ریز و فاقد پوشش گیاهی
(۴) تراکمی - سطوح پوشیده از شن و در معرض وزش باد

۲۱۱- تصویر زیر، چه نوع ناهمواری‌ای را نشان می‌دهد و شیب زمین در کدام قسمت آن بیشتر است؟

- (۱) کوه - غرب
(۲) دره - شرق
(۳) دره - غرب
(۴) کوه - شرق

۲۱۲- به ترتیب رابطه «ارتفاع و تعداد گونه‌های گیاهی» و «سرعت رشد پوشش گیاهی و میزان تولید ماده آلی» چگونه است؟

- (۱) معکوس - مستقیم
(۲) مستقیم - معکوس
(۳) مستقیم - مستقیم
(۴) معکوس - معکوس

۲۱۳- در نواحی ساحلی برای تثبیت تپه‌های ماسه‌ای، از چه راهکاری استفاده می‌شود؟

- (۱) مالچ‌پاشی
(۲) نصب و احداث انواع موج‌شکن
(۳) زهکشی اراضی ساحلی
(۴) کشت گیاهان سازگار با محیط روی آن‌ها

۲۱۴- زبان‌شناسان، زبان‌های دنیا را به ..... تقسیم کرده‌اند که منظور از آن ..... است.

- (۱) خانواده‌های زبانی - گروه بزرگی از زبان‌هاست که یک ریشه اصلی دارند.
(۲) خانواده‌های زبانی - زبان‌هایی است که بیشترین تعداد سخنگو را دارند.
(۳) نواحی زبانی - بخشی از سطح زمین است که ساکنان آن با یک زبان مشترک، تکلم می‌کنند.
(۴) نواحی زبانی - نواحی انسانی‌ای هستند که از نظر زبانی از نواحی مجاور خود متمایز می‌شوند.

۲۱۵- جغرافی‌دانان به منظور ..... سطح زمین را به نواحی فرهنگی تقسیم کرده‌اند که این نواحی در یک یا چند ..... شباهت دارند.

- (۱) شناخت تنوع‌های فرهنگی - چشم‌انداز فرهنگی
(۲) مطالعه شاخص‌های فرهنگی - ویژگی فرهنگی
(۳) مطالعه شاخص‌های فرهنگی - عنصر فرهنگی
(۴) شناخت تنوع‌های فرهنگی - شاخص فرهنگی

۲۱۶- کدام بخش از فعالیت‌های اقتصادی از دهه ۱۹۸۰ به سایر فعالیت‌های اقتصادی افزوده شد؟

- (۱) فعالیت‌هایی که با استخراج و به دست آوردن مواد خام یا محصول از زمین و دریا سروکار دارند.
(۲) فعالیت‌هایی که طی آن‌ها مواد اولیه و منابع در کارخانه‌ها تغییر شکل یافته و به کالا تبدیل می‌شوند.
(۳) فعالیت‌های مربوط به بخش خدمات مانند امور پزشکی، امور آموزشی، تجارت و حمل و نقل
(۴) فعالیت‌های فراهم‌کننده خدمات مربوط به جمع‌آوری و پردازش اطلاعات و فناوری‌های اطلاعات

۲۱۷- بیشتر پلانتیشن‌ها در کجا قرار گرفته‌اند؟ چرا؟

- (۱) نواحی استوایی - شرایط آب و هوایی مناسب و رطوبت زیاد
(۲) نزدیک مراکز دامداری - استفاده از بقایای محصولات کشاورزی برای تغذیه دام‌ها
(۳) سواحل دریاها - استفاده از کشتی برای صدور محصولات به نواحی مختلف جهان
(۴) مناطق داخلی کشورها - سهولت اداره و نظارت بر عملکرد آن‌ها

۲۱۸- شرکت‌های چندملیتی چگونه کارخانه‌های داخلی کشورها را از دور رقابت خارج می‌کنند و پیامد این امر برای کشورهای میزبان چیست؟

- (۱) با افزایش قیمت مواد اولیه و خام - ورشکستگی کارخانه‌های داخلی
(۲) کاهش قیمت کالاهای تولیدشده خود - واردات انواع کالاهای کارخانه‌ای و صنعتی
(۳) تحریم فروش مواد اولیه و خام به این کشورها - کاهش تولیدات داخلی
(۴) با در انحصار گرفتن تولید یک کالا - وابستگی به کشورهای توسعه‌یافته صنعتی

۲۱۹- کدام گزینه درباره اقداماتی که کشورها برای کاهش اثرات منفی تجارت خارجی بر اقتصاد خود انجام می‌دهند، نادرست است؟

- (۱) محدود یا ممنوع کردن واردات برخی کالاها در دوره‌های زمانی خاص
(۲) تشکیل اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری منطقه‌ای
(۳) لغو تعرفه‌های گمرکی و مالیات بر کالاهای وارداتی
(۴) ایجاد مناطق آزاد تجاری

۲۲۰- ارکان هر ناحیه سیاسی کدام است؟

- (۱) قلمرو جغرافیایی، سازه انسانی و نظام مدیریت
(۲) قلمرو جغرافیایی، جمعیت و سرزمین
(۳) فضای جغرافیایی، ساختار سازمانی و حکومت
(۴) فضای جغرافیایی، سازه انسانی و ملت

۲۲۱- کدام عبارت‌ها درباره «ناحیه سیاسی» نادرست هستند؟

- (الف) به بخشی از سطح زمین گفته می‌شود که تحت مدیریت سیاسی یا فرمانروایی یک قدرت سیاسی باشد.
 (ب) مدیریت سیاسی حاکم بر یک ناحیه سیاسی ممکن است یک فرد، یک نهاد، یک سازمان، شورا یا حکومت باشد.
 (ج) ناحیه سیاسی می‌تواند یک روستا، یک شهر، یک استان، یک کشور و حتی ناحیه وسیعی فراتر از یک کشور باشد.
 (د) با توجه به مقیاس فضاهای جغرافیایی و ساختار انسانی حاکم بر آن، به انواع مختلفی تقسیم می‌شوند.
 (ه) هر ناحیه سیاسی، فضای جغرافیایی دارد که محل تمرکز قدرت سیاسی است و قدرت سیاسی از آن نقطه در سطح ناحیه سیاسی اعمال می‌شود.
- (۱) الف - ج (۲) ب - د (۳) ج - ه (۴) د - ه

۲۲۲- به ترتیب مرز بین کشورهای زیر از چه نوعی هستند؟

- هند و پاکستان

- کانادا و آلاسکا

- (۱) تحمیلی - غیرطبیعی (۲) تطبیقی - پیشتاز (۳) طبیعی - تحمیلی (۴) غیرطبیعی - طبیعی

۲۲۳- در نظام سیاسی کشورهایی چون استرالیا، ..... اما در نظام سیاسی ناحیه‌ای و ترکیبی در کشورهایی چون ..... یک یا چند بخش کوچک به صورت خودمختار اداره می‌شوند.

(۱) نظام قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری متمرکز است - جمهوری آذربایجان

(۲) حکومت و توزیع قدرت در سرزمین دو سطح دارد - فرانسه

(۳) هر ایالت قوه مقننه، مجریه و قضائیه مستقل دارد - عراق

(۴) قوانین و مقررات و تشکیلات اداری در تمام کشور همسان است - انگلستان

۲۲۴- مکیندر کدام منطقه را «دژ جهان» می‌دانست و به چه علت؟

(۱) اوراسیا - دسترسی به آب‌های آزاد

(۲) شرق اروپا - روابط تجاری گسترده با سایر ملل

(۳) از رود ولگا تا سیبری - غیرقابل دسترس بودن برای قدرت‌های دریایی

(۴) از شرق اروپا تا مرکز آسیا - وجود سواحل مناسب برای ایجاد بندرگاه

۲۲۵- با توجه به عوامل جغرافیایی مؤثر در قدرت ملی، به ترتیب کشورهای «حائل» و «چندتکه» در چه زمینه‌ای با مشکلات مواجه هستند؟

(۱) ایجاد خطوط ارتباطی - فعالیت‌های اقتصادی

(۲) نظارت حکومت بر همه بخش‌های کشور - قابلیت دفاعی

(۳) قرارگیری در بین قدرت‌های بزرگ - نظارت حکومت بر همه بخش‌های کشور

(۴) مجاورت با قدرت‌های بزرگ - وسعت قلمرو جغرافیایی

منطق

۲۲۶- کدام گزینه مطلب درستی را بیان نمی‌کند؟

(۱) برای تشخیص اطلاعات درست و نادرست رسانه‌ها به علم منطق نیازمندیم.

(۲) دانستن علم منطق جلوی برخی از استدلال‌های نادرست نشریات را می‌گیرد.

(۳) برخی از آگهی‌های تجاری در حقیقت نوعی استدلال هستند.

(۴) علم منطق برای فهم انواع شاخه‌های فلسفه دارای اهمیت است.

۲۲۷- هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب ممکن است موجب بروز چه نوع مغالطه‌ای شود؟

- تمام پول را به حساب جاری تان واریز کردم.

- تماشاچی: بازی را چطور دیدی؟ مجری: با چشم.

- آرژین می‌گفت که من بهترین دانش‌آموز کلاس هستم.

(۱) اشتراک لفظ - توسل به معنای ظاهری کلمات - ابهام در مرجع ضمیر

(۲) شیوه نگارش کلمات - ابهام در مرجع ضمیر - توسل به معنای ظاهری کلمات

(۳) عدم تکرار حد وسط - توسل به معنای ظاهری کلمات - ابهام در مرجع ضمیر

(۴) اشتراک لفظ - توسل به معنای ظاهری کلمات - شیوه نگارش کلمات

۲۲۸- در کدام گزینه، تمام دلالت‌ها لازمه معنای اصلی لفظ است؟

- (۱) آموزش و پرورش نتیجه امتحانات نهایی را اعلام کرد - برای ترمیم نمره درس فلسفه ثبت نام کردم.
- (۲) راه را اشتباه رفتم تا این‌که سرم به سنگ خورد - سرم به سنگ خورد و از هوش رفتم.
- (۳) در اثر خوردن ترشی دل درد گرفتم - دل روبه‌رو شدن با این امتحان را ندارم.
- (۴) بعد از اتمام کار، اتاقت را جمع کن - ستاره می‌گفت که در هفت آسمان یک ستاره هم ندارد.

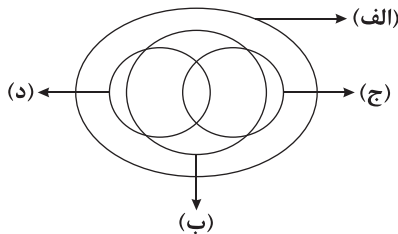
۲۲۹- منظور از «دلالت لفظ بر معنا» در منطق چیست؟

- (۱) لفظی که ذهن از آن مفهوم مراد می‌کند.
- (۲) دلالت عالم زبان بر عالم خارج
- (۳) معنایی که ذهن از لفظ مراد می‌کند.
- (۴) دلالت عالم ذهن بر الفاظ و کلمات

۲۳۰- با توجه به نسبت‌های چهارگانه، نسبت بین مفاهیم «قضیه و استدلال» و مفاهیم «نسبت‌های چهارگانه و نسبت تباین» به ترتیب معادل با کدام یک از گزینه‌های زیر است؟

- (۱) وجود ذهنی و وجود - علم و تصور
- (۲) تعریف و تعریف مفهومی - ساعت و عقربه آن
- (۳) غیرحیوان و آهو - گیاه و جاندار
- (۴) غیرفلسفه و فلسفه علم - غیراستقرای تعمیمی و استقرا

۲۳۱- شکل زیر نسبت میان مصادیق کدام مفاهیم را به درستی نشان می‌دهد؟

- (۱) الف: انسان ب: دانشجو ج: دانش‌آموز د: سنگ
- (۲) الف: انسان ب: دانشجو ج: شاعر د: راننده
- (۳) الف: جسم ب: درخت ج: چنار د: بائمر
- (۴) الف: سیب ب: میوه ج: پرتقال د: شیرین

۲۳۲- اگر مفاهیم را به درستی طبقه‌بندی کرده باشیم، کدام گزینه مطلب درستی را بیان می‌کند؟

- (۱) بین مفاهیم دو طبقه متفاوت، دو قضیه موجبه کلیه و سالبه کلیه صادق است.
- (۲) بین عام‌ترین و خاص‌ترین مفهوم، حداقل یک قضیه موجبه کلیه صادق است.
- (۳) بین مفاهیم درون یک طبقه، فقط یک قضیه سالبه کلیه صادق است.
- (۴) بین اقسام مختلف درون یک طبقه، هیچ‌گونه وجه اشتراک معنایی وجود ندارد.

۲۳۳- با توجه به شرایط تعریف درست، کدام گزینه مطلب درستی را بیان می‌کند؟ در تعریفی که .....

- (۱) جامع نیست، تعریف‌کننده و مفهوم مجهول نسبت عموم و خصوص من‌وجه دارند.
- (۲) مانع نیست، تعریف‌کننده گاهاً می‌تواند عام‌تر از تعریف‌شونده باشد.
- (۳) جامع و مانع نیست، رابطه تعریف‌کننده و مفهوم مجهول عموم و خصوص من‌وجه است.
- (۴) بی‌ارتباط است، بین مفهوم مجهول و تعریف‌کننده رابطه عموم و خصوص مطلق برقرار است.

۲۳۴- در کدام گزینه، تمامی شرایط «تعریف» رعایت شده است؟

- (۱) انسان: حیوان نیازمند به اکسیژن
- (۲) انسان: حیوان باسواد
- (۳) بالا: آن‌چه که پایین نباشد
- (۴) خفاش: پستاندار پروازکننده

۲۳۵- کدام گزینه مصداق مغالطه «تعمیم شتاب‌زده» است؟

- (۱) تیم فوتبال استقلال تمام بازی‌های این فصل را برده، به احتمال زیاد دو بازی باقی‌مانده را نیز خواهد برد.
- (۲) آراس در این چند روز همیشه یک ساعت با تأخیر به کلاس رسیده، فکر کنم تا آخر سال با تأخیر به کلاس برسد.
- (۳) در بیست سال گذشته، رودخانه سیروان همیشه پرآب بوده، امسال هم به احتمال زیاد پرآب خواهد بود.
- (۴) در پنجاه سال اخیر، ارتفاع برف در فصل زمستان در گردنه تته گردستان به حدود ۱۰ متر می‌رسید، فکر نکنم در پنج سال آینده تغییری حاصل شود.

فلسفه (۱)

۲۳۶- چه کسی می‌تواند به پرسش‌های فلسفی پاسخ دقیق بدهد؟

- (۱) فردی که اهل تفکر در مسئله‌های اساسی فلسفی باشد.
- (۲) هر آن کسی که در دانش فلسفه تخصص داشته باشد.
- (۳) فردی که تفکر در پرسش‌های بنیادین را جدی بگیرد.
- (۴) هر آن کسی که در هنگام تفکر، استدلال‌سازی بکند.

۲۳۷- ورود به فضای دانش فلسفه و درک صحیح مسئله‌های فلسفی مستلزم چیست؟

- (۱) آشنایی با موضوع دانش فلسفه
(۲) به کارگیری روش دانش فلسفه
(۳) ترجیح روش عقلی بر روش تجربی
(۴) کسب مهارت در تفکر فلسفی

۲۳۸- فیلسوفی که می‌خواهد به وجود قانون علیت در جهان مطمئن باشد، کدام مطلب، بیانگر عقیده وی است؟

- (۱) هستی‌شناسی وابسته به معرفت‌شناسی است.
(۲) وجودشناسی مقدم بر معرفت‌شناسی است.
(۳) وجودشناسی اساس و پایه معرفت‌شناسی است.
(۴) معرفت‌شناسی فرع بر وجودشناسی است.

۲۳۹- مهم‌ترین اختلاف کسانی که بنیان‌های فکری خود را براساس گفته دیگران ساخته‌اند با کسانی که براساس منطق و استدلال بنا کرده‌اند، چیست؟

(۱) نظرات سطحی درباره حقیقت انسان و جهان داشته و به دنبال آن نیستند که این نظرات سطحی را عمیق کنند. به همین جهت، در انتخاب هدف دقت نظر چندانی ندارند.

(۲) در مسیر جست‌وجوی حقیقت، هدف قابل قبولی برای زندگی برگزیده‌اند و معنای زندگی را به درستی پیدا کرده‌اند اما نمی‌توانند متناسب با نظر خود در زندگی عمل کنند.

(۳) به درجاتی از آزادی در اندیشه و درکی از حقیقت رسیده‌اند اما در عین درک حقیقت، در انتخاب هدف به خطا رفته و زندگی آنان معنای نادرستی به خود گرفته است.

(۴) درباره حقیقت انسان و جهان نظرات عمیق و درستی دارند اما چون دنبال تصمیم‌های بهتری در زندگی هستند، در بسیاری از موارد تصمیم‌های متناقض می‌گیرند.

۲۴۰- با توجه به تمثیل غار افلاطون، مفاد کدام عبارت بیانگر اختلاف دیدگاه زندانیان در غار با دیدگاه جوانی که برای رهایی آن‌ها برگشته بود، نیست؟

- (۱) زندانیان در غار هنوز در محدوده غار فکر می‌کنند، اما نگاه جوان رها یافته از غار، نگاهی واقع‌بینانه است.
(۲) زندانیان در غار، اهل ریسک بوده و راحتی ماندن در تاریکی را بر رسیدن به حقیقت برتر ترجیح نمی‌دهند.
(۳) جوان جست‌وجوگر صادقی است که پی به حقیقت برده و بنای استوارتری برای زندگی خود ساخته است.
(۴) جوان به درجاتی از آزادی در اندیشه رسیده و از زندانیان می‌خواهد تصمیم‌های بهتری در زندگی بگیرند.

۲۴۱- کدام مفهوم در فلسفه یونان، دغدغه اصلی اولین فیلسوفان یونان بوده است؟

- (۱) مسئله خدا (۲) مسئله هستی (۳) تغییرات طبیعت (۴) رابطه نفس و بدن

۲۴۲- مهم‌ترین اختلاف اندیشه هراکلیتوس و پارمنیدس در هستی‌شناسی در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- (۱) توجه به واقعیت بدون تغییر و فناپذیر
(۲) تأکید بر اصل حرکت در جهان
(۳) اصالت دادن به عقل و انکار عالم ماده
(۴) تفسیر غایت‌گرایانه از جهان هستی

۲۴۳- اگر کسی ادعا کند که «نمی‌توان بر آن چه نیست، آگاه شد» این ادعای وی با کدام عبارت پارمنیدس هماهنگ نیست؟

- (۱) در جهان واقع، نیستی راه ندارد.
(۲) نمی‌توان گفت «نیستی، هست».
(۳) نیستی را نمی‌توان وصف کرد.
(۴) از هیچ، هیچ چیز به وجود نمی‌آید.

۲۴۴- کدام عبارت درباره سقراط درست نیست؟

- (۱) منتقد دیدگاه جامعه خود درباره خدایان بود.
(۲) با طرق مختلف، فرهنگ جامعه یونان زمان خود را نقد می‌کرد.
(۳) به جهان پس از مرگ اعتقاد داشته است.
(۴) تا آن‌جا که مقدور بود، در آثارش افکار سوفیست‌ها را نقد می‌کرد.

۲۴۵- اگر کسی هم‌چون سقراط «همیشه مفهومی از مفاهیم را که در زندگی حیاتی دارد، برگزیند و درباره‌اش پرسش کند و با توجه به

پاسخ مخاطب، پرسش دیگری را مطرح نماید به طوری که پاسخ‌دهنده را به حقیقت برساند» کدام عبارت درباره وی دقیق خواهد بود؟

- (۱) چنین کسی بر شیوه زندگی مردم تأثیر به‌سزایی می‌گذارد.
(۲) چنین کسی در انتخاب موضوع بحث، دقت ویژه‌ای دارد.
(۳) این فرد در هنگام بحث و گفت‌وگو، روش ثابتی دارد.
(۴) این فرد برای آگاهی‌بخشی به مردم متحمل رنج می‌شود.

۲۴۶- کدام روش جمع‌آوری اطلاعات، در دفعات متعدد اجرا باید نمره یکسان یا تقریباً یکسانی به ما بدهد؟

- (۱) پرسش‌نامه (۲) مصاحبه (۳) آزمون (۴) مشاهده

۲۴۷- عبارتهای زیر به ترتیب با کدام گزینه مرتبط هستند؟

- تمایل به پیشرفت تحصیلی جزء این حوزه رشدی محسوب می‌شود.

- هیجانی است که با توجه به نوع ارزیابی، ظهور متفاوتی دارد.

- حدود سنی راه رفتن مستقل

- (۱) شناختی - مرکب - ۱۱ تا ۱۴ ماهگی (۲) اجتماعی - مرکب - ۱۲ تا ۱۵ ماهگی

- (۳) شناختی - ساده - ۱۲ تا ۱۵ ماهگی (۴) اجتماعی - ساده - ۱۱ تا ۱۴ ماهگی

۲۴۸- در کدام حالت زیر، کارایی توجه کاهش کم‌تری دارد؟

(۱) دو تکلیف شبیه هم باشند، اما فرد خیلی ماهر نباشد.

(۲) فرد انجام‌دهنده ماهر باشد و دو تکلیف سخت را انجام دهد.

(۳) دو تکلیف مشابه و سخت همزمان انجام شود.

(۴) دو تکلیف مشابه توسط فرد ماهر انجام شود.

۲۴۹- هنگام تداعی واژه قناری، کدام واژگان زیر دیرتر به ذهن می‌رسد؟

- (۱) پر دارد - زرد بودن - تمساح (۲) پرنده‌گان دیگر - بال دارد - قرمز

- (۳) شیر - بلبل - آبی (۴) حیوان - پرواز کردن - کیوتر

۲۵۰- اگر پژوهشگری بخواهد رفتار اضطرابی دانش‌آموزان را بررسی کند، قبل از هدف سوم، کدام کار زیر را باید انجام دهد؟

(۱) رفتار اضطرابی دانش‌آموزان را توصیف کند.

(۲) علل رفتار مضطربانه دانش‌آموزان را شناسایی کند.

(۳) رفتار اضطرابی را در آینده پیش‌بینی نماید.

(۴) راهکارهایی برای کنترل اضطراب ارائه نماید.

۲۵۱- کدام عبارت زیر در خصوص دوقلوها صحیح است؟

(۱) سعید و محسن می‌توانند همسان یا ناهمسان باشند.

(۲) الهه و عرفان حتماً همسان هستند.

(۳) سمیرا و سهیل ویژگی‌های وراثتی یکسان دارند.

(۴) سیما و ساناز حتماً از یک تخمک به وجود آمده‌اند.

۲۵۲- اگر در یک آزمایش از فرد خواسته شود که با دیدن تصویر آلو، دکمه ترش را فشار دهد، ردیابی علامت غایب در کدام گزینه زیر اتفاق افتاده است؟

(۱) تصویر آلو را می‌بیند و دکمه ترش را فشار می‌دهد.

(۲) تصویر آلو را می‌بیند و دکمه ترش را فشار نمی‌دهد.

(۳) تصویر سیب را می‌بیند و دکمه ترش را فشار می‌دهد.

(۴) تصویر سیب را می‌بیند و دکمه ترش را فشار نمی‌دهد.

۲۵۳- انجام دادن چند تکلیف همزمان نشان‌دهنده مشکل در کدام مرحله شناخت است؟

- (۱) حافظه (۲) ادراک (۳) احساس (۴) توجه

۲۵۴- به ترتیب «نگه داشتن اطلاعات بیشتر در حافظه»، «سازگاری بهتر با ضرورت‌های تکلیف» و «سنجش فایده‌مندی یک شیء براساس کیفیت

آن» به کدام فعالیت‌های شناختی نوجوانی اشاره دارد؟

(۱) افزایش سرعت تفکر - توجه‌گزینی - پردازش مفهومی (۲) تغییر جهت تفکر - توجه‌گزینی - تفکر فرضی

(۳) تغییر جهت تفکر - فرافاصله - پردازش مفهومی (۴) افزایش سرعت تفکر - فرافاصله - تفکر فرضی

۲۵۵- با توجه به فنون روش پس‌خبا، کدام فن آن باعث پاسخ به سوالات می‌شود؟

- (۱) پیش‌خوانی (۲) به خود پس‌دادن (۳) آزمون (۴) خواندن

۲۵۶- به ترتیب «ادراک به صورت یک گروه»، «طبقه‌بندی در یک مقوله» و «متصل دیدن اشکال» به کدام قوانین گشتالت مربوط می‌شود؟

- (۱) مجاورت - تکمیل - شکل و زمینه
(۲) مجاورت - مشابهت - استمرار
(۳) مشابهت - مجاورت - تکمیل
(۴) مشابهت - تکمیل - شکل و زمینه

۲۵۷- احتمال خطا هنگام یادآوری کدام جفت‌واژگان زیر کم‌تر از بقیه است و علت آن چیست؟

- (۱) نخ، پارچه - علاوه‌بر نشانه بیرونی دارای نشانه معنایی است.
(۲) توپ، فرش - علاوه‌بر نشانه بیرونی دارای نشانه معنایی است.
(۳) کرم، ابریشم - دارای نشانه بیرونی است.
(۴) هواپیما، میز - دارای نشانه بیرونی است.

۲۵۸- به ترتیب آخرین و اولین مفهوم در تعریف روش علمی، کدام است؟

- (۱) نظام‌دار بودن - جست‌وجو
(۲) موقعیت نامعین - جست‌وجو
(۳) نظام‌دار بودن - فرآیند
(۴) موقعیت نامعین - فرآیند

۲۵۹- عامل مؤثر بر رشد در کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- (۱) زهرا مانند خواهرش در دو سالگی به حرف آمد.
(۲) مائده مانند پدرش چاق است.
(۳) عرفان به دلیل ارتباط کم خانواده‌اش با اقوام، منزوی است.
(۴) سارا مانند دخترخاله‌اش به بیش‌فعالی مبتلا است.

۲۶۰- فردی که گرسنگی و تشنگی خویش را برطرف می‌سازد، به کدام عامل مؤثر بر تمرکز توجه کرده است؟

- (۱) آشنایی نسبی با محرک
(۲) درگیری و انگیزندگی ذهنی
(۳) تغییرات درونی محرک
(۴) یکنواختی و ثبات نسبی

AKO

گروه مشاوره و پرنامه‌ریزی آکو

آزمون‌های سراسر کاج

گزینه‌دو سراسر انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

دفترچه شماره ۳

آزمون شماره ۱۵

جمعه ۱۴۰۱/۱۱/۰۷

پاسخ‌های تشریحی

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۱۷۵	مدت پاسخگویی: ۱۸۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	ریاضیات	۲۵	۱	۲۵	۳۰ دقیقه
			۲۶	۵۰	
۲	اقتصاد	۱۵	۵۱	۶۵	۱۵ دقیقه
۳	فنون ادبی و علوم	۲۰	۶۶	۸۵	۲۰ دقیقه
			۸۶	۱۰۵	
۴	جامعه‌شناسی	۱۰	۱۰۶	۱۱۵	۲۰ دقیقه
			۱۱۶	۱۲۵	
۵	زبان عربی (اختصاصی)	۲۰	۱۲۶	۱۴۵	۲۰ دقیقه
۶	تاریخ	۲۰	۱۴۶	۱۶۵	۲۰ دقیقه
			۱۶۶	۱۸۵	
۷	جغرافیا	۲۰	۱۸۶	۲۰۵	۲۰ دقیقه
			۲۰۶	۲۲۵	
۸	فلسفه و منطق	۱۰	۲۲۶	۲۳۵	۲۰ دقیقه
			۲۳۶	۲۴۵	
۹	روان‌شناسی	۱۵	۲۴۶	۲۶۰	۱۵ دقیقه

ریاضیات

۱ ۳ می‌توانیم از حاصل ضرب ریشه‌ها استفاده کنیم:

$$3x^2 + (a+1)x - 1 = 0 \Rightarrow a = 3, b = a+1, c = -1$$

$$\text{حاصل ضرب ریشه‌ها} = \frac{c}{a} \Rightarrow x_1 \times x_2 = -\frac{1}{3} \xrightarrow{x_1=5} 5 \times x_2 = -\frac{1}{3}$$

$$\Rightarrow x_2 = \frac{-\frac{1}{3}}{5} \Rightarrow x_2 = -\frac{1}{15} = -\frac{2}{3}$$

$$x^2 + 2mx + 6 - m = 0 \Rightarrow a = 1, b = 2m, c = 6 - m$$

شرط آن که معادله دارای ریشه مضاعف باشد آن است که $\Delta = 0$ باشد:

$$\Delta = b^2 - 4ac = (2m)^2 - 4(1)(6-m) = 4m^2 - 24 + 4m$$

$$= 4m^2 + 4m - 24 = 0 \xrightarrow{\div 4} m^2 + m - 6 = 0$$

$$\Rightarrow (m-2)(m+3) = 0 \Rightarrow \begin{cases} m-2=0 \Rightarrow m=2 \\ m+3=0 \Rightarrow m=-3 \end{cases}$$

ریشه مضاعف معادله درجه دوم از رابطه $x_1 = x_2 = \frac{-b}{2a}$ به دست می‌آید و باتوجه به این که $m = -3$ خواسته مسئله است پس:

$$x_1 = x_2 = \frac{-b}{2a} = \frac{-2m}{2} = -m \xrightarrow{m=-3} -(-3) = 3$$

$$(a^2 - 14)x^2 + (a-1)x - 2a = 0$$

$$\Rightarrow a = a^2 - 14, b = a - 1, c = -2a$$

اگر α و β ریشه‌های معادله درجه دوم باشند، مجموع معکوس آن‌ها برابر است با:

$$\frac{1}{\alpha} + \frac{1}{\beta} = \frac{\beta + \alpha}{\alpha\beta}$$

می‌دانیم $\alpha + \beta$ همان مجموع ریشه‌ها است که برابر است با: $-\frac{b}{a}$ و $\alpha\beta$ همان ضرب ریشه‌ها است که برابر است با: $\frac{c}{a}$ پس خواسته مسئله $\frac{-\frac{b}{a}}{\frac{c}{a}}$ است:

$$\frac{-\frac{b}{a}}{\frac{c}{a}} = \frac{-ba}{ca} = -\frac{b}{c} = \frac{-(a-1)}{-2a} = \frac{a-1}{2a} = \frac{2}{3}$$

$$\Rightarrow 3a - 3 = 4a \Rightarrow 3a - 4a = 3 \Rightarrow -a = 3 \Rightarrow a = -3$$

$$\text{مجموع ریشه‌ها} = -\frac{b}{a} = \frac{-(a-1)}{a^2-14} = \frac{-(-3-1)}{(-3)^2-14}$$

$$= \frac{4}{9-14} = -\frac{4}{5}$$

۴ ۱

$$\frac{24}{10+x} + 1 = \frac{24}{10-x} \Rightarrow \frac{24+10+x}{10+x} = \frac{24}{10-x}$$

$$\Rightarrow \frac{34+x}{10+x} = \frac{24}{10-x} \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}}$$

$$24(10+x) = (34+x)(10-x) \Rightarrow 240 + 24x = 340 - 34x + 10x - x^2$$

$$\Rightarrow x^2 + 24x - 340 + 240 + 34x = 0 \Rightarrow x^2 + 48x - 100 = 0$$

$$\Rightarrow (x-2)(x+50) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x-2=0 \Rightarrow x=2 \\ x+50=0 \Rightarrow x=-50 \end{cases}$$

$$|x_1 - x_2| = |-50 - 2| = |-52| = 52$$

۵ ۲

در حالت اولیه تعداد نفرات n نفر بوده است و سهم هر کدام $\frac{600}{n}$ از زمین مفروض، در حالت جدید تعداد نفرات $n+1$ نفر بوده استو سهم هر کدام $\frac{600}{n+1}$ از زمین مفروض، حال اختلاف این دو حالت برابر 20 متر برای هر نفر است پس:

$$\frac{600}{n} - \frac{600}{n+1} = 20 \xrightarrow{\text{طرفین را در } n(n+1) \text{ ضرب می‌کنیم}} n(n+1) \left(\frac{600}{n} - \frac{600}{n+1} \right) = 20n(n+1)$$

$$\Rightarrow 600(n+1) - 600n = 20n(n+1)$$

$$\Rightarrow 600n + 600 - 600n - 20n^2 - 20n = 0$$

$$\Rightarrow -20n^2 - 20n + 600 = 0 \xrightarrow{\div (-20)} n^2 + n - 30 = 0$$

$$\Rightarrow (n-5)(n+6) = 0 \Rightarrow \begin{cases} n-5=0 \Rightarrow n=5 \\ n+6=0 \Rightarrow n=-6 \end{cases} \text{ غیر قابل قبول}$$

۶ ۱

$$\begin{cases} (3, 4) \\ (3, x+y) \end{cases} \Rightarrow x+y=4 \Rightarrow \begin{cases} x+y=4 \\ x-y=2 \end{cases}$$

$$\frac{x+y}{x-y} = \frac{4}{2} \Rightarrow x = \frac{6}{2} = 3$$

$$\frac{x^3 - y^3}{x^2 - y^2} = \frac{3^3 - 1^3}{3^2 - 1^2} = \frac{27 - 1}{9 - 1} = \frac{26}{8} = \frac{13}{4} = 3 \frac{1}{4}$$

۷ ۴ اگر عدد مفروض را x در نظر بگیریم، نصف معکوس مربع آنعدد به صورت $\frac{1}{2x^2}$ نمایش داده خواهد شد پس:

$$f(x) = \frac{1}{2x^2}$$

$$f\left(\frac{1}{2}\right) = \frac{1}{2\left(\frac{1}{2}\right)^2} = \frac{1}{2\left(\frac{1}{4}\right)} = \frac{1}{\frac{1}{2}} = 2$$

$$f\left(-\frac{1}{4}\right) = \frac{1}{2\left(-\frac{1}{4}\right)^2} = \frac{1}{2\left(\frac{1}{16}\right)} = \frac{1}{\frac{1}{8}} = 8$$

$$\Rightarrow f\left(-\frac{1}{4}\right) - f\left(\frac{1}{2}\right) = 8 - 2 = 6$$

۸ ۲ برد تابع، مجموعه تک عضوی $B = \{4\}$ فرض شده است.یعنی خروجی تابع به ازای یک یا چند مقدار x برابر 4 گردیده است پس:

$$f(x) = 1 + \sqrt{2x-1} \xrightarrow{f(x)=4} 1 + \sqrt{2x-1} = 4$$

$$\Rightarrow \sqrt{2x-1} = 4-1 \Rightarrow \sqrt{2x-1} = 3 \xrightarrow{\text{طرفین به توان ۲}} 2x-1 = 9$$

$$\Rightarrow 2x = 10 \Rightarrow x = 5$$

۹ ۴ خط از نقاط $(0, 7)$ که همان عرض از مبدأ است و $(2, 11)$ می‌گذرد:

$$m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} \Rightarrow m = \frac{11 - 7}{2 - 0} = \frac{4}{2} = 2$$

عرض از مبدأ $(n=7)$ است، پس:

$$f(-1) = 2(-1) + 7 = -2 + 7 = 5 \Rightarrow \frac{f(5)}{f(-1)} = \frac{17}{5} = 3 \frac{1}{5}$$

۱۰ ۱ چون تابع f محور x ها را در نقطه‌ای به طول -1 قطع می‌کندپس نقطه $(-1, 0)$ متعلق به این تابع است:

$$f(x) = 3x - k \xrightarrow{f(-1)=0} 0 = 3(-1) - k \Rightarrow 3 = -k \Rightarrow k = -3$$

و ضمناً نقطه $(2a, a-1)$ نیز در معادله تابع صدق می‌کند:

$$f(x) = 3x + 3 \Rightarrow a-1 = 3(2a) + 3 \Rightarrow a-1-3 = 6a$$

$$\Rightarrow -4 = 6a - a \Rightarrow -4 = 5a \Rightarrow a = -\frac{4}{5}$$

$$\begin{cases} x_1 = \frac{-12+8}{-1} = \frac{-4}{-1} = 4 \\ x_2 = \frac{-12-8}{-1} = \frac{-20}{-1} = 20 \end{cases}$$

نقاط سر به سر ۴ و ۲۰ هستند. در نقطه $x=4$ سود برابر صفر است. (نقطه سر به سر) بنابراین برای رسیدن به سوددهی حداقل باید پنج واحد کالا فروش رود.

روش مناسب در هر سه عبارت داده شده صحیح است. **۴ ۱۶**

۲ ۱۷

$$\bar{x} = \frac{6+12+9+a+3+14+11+15+2+8}{10} = 9$$

$$\Rightarrow 80+a=90 \Rightarrow a=90-80=10$$

حال داده‌ها را مرتب می‌کنیم:

۲, ۳, ۶, ۸, ۹, ۱۰, ۱۱, ۱۲, ۱۴, ۱۵

↓
 Q_2

$$\text{میانۀ} = \frac{\text{داده ششم} + \text{داده پنجم}}{2} = \frac{9+10}{2} = 9.5$$

۳ ۱۸ داده‌ها مرتب می‌کنیم:

نیمه اول داده‌ها: ۸, ۱۰, ۱۲, ۱۳, ۱۴, ۱۶, ۱۷, ۲۱
 نیمه دوم داده‌ها: ۲۳, ۲۵, ۲۹, ۳۱, ۳۲, ۳۹, ۵۳
 ↓ ↓ ↓
 Q_1 میانہ= Q_2 Q_3

$$R = x_{\max} - x_{\min} = 53 - 8 = 45$$

$$IQR = Q_3 - Q_1 = 31 - 13 = 18$$

خواسته مسئله نسبت R به IQR است:

$$\frac{R}{IQR} = \frac{45}{18} = 2.5$$

۳ ۱۹ در نمودار خم بهنجار (منحنی نرمال)، تقریباً ۹۶ درصد داده‌ها

در فاصله ۲ انحراف معیار از میانگین قرار دارند:

$$\text{میانگین داده‌ها} = \frac{\text{مجموع داده‌ها}}{\text{تعداد داده‌ها}} \Rightarrow \bar{x} = \frac{720}{60} = \frac{72}{6} = 12$$

$$\sigma = \sqrt{9} = 3 \Rightarrow \text{انحراف معیار} = 3$$

پس ۹۶ درصد داده‌ها در فاصله $(12-2(3), 12+2(3))$ یعنی $(6, 18)$ قرار دارند.

۳ ۲۰ تعداد کل افراد کلاس: $3+5+13+8+11=40$

تعداد افرادی که نمره کم‌تر از ۱۶ گرفته‌اند: $3+5+13+8=29$

و در نتیجه درصد افرادی که نمره کم‌تر از ۱۶ گرفته‌اند برابر است با:

$$\frac{29}{40} \times 100 = 72.5\%$$

۲ ۲۱

(هزار نفر) $3+6+4+3=16$ تعداد کل افراد

حال با تشکیل یک نسبت تناسب، زاویه افراد شرکت‌کننده در گروه انسانی معلوم می‌شود:

$$\frac{6}{16} = \frac{x}{360} \Rightarrow x = \frac{6 \times 360}{16} = 135^\circ$$

۳ ۲۲ داده‌ها را مرتب می‌کنیم:

نیمه اول داده‌ها: ۱۴, ۱۷, ۲۰, ۲۱, ۲۴, ۲۶, ۲۹, ۳۰, ۳۲
 نیمه دوم داده‌ها: ۳۴, ۳۹, ۳۲
 ↓ ↓
 $Q_1=20$ $Q_3=32$

$$f(-1) = 6 \Rightarrow (-1, 6) \in f$$

$$f(-3) = -8 \Rightarrow (-3, -8) \in f$$

$$\Rightarrow m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{6 - (-8)}{-1 - (-3)} = \frac{14}{2} = 7$$

$$f(x) = y = mx + n \xrightarrow{x=-1, y=6} 6 = (-1)(7) + n$$

$$\Rightarrow 6 + 7 = n \Rightarrow n = 13$$

$$f(x) = 7x + 13$$

مقدار برد تابع را باتوجه به محدوده دامنه تعیین می‌کنیم:

$$\text{کوچکترین عضو دامنه} = -1 \Rightarrow f(-1) = 7(-1) + 13 = 6$$

$$\text{بزرگترین عضو دامنه} = 4 \Rightarrow f(4) = 7(4) + 13 = 41$$

پس برد تابع در محدوده $41 > y > 6$ قرار دارد.

۲ ۱۲ امتحان گزینه‌ها:

$$x = \frac{-(-2)}{2(1)} = \frac{2}{2} = 1 \Rightarrow y = (1)^2 - 2(1) - 1 = 1 - 2 - 1 = -2 \quad \times$$

$$x = \frac{-(-2)}{2(2)} = \frac{2}{4} = \frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow y = 2\left(\frac{1}{2}\right)^2 - 2\left(\frac{1}{2}\right) - 1 = \frac{1}{2} - 1 - 1 = \frac{1}{2} - 2 = -\frac{3}{2} \quad \checkmark$$

عرض رأس سهمی در گزینه (۲) برابر $-\frac{3}{2}$ یا -1.5 شده است پس همین گزینه می‌تواند نمودار تابع داده شده باشد.

$$y = -2x^2 - 4x + a \Rightarrow a = -2, b = -4, c = a \quad \text{ب ۱ ۱۳}$$

طبق فرض مسئله خط $y=3$ از رأس سهمی می‌گذرد پس عرض رأس سهمی برابر ۳ است:

$$\text{طول رأس سهمی} = \frac{-b}{2a} = \frac{-(-4)}{2(-2)} = \frac{4}{-4} = -1$$

یعنی سهمی از نقطه‌ای به مختصات $(-1, 3)$ که همان رأس خودش است عبور می‌کند پس مختصات این نقطه در مسئله سهمی صدق می‌کند:

$$y = -2x^2 - 4x + a \xrightarrow{(-1, 3)} 3 = -2(-1)^2 - 4(-1) + a$$

$$\Rightarrow 3 = -2 + 4 + a \Rightarrow 3 - 2 = a \Rightarrow a = 1$$

پس معادله سهمی به صورت $y = -2x^2 - 4x + 1$ و سهمی محور ل‌ها در نقطه‌ای با عرض ۱ قطع می‌کند (زیرا $c=1$ است).

۴ ۱۴ ضابطه مربوط به تابع داده شده را می‌نویسیم: اگر عدد مفروض

x باشد، ۲ برابر مربع آن $(2x)^2$ و سه برابر آن عدد $(3x)$ است و تابع آن به صورت $y = -2x^2 + 3x$ خواهد بود که یک سهمی است و بیشترین مقدار آن همان عرض رأس سهمی است:

$$x = -\frac{b}{2a} = \frac{-3}{2(-2)} = \frac{3}{4}$$

$$y = -2\left(\frac{3}{4}\right)^2 + 3\left(\frac{3}{4}\right) = -2\left(\frac{9}{16}\right) + \frac{9}{4} = -\frac{9}{8} + \frac{9}{4} = \frac{-9+18}{8} = \frac{9}{8}$$

۲ ۱۵ باید نقطه سر به سر را یافت. به این منظور معادلات درآمد و

هزینه را مساوی هم قرار می‌دهیم:

$$R(x) = C(x) \Rightarrow -\frac{1}{4}x^2 + 30x = 40 + 18x$$

$$\Rightarrow -\frac{1}{4}x^2 + 30x - 40 - 18x = 0 \Rightarrow -\frac{1}{4}x^2 + 12x - 40 = 0$$

$$\Delta = (12)^2 - 4\left(-\frac{1}{4}\right)(-40) = 144 - 40 = 104$$

$$x_1, x_2 = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{-12 \pm \sqrt{104}}{2\left(-\frac{1}{4}\right)} = \frac{-12 \pm 8}{-1}$$

۲۹ ۲ گزاره شرطی فقط وقتی نادرست است که مقدم درست و تالی نادرست باشد پس:

هر دو گزاره p و q درست هستند. $\Rightarrow p \wedge q$ درست
هر دو گزاره r و s نادرست هستند. $\Rightarrow r \vee s$ نادرست

$$\begin{aligned} \text{الف)} \quad (\sim q \vee \sim r) &\Leftrightarrow (\sim q \Leftrightarrow \sim s) \equiv (\underbrace{d \vee n}_d) \Leftrightarrow (\underbrace{d \Leftrightarrow n}_n) \equiv d \Leftrightarrow n \equiv \text{ن} \\ \text{ب)} \quad (\sim p \Rightarrow s) &\Leftrightarrow (q \Rightarrow r) \equiv (\underbrace{d \Rightarrow n}_d) \Leftrightarrow (\underbrace{d \Rightarrow n}_n) \equiv d \Leftrightarrow n \equiv \text{ن} \end{aligned}$$

پس ارزش هر دو گزاره داده شده نادرست است.

۳۰ ۳ هر دو گزاره $\sim(p \Rightarrow q)$ و $(q \vee r)$ الزاماً باید درست باشد. از طرفی نقیض گزاره شرطی درست شده است. پس خود گزاره شرطی حتماً نادرست بوده است. و می‌دانیم گزاره شرطی فقط وقتی نادرست است که مقدم (در این جا p) درست و تالی (در این جا q) نادرست باشد و چون q نادرست است، برای درست بودن گزاره $q \vee r$ الزاماً باید r درست باشد.

۳۱ ۱

$$q \Rightarrow (p \vee q) \equiv \sim q \vee (p \vee q) \equiv (\sim q \vee p) \vee q \equiv d \vee p \equiv d$$

و در نهایت نقیض یک گزاره درست همواره نادرست است.

۳۲ ۲ استدلال قیاس استثنایی به صورت $((p \Rightarrow q) \wedge p) \Rightarrow q$ است. اما اگر آن را به صورت $((p \Rightarrow q) \wedge q) \Rightarrow p$ بگوییم به آن مغالطه می‌گویند که روش استفاده شده در آن نیز نادرست است.

۳۳ ۳ مجموع معکوس دو عدد، بزرگتر مساوی مجموع آن دو عدد است:

$$\frac{1}{a} + \frac{1}{b} \geq a + b$$

۳۴ ۲ تابع همانی به صورت $f(x) = x$ پس:

$$2a - 3 = 6a - 5 \Rightarrow 2a - 6a = -5 + 3 \Rightarrow -4a = -2 \Rightarrow a = \frac{2}{4} = \frac{1}{2}$$

$$f(r-a) = 2-a \xrightarrow{a=\frac{1}{2}} f(r-a) = 2 - \frac{1}{2} = \frac{3}{2} = 1.5$$

۳۵ ۲

$$f(x) = |x| + \sqrt{3x+24} \Rightarrow f(-5) = |-5| + \sqrt{3(-5)+24} = 5 + \sqrt{-15+24} = 5 + \sqrt{9} = 5 + 3 = 8$$

$$g(x) = \frac{[2x+1]}{[x]} \Rightarrow g\left(-\frac{3}{4}\right) = \frac{[2(-\frac{3}{4})+1]}{[-\frac{3}{4}]} = \frac{[-\frac{3}{2}+1]}{-1} = \frac{-\frac{1}{2}}{-1} = \frac{1}{2}$$

$$= \frac{[-\frac{1}{2}]}{-1} = \frac{-1}{-1} = 1$$

$$\Rightarrow f(-5) - g\left(-\frac{3}{4}\right) = 8 - 1 = 7$$

۳۶ ۲ هزینه برق مصرفی (۲۶۰ کیلووات) به صورت زیر محاسبه شده است:

$$(100 \times 8000) + (100 \times a) + (60 \times 18000) = 2980000$$

$$\Rightarrow 800000 + 100a + 1080000 = 2980000$$

$$\Rightarrow 100a = 2980000 - 1880000 \Rightarrow 100a = 1100000$$

$$\Rightarrow a = \frac{1100000}{100} = 11000$$

۳۷ ۴

$$f(x) = x^2 - 2[x] \Rightarrow f(\sqrt{3}) = (\sqrt{3})^2 - 2[\sqrt{3}] = 3 - 2(1) = 3 - 2 = 1$$

$$g(x) = \text{sign}(x) \Rightarrow g(2 - \sqrt{5}) = \text{sign}(2 - \sqrt{5}) = -1$$

$$\Rightarrow \frac{1}{2}f(\sqrt{3}) - g(2 - \sqrt{5}) = \frac{1}{2}(1) - (-1) = \frac{1}{2} + 1 = \frac{3}{2}$$

داده‌های داخل جعبه عبارتند از:

$$21, 24, 26, 29, 30$$

$$\bar{x} = \frac{21+24+26+29+30}{5} = \frac{130}{5} = 26$$

$$\begin{aligned} \sigma^2 &= \frac{(21-26)^2 + (24-26)^2 + (26-26)^2 + (29-26)^2 + (30-26)^2}{5} \\ &= \frac{25+4+0+9+16}{5} = \frac{54}{5} = 10.8 \Rightarrow \sigma = \sqrt{10.8} \approx 3.28 \end{aligned}$$

۲۳ ۴ در نمودار حبابی داریم:

$$\frac{A}{B} = \frac{\text{مساحت دایره A}}{\text{مساحت دایره B}} = \frac{\pi(\frac{d}{2})^2}{\pi(\frac{1}{2})^2} = \frac{d^2}{1} = d^2$$

$$\Rightarrow \frac{x}{7/5} = \frac{4}{1} \Rightarrow \frac{x}{7/5} = \frac{25}{1} \Rightarrow x = 25 \times 7/5 = 117.5$$

۲۴ ۳

$$\text{تعداد متغیرها} = \frac{360}{40} \Rightarrow n = \frac{360}{40} = 9$$

در هنگام نمایش $n+3$ متغیر یعنی $9+3=12$ متغیر خواهیم داشت.

$$\text{زاویه بین دو شعاع مجاور} = \frac{360}{12} = \frac{360}{12} = 30^\circ$$

۲۵ ۱ امتیاز مربوط به هر بخش را می‌یابیم:

$$\text{کل زده} \quad \frac{a}{60} = \frac{40}{100} \Rightarrow a = \frac{40 \times 60}{100} = 24$$

$$\text{پاس گل} \quad \frac{b}{80} = \frac{60}{100} \Rightarrow b = \frac{60 \times 80}{100} = 48$$

$$\text{دریبل} \quad \frac{c}{50} = \frac{30}{100} \Rightarrow c = \frac{30 \times 50}{100} = 15$$

$$\text{تعداد بازی} \quad \frac{d}{75} = \frac{90}{100} \Rightarrow d = \frac{90 \times 75}{100} = 67.5$$

$$\text{توپ ربایی} \quad \frac{e}{95} = \frac{50}{100} \Rightarrow e = \frac{50 \times 95}{100} = 47.5$$

$$\bar{x} = \frac{24+48+15+67.5+47.5}{5} = \frac{202}{5} = 40.4$$

۲۶ ۲ اگر $q \sim$ نادرست باشد پس الزاماً q درست است. در گزاره شرطی

هرگاه تالی درست باشد، ارزش کل گزاره درست است. پس گزاره $p \Rightarrow q$ همواره درست است. حال داریم:

یعنی ارزش گزاره $\sim(q \vee r)$ نیز همواره نادرست است.

۲۷ ۱ طرف چپ گزاره دو شرطی:

$$((p \wedge r) \Rightarrow q) \equiv (\underbrace{n \wedge r}_n) \Rightarrow d \equiv n \Rightarrow d \equiv d$$

طرف راست گزاره دو شرطی:

$$\sim((q \vee s) \Rightarrow p) \equiv \sim(\underbrace{d \vee s}_d) \Rightarrow n \equiv \sim(\underbrace{d \Rightarrow n}_n) \equiv \sim(n) \equiv d$$

و در نهایت:

۲۸ ۱ می‌دانیم: $p \Rightarrow q \equiv \sim p \vee q$ پس:

$$\begin{aligned} \sim p \Rightarrow (q \Rightarrow p) &\equiv \sim p \Rightarrow (\sim q \vee p) \equiv \sim(\sim p) \vee (\sim q \vee p) \\ &\equiv p \vee (\sim q \vee p) \equiv p \vee \sim q \end{aligned}$$

حال داریم:

$$(p \vee \sim q) \wedge (p \vee q) \equiv p \vee (\underbrace{\sim q \wedge q}_\text{نادرست}) \equiv p \vee \sim p \equiv p$$

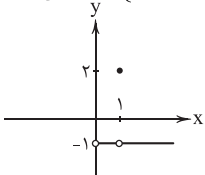

۴ ۴۲

$$D_f \cap D_g : \begin{cases} x > 1 \Rightarrow \frac{f(x)}{g(x)} = \frac{f(x)}{g(x)} = \frac{x}{-x} = -1 \\ x = 1 \Rightarrow \frac{f(x)}{g(x)} = \frac{f(x)}{g(x)} = \frac{6}{3} = 2 \\ 0 < x < 1 \Rightarrow \frac{f(x)}{g(x)} = \frac{f(x)}{g(x)} = \frac{-x}{x} = -1 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \frac{f(x)}{g(x)} = \begin{cases} -1 & 0 < x \neq 1 \\ 2 & x = 1 \end{cases}$$

خط فقر حداقل درآمدی است که یک فرد در مدت یک ماه برای زندگی به آن نیاز دارد.

داده‌ها را مرتب می‌کنیم:

۳, ۴, ۵/۸, ۷, ۸/۵, ۹/۵, ۱۰, ۱۲, ۱۳/۵, ۱۴, ۱۹, ۲۰, ۲۲, ۲۵

$$Q_7 = \text{میانۀ } 10 + 12 = 11$$

$$\text{خط فقر} = \frac{11}{3} = 5/5$$

افرادی که کم‌تر از ۵/۵ میلیون حقوق دریافت می‌کنند، ۲ نفر هستند.

شاخص سال پایه برابر ۱۰۰ است:

$$\frac{\text{شاخص در سال مورد نظر}}{\text{شاخص در سال پایه}} = \frac{X}{100} = \frac{380}{100} \Rightarrow X = \frac{2/3 \times 380}{100} = 8/74 \text{ (میلیون)}$$

یعنی هزینه خورد و خوراک در سال ۱۴۰۰ به ماهیانه ۸۷۴۰۰۰۰ برای این خانواده رسیده است.

۲ ۴۶

$$\text{شاخص کل} = \frac{(70 \times 50) + (120 \times 20)}{(30 \times 50) + (80 \times 20)} \times 100 = \frac{3500 + 2400}{1500 + 1600} \times 100$$

$$= \frac{5900}{3100} \times 100 = \frac{59}{31} \times 100 \approx 1/9 \times 100 \approx 190$$

$$\text{شاخص بها در سال پایه - شاخص بها در سال مورد نظر} = \text{درصد تورم} \times 100$$

$$= \frac{190 - 100}{100} \times 100 = \frac{90}{100} \times 100 = 90\%$$

$$\text{جمعیت بیکاران} = 420 - 340 = 80$$

$$\text{جمعیت بیکار} = \frac{\text{جمعیت فعال}}{\text{درصد نرخ بیکاری}} \times 100$$

قرار است نرخ بیکاری به ۵ درصد برسد پس:

$$5 = \frac{X}{420} \times 100 \Rightarrow \frac{5}{100} = \frac{X}{420}$$

$$\Rightarrow X = \frac{5 \times 420}{100} = 21 \text{ (هزار نفر)}$$

پس با ایجاد (هزار) ۲۱ - ۸۰ = ۵۹ شغل جدید، نرخ بیکاری به ۵ درصد می‌رسد.

۲ ۴۸

$$\text{وزن (برحسب کیلوگرم)} = \frac{50}{(1/6)^2} = \frac{50}{2/56} = 19/5$$

$$\text{مجدور قد (برحسب متر)} = \frac{50}{2/56} = 19/5$$

۳ ۳۸

$$1 < \frac{3}{2} \leq 2$$

$$f\left(\frac{3}{2}\right) = \frac{3}{2} = 2$$

$$2 < \frac{9}{4} < 4$$

$$f\left(\frac{9}{4}\right) = \frac{9}{4} = -2\left(\frac{9}{4}\right) + 3 = -\frac{9}{2} + 3 = -\frac{3}{2}$$

$$-\frac{1}{2} < 1$$

$$f\left(-\frac{1}{2}\right) = \frac{-1}{2} = \left(-\frac{1}{2}\right)^2 - 1 = \frac{1}{4} - 1 = -\frac{3}{4}$$

$$\Rightarrow 2f\left(\frac{3}{2}\right) - 2f\left(\frac{9}{4}\right) - 4f\left(-\frac{1}{2}\right) = 2(2) - 2\left(-\frac{3}{2}\right) - 4\left(-\frac{3}{4}\right)$$

$$= 6 + 3 + 3 = 12$$

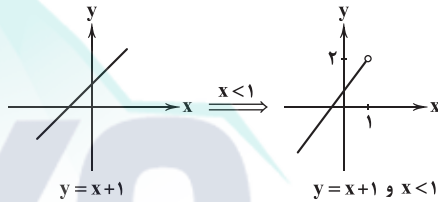
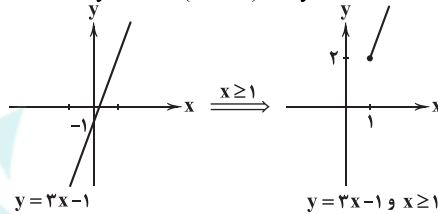
$$x - 1 = 0 \Rightarrow x = 1$$

۴ ۳۹

$$x \geq 1 \Rightarrow y = 2x + (x - 1) \Rightarrow y = 3x - 1$$

$$x < 1 \Rightarrow y = 2x + (-x + 1) \Rightarrow y = x + 1$$

$$y = \begin{cases} 3x - 1 & x \geq 1 \\ x + 1 & x < 1 \end{cases}$$

و نمودار نهایی تابع y به صورت زیر است.

پس نمودار از ناحیه چهارم عبور نمی‌کند.

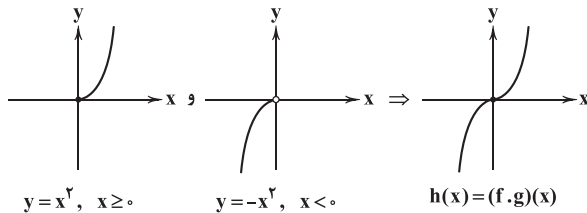
۴ ۴۰

$$f(x) = |x|, g(x) = x$$

$$(f \times g)(x) = f(x) \times g(x) = |x| \times x \Rightarrow h(x) = x|x|$$

$$x \geq 0 \Rightarrow h(x) = x(x) = x^2$$

$$x < 0 \Rightarrow h(x) = x(-x) = -x^2 \Rightarrow h(x) = \begin{cases} x^2 & x \geq 0 \\ -x^2 & x < 0 \end{cases}$$

$$D_f \cap D_g - \{x | g(x) = 0\} = \{-1, 3\}$$

$$f + g = \{(-1, 0 + (-2)), (3, -2 + 4)\}$$

$$= \{(-1, -2), (3, 2)\}$$

$$\frac{f+g}{g} = \left\{(-1, \frac{-2}{-2}), (3, \frac{2}{2})\right\} \Rightarrow \frac{f+g}{g} = \left\{(-1, 1), (3, 1)\right\}$$

پس برد تابع به صورت $\{1, \frac{1}{2}\}$ است.

۵۷ الف) جمعیت شاغل + جمعیت بیکار = جمعیت فعال

جمعیت ۱۵ سال و بیشتر + جمعیت زیر ۱۵ سال = کل جمعیت کشور
ب) بیکاری ساختاری ناشی از عدم تطابق بین نیروی کار موجود با نیازهای
کارفرما است.

ج) در فقر نسبی، وضعیت افراد در جوامع مختلف یا زمان‌های مختلف
مقایسه می‌شود.

۵۸ الف) $1,976,000 = 12,350,000 \times 16\%$

ب) $12 \times \frac{1,976,000 - 1,000,000}{12,350,000} =$ درآمد خالص سالیانه
درآمد خالص ماهیانه
 $= 124,488,000$

۵۹ الف) با افزایش مالیات، قیمت کالا افزایش پیدا می‌کند و

تقاضا کاهش می‌یابد. (قانون تقاضا)

ب) در شرایط زیان، می‌توان از استخدام نیروی کار غیرلازم پرهیز کرد یا نیروی
کار اضافی را اخراج نمود. افزایش چند برابری قیمت کالاها موجب کاهش زیان
نمی‌شود، بلکه آن‌ها را باید با قیمت مناسب‌تر فروخت.

۶۰ الف) بررسی عبارت‌هاک نادرست:

ب) یک الگوی واقعی تولید در یک کشور شامل هزاران کالا و خدمات است که
به علت پیچیدگی، معمولاً با دو کالا انجام می‌شود.

ه) شغل‌ها به دلایل مختلف به وجود می‌آیند و از بین می‌روند. یکی از آن‌ها
تغییرات تکنولوژی و رویه‌های تولید است.

۶۱ الف) موارد ذکر شده در گزینه (۴) مربوط به مسئولیت‌های اجتماعی
مردم است، نه دولت.

۶۲ الف) عبارت صورت سؤال ناشی از کمیابی منابع (گزینه (۱)) است

که منجر به بد - بستان (گزینه (۲)) می‌شود و حتی این مشکل‌ها با مبادله
هم حل نمی‌شود (گزینه (۴)).

۶۳ الف) بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۳) تأثیر درآمد بر تقاضای کالای معمولی، مستقیم و بر تقاضای کالای
پست، معکوس است.

۴) هنگامی که تأثیر درآمد بر مقدار تقاضا را بررسی می‌کنیم، فرض ما ثبات
قیمت کالا است. چرا که در صورت بیشتر بودن افزایش قیمت کالا از افزایش
درآمد، تقاضا کاهش می‌یابد.

۶۴ الف) دولت‌ها با اجرای حقوق مالکیت و تعریف آن، وضعیت

مبادلات و امنیت آن را بهبود می‌بخشند.

ب) مالیات مستقیم به صورت پولی از خود مردم دریافت می‌شود، اما
مالیات غیرمستقیم به عنوان بخشی از قیمت کالا است.

ج) اهداف عوارض گمرکی ← درآمدزایی و حمایت از صنایع داخلی

۶۵ الف) ابتدا مراحل و میزان ارزش افزوده هر مرحله را حساب

می‌کنیم و بعد مالیات بر ارزش افزوده مراحل اول و دوم را می‌یابیم:

$$\begin{aligned} & 9350 \rightarrow \text{مرحله دوم} \rightarrow 8200 \rightarrow \text{مرحله اول} \\ & 1150 \quad 8200 \\ & 15000 \rightarrow \text{مرحله چهارم} \rightarrow 11820 \rightarrow \text{مرحله سوم} \\ & 3180 \quad 11820 \quad 2470 \end{aligned}$$

$$\text{VAT مرحله اول} = 8200 \times 8\% = 656$$

$$\text{VAT مرحله دوم} = 1150 \times 8\% = 92$$

ب) برای محاسبه مجموع ارزش افزوده مراحل مختلف کافی است که بدانیم
قیمت نهایی را باید در نرخ مالیات بر ارزش افزوده ضرب کنیم:

$$15000 \times 8\% = 1200$$

۴۹ الف)

$$\left[\frac{4}{10} \times (\text{میانگین تعداد کلمات} + \text{درصد کلمات}) \right] = \text{شاخص پایه آموزشی}$$

$$= \left[\frac{4}{10} \times (26 + 10) \right] = \left[\frac{4}{10} \times 36 \right] = \left[\frac{144}{10} \right] = 14.4$$

بنابراین این کتاب مناسب افرادی است که پایه دهم را تمام کرده‌اند.

۵۰ الف)

$$100 \times \frac{\text{شاخص سال پایه} - \text{شاخص سال مورد نظر}}{\text{شاخص سال پایه}}$$

$$= \frac{5-3}{3} \times 100 = \frac{2}{3} \times 100 = 66.67\%$$

اقتصاد

۵۱ الف) جوامع و اقتصاد انسانی بر مبنای تولید مزیت‌محور، به سمت

تک‌محصولی سوق داده می‌شوند. کشورها هم در صورتی که تولیدات خود را
چندمزیته نکنند، آن‌گاه تک‌محصولی خواهند شد.

۵۲ الف) برای پاسخ به این سؤال ابتدا درآمد را محاسبه می‌کنیم و بعد

هزینه‌ها را برآورد می‌کنیم و با کسر هزینه‌ها از درآمد، سود یا زیان را به دست می‌آوریم:

$$1,597,500,000 = 1,500,000,000 \times 112.5\% = \text{درآمد}$$

$$162,000,000 = [75,000,000 \times (12+6)] = \text{حقوق سالیانه کارمندان}$$

$$219,600,000 = 18,300,000 \times 12 = \text{اجاره سالیانه}$$

$$162,000,000 + 219,600,000 + 25,000,000 = \text{هزینه‌های تولید}$$

$$1,597,500,000 - 1,061,600,000 = 535,900,000$$

$$1,597,500,000 - 1,061,600,000 = 535,900,000 = \text{سود / زیان}$$

چون پاسخ نهایی مثبت است، پس سود کرده است.

۵۳ الف) هزینه فرصت هر انتخاب، منافع بهترین گزینه بعدی

است که در صورت عدم انتخاب گزینه اول، آن را برمی‌گزیدیم.

ب) قید بودجه مربوط به پول است و به سایر منابع تولید کاری ندارد.

ج) مقایسه هزینه‌ها و منافع براساس اطلاعاتی صورت می‌گیرد که از آن‌ها داریم.

۵۴ الف) تلاش برای کارایی به معنای سعی برای یافتن

موقعیت‌های بهتر تولید است. به عبارت دیگر حرکت از ناکارایی (E) به کارایی
(X, A, B, C, Y)

ب) هر چقدر به محور پنیر نزدیک‌تر شویم، مقدار منبع بیشتری برای تولید
آن به کار می‌رود تا موقعی که به خود محور برسیم و روی آن هیچ منبعی برای
تولید ماست باقی نمی‌ماند.

ج) از آن جایی که تقاضا برای ماست بیشتر است، منطقی‌تر است که منابع
بیشتری صرف تولید ماست شود. پس بهترین نقطه در این شرایط، نقطه A
است که به محور ماست نزدیک‌تر است.

۵۵ الف) بررسی عبارت‌هاک نادرست:

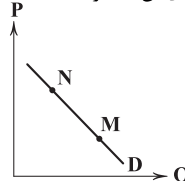
الف) تنوع بخشیدن به راه‌های وارداتی و مقاصد صادراتی، یکی از راه‌های
نزدیک شدن به وضعیت استقلال اقتصادی است.

ب) سازمان‌های بین‌المللی اقتصادی در قرن بیستم تشکیل شدند.

۵۶ الف) برای حرکت از مازاد عرضه (قسمت a) به سمت نقطه تعادل،

باید قیمت کاهش بیابد، در نتیجه تقاضا افزایش و عرضه کاهش می‌یابد.

ب) در این منحنی فرضی تقاضا، قیمت M کم‌تر از N و تقاضای آن بیشتر است.

ج) عوامل تأثیرگذار بر تقاضا: قیمت، درآمد، سلیقه و قیمت دیگر کالاها

علوم و فنون ادبی

۶۶ ۱ تفاوت عمده سبک شعر در این دوره با شیوه شاعری پیش از آن، مقدمه ظهور «سبک عراقی» (نه هندی) در شعر فارسی شد.

۶۷ ۳ با توجه به تاریخ زندگی بیدل و همین طور، اطلاعاتی که درباره «آمیختگی افکار عرفانی با مضامین پیچیده و استعارات و کنایات» در اشعار او داده شده، می توان او را از شاعران سبک هندی دانست. سبک هندی، از قرن دهم تا سیزدهم رواج داشته است.

۶۸ ۴ نام دیگر نثر «دوره سلجوقی دوم و خوارزمشاهیان»، نثر فتی و نام دیگر نثر «دوره سبک عراقی»، «نثر مصنوع» است.

۶۹ ۳ واژه «خداوند» در این گزینه به معنی «آفریدگار» به کار رفته، اما در عبارت سؤال و سایر گزینه ها به معنی «صاحب و مالک» است.

۷۰ ۱ در سبک خراسانی استفاده از آرایه های ادبی، طبیعی و در حد اعتدال است؛ اما در این گزینه، آرایه ها پیچیده اند.

۷۱ ۴ سفرنامه ناصر خسرو: نمونه نثر غزنوی و سلجوقی

شاهنامه ابومنصوری: نمونه نثر سامانی

۷۲ ۲ در این گزینه به «ضرورت خوش باشی» پرداخته شده است و نشانه های از وصف طبیعت وجود ندارد.

بررسی سایر گزینه ها:

(۱) وصف فرارسیدن بهار

(۳) وصف فرارسیدن بهار و رویش گل ها

(۴) وصف شکفتن گل لاله

۷۳ ۳ در زمان سامانیان، بخارا عمده ترین مرکز فرهنگی به شمار می آمد و بسیاری از دانشمندی که در این شهر می زیستند، آثار ارزنده ای به پارسی و عربی، در قلمرو فرهنگ اسلامی پدید آوردند.

۷۴ ۳ در این گزینه سجع دیده نمی شود.

بررسی سایر گزینه ها:

(۱) می شغتم و می گفتم: متوازی

(۲) کرد و گسترده: مطرف

(۴) آرمیده و رسیده: مطرف

۷۵ ۱ در بیت «ج»، آرایه «ترصیع» و در سایر ابیات، آرایه «موازنه» وجود دارد.

بیت «ج» را به عنوان بیت متفاوت با سایر ابیات بررسی می کنیم:

ای	فلک	را	هوای	قدر	تو	بار
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
وی	ملک	را	ثنای	صدر	تو	کار

۷۶ ۱ زوج های «بی کران و بی شمار» و «هجر و درد» سجع متوازن دارند.

بررسی سایر زوج واژه ها:

محروم و معلوم: متوازی / دوش و خموش: مطرف / آید و گشاید: مطرف

۷۷ ۳ واژگان قافیه: «کاملان» و «زهروان» / حروف اصلی: «ل» و «و» / حروف الحاقی: «ان» / عیب قافیه: یکسان نبودن حروف اصلی

بررسی سایر گزینه ها:

(۱) واژگان قافیه: «غمگسار» و «لاله زار» / حروف اصلی: «ار» / قاعده: (۲)

(۲) واژگان قافیه: «جان» و «خارجان» / حروف اصلی: «ان» / قاعده: (۲)

(۴) واژگان قافیه: «بره» و «یکسره» / حروف اصلی: «ر» / حرف الحاقی: «ه» (بیان حرکت) / قاعده: (۲)

۷۸ ۳ ردیف: می نگریم / واژگان قافیه: «را» و «خدا» / حرف اصلی:

مصوت بلند «ا» / قاعده: (۱)

بررسی سایر گزینه ها:

(۱) ردیف: شکوفه / واژگان قافیه: «زیور» و «افسر» / حروف اصلی: «ر» / قاعده: (۲) (مصوت + صامت)

(۲) ردیف: فروخته / واژگان قافیه: «نان» و «جان» / حروف اصلی: «ان» / قاعده: (۲) (مصوت + صامت)

(۴) ردیف: _ / واژگان قافیه: «گلزار» و «بیدار» / حروف اصلی: «ار» / قاعده: (۲) (مصوت + صامت)

۷۹ ۴

صَ	نَ	مَ	جُ	نَ	لَ	طِی	فِی	کِ	بِ	جَ	نَ	مَ	دَ	رَ	اِی
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U

۸۰ ۴

نَ	هَ	نِی	شَب	بِ	کُ	یَش	رِف	تِ	بُ	دَم	نَ	لِ	اِی	سِر	زِد
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
سَد	گَش	نَز	دِیَک	شُد	بَش	نَ	سَد	دَم	آ	وَ	ز	گَر	دَان	دَم	U
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U

۸۱ ۲

نَ	دِی	دَ	مَت	کِ	بِ	کَر	دِی	وَ	فَ	بِ	دَان	چِ	بِ	گَف	تِی
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
طَ	رِی	قِ	وَصَل	گُ	شَا	دِی	مَ	نَ	مَ	دَم	تُ	بِ	رِف	تِی	U
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U

۸۲ ۲ مفهوم گزینه (۲): ستایش مردان خدا

مفهوم مشترک عبارت سؤال و سایر گزینه ها: ترجیح معشوق بر بهشت و لذت های آن

۸۳ ۴ مفهوم گزینه (۴): تقابل عشق و صبر

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه ها: زندگی بدون معشوق، بی معنی است. / عشق، تنها بهانه زیستن است.

۸۴ ۱ مفهوم گزینه (۱): غیرت و تعصب عاشق درباره رقیب

مفهوم مشترک سایر گزینه ها: هرچه از دوست می رسد، نیکوست.

۸۵ ۲ مفهوم گزینه (۲): ناشناخته بودن راز جهان هستی

مفهوم مشترک سایر گزینه ها: ناپایداری قدرت دنیوی

۸۶ ۴ وزیر مقتدر غازان خان و اولجایتو خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی بود که ربع رشیدی را در تبریز تأسیس کرد.

۸۷ ۴ نشر در قرن هفتم بیشتر به دو جریان گرایش پیدا کرد، اول:

جریان ساده نویسی در آثاری مثل طبقات ناصری و مرصادالعباد، و دوم: جریان پیچیده نویسی تاریخی که آثاری مثل تاریخ و صاف و تاریخ جهان گشا از این دسته اند.

۸۸ ۲ عبارت سؤال، معرف «بیدل دهلوی» است.

۸۹ ۲ از معروف ترین شاعران سبک هندی، کلیم کاشانی، صائب

تبریزی و بیدل دهلوی هستند. عطار شاعر و نویسنده قرن هفتم است.

۹۰ ۴ با در نظر داشتن مواردی چون کاربرد وجه وصفی، مطابقت

صفت و موصوف به تقلید از عربی، جمع بستن واژه های فارسی با «ات» می توانیم عبارت سؤال را متعلق به نثر دوره هندی بدانیم.

۹۹ ۳ تقطیع ابیات سؤال:

چُن	کَر	د	بَر	عَا	لَم	گُذ	ذَر	سَل	طَا	ن	مَا	زَا	غَل	بَ	صِر
-	-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-	-	-	U	-
نَق	شِ	یَ	دِ	دَا	خَر	کِ	اَو	بِر	نَق	بِش	هَا	عَا	شَق	نَ	شَد
-	-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-	-	-	U	-
جَا	نِ	گُ	جَا	بَا	شَد	کِ	اَو	بِر	اَص	لِ	جَا	مَف	تَوَلَّ	نَ	شَد
-	-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-	-	-	U	-
آ	هَن	گُ	جَا	بَا	شَد	کِ	بِر	آ	هَن	زُ	بَا	عَا	شَق	نَ	شَد
-	-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-	-	-	U	-
	مستفعلن				مستفعلن				مستفعلن					مستفعلن	

۱۰۰ ۲ تقطیع گزینه (۲):

ثُ	دَر	عَا	لَم	نِ	مِ	گُن	جِ	زِ	خَو	بِی
U	-	-	U	-	-	-	-	U	-	-
مَ	رَا	هَر	گِز	جَا	گُن	جِی	دِ	رَا	غُوش	U
U	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-
	مفاعیلن				مفاعیلن				فِعولن	

۱۰۱ ۱ وزن بیت گزینه (۱):

وزن سایر گزینه‌ها:

- (۲) مفعول فاعلاتن // مفعول فاعلاتن
(۳) مفعول فاعلن // مفعول فاعلن
(۴) مفعولن مفاعلن // مفعولن مفاعلن

۱۰۲ ۴ تقطیع بیت سؤال:

هَر	تِیَـ	کِ	دَر	کِیـ	سَـ	گَر	بَر	دِ	لِ	رِیـ	شَا	یَدِ
-	U	U	-	-	U	-	-	U	U	-	-	-
مَا	نِیَـ	یَـ	کِی	بَا	شِیـ	اَز	جُمـ	لِ	ی	قُر	بَا	هَا
-	U	U	-	-	U	-	-	U	U	-	-	-
	مستفعل				مفعولن				مستفعل			مفعولن

تقطیع گزینه (۴):

چَنـ	دَا	کِ	جَـ	فَا	خَا	هَی	مِی	گُن	کِ	نِ	مِی	گَر	دَدِ
-	U	U	-	-	-	-	-	-	U	U	-	-	-
غَم	گِر	دِ	دِ	لِ	سَعـ	دِی	بَا	یَا	دِ	طِ	زَیـ	نَا	کَتِ
-	U	U	-	-	-	-	-	-	U	U	-	-	-
	مستفعل				مفعولن				مستفعل			مفعولن	

(= مفعول مفاعیلن // مفعول مفاعیلن)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن
(۲) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن
(۳) فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

۱۰۳ ۲ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۲):

مفهوم سایر گزینه‌ها:

- (۱) فقط به یاد معشوق بودن
(۲) نگاهش تظاهر و فریبکاری
(۳) صفا و یکدلی با معشوق

۱۰۴ ۴ مفهوم گزینه (۴):

نگاهش همنشینی با بدان

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: کمال بخشی عشق

۱۰۵ ۳ مفهوم بیت گزینه (۳):

پوشیده نماندن راز دل عاشق از معشوق
مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: سعی در یافتن هم‌جنس و هم‌دردی که سوز سخن را درک و تجربه کرده باشد. / فقط عاشق درد کشیده درد عاشق دیگر را درک می‌کند.

۹۱ ۳ عبارت گزینه (۳)، معرّف «کلیم کاشانی» ملقّب به خلاق

المعانی ثانی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) شرح داده‌شده، معرّف صائب تبریزی است.
(۲) شرح داده‌شده، معرّف کمال‌الدین اسماعیل است.
(۴) شرح داده‌شده، معرّف بیدل دهلوی است.

۹۲ ۱

در همه بیت‌ها هر دو آرایه تشبیه و تشخیص (استعاره) دیده می‌شود.

بررسی آرایه‌ها:

(الف) تشبیه: گلاب سرشک / من به گل // استعاره: جان بخشی به گل تشخیص و استعاره است.

(ب) تشبیه: تو به روشنی / تو به شادی / تو به ماه // استعاره: ابر استعاره از معشوق / شکر استعاره از سخن یا جلوه شیرین

(ج) تشبیه: عذار به لاله // تشخیص: جان بخشی به لاله و سرو تشخیص و استعاره است.

(د) تشبیه: معشوق به ستاره // تشخیص: جان بخشی به آسمان تشخیص و استعاره است.

۹۳ ۲

استعاره آشکار: زاله: استعاره از اشک / نرگس: استعاره از چشم / گل: استعاره از گونه‌ها / آب: استعاره از اشک (به تعبیری) /

تگرگ: استعاره از اشک / عتاب: استعاره از گونه‌ها [دست‌کم ۶ استعاره]

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) پسته (مصراع دوم): استعاره از دهان / شکر (مصراع دوم): استعاره از سخن معشوق (۲ مورد)

(۳) فندق: استعاره از دهان / نبات: استعاره از سخن معشوق / پسته: استعاره از دهان (۳ مورد)

(۴) لؤلؤ (مصراع اول): استعاره از اشک / لؤلؤ (مصراع دوم): استعاره از معشوق (۲ مورد)

۹۴ ۴

تشبیه (بیت «ج»): صفحه جهان (اضافه تشبیهی)

کنایه (بیت «ب»): «دست بر سر کسی داشتن» در این‌جا کنایه از مهربانی با او / گذشتن سر از چرخ: کنایه از رسیدن به کمال

مجاز (بیت «الف»): کلک (قلم) مجاز از شعر

جان بخشی (بیت «د»): زین بستن بر پشت فلک

۹۵ ۱

در این گزینه «جام» مجازاً به معنی «شراب» به کار رفته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

در سایر گزینه‌ها «جام» معنی حقیقی خود را دارد: پیاله.

۹۶ ۴

نقمة حروف (بیت «د»): تکرار صامت‌های «م» (عبار) و «ش» (شمار)

تشبیه (بیت «ج»): گوهر مقصود

کنایه (بیت «الف»): سر گران داشتن کنایه از بی‌توجهی و برخورد سرد

استعاره مکنیه (بیت «ب»): این‌که از دست چشم نمی‌توان جان سالم به در برد و نیز کمین کردن چشم و تیر و کمان داشتن آن

۹۷ ۱

ترکیب‌های «ابروی شوخ تو»، «گوش دلم» و «حال زلف تو»

اضافه تشبیهی نیستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) اضافه تشبیهی: گل روی (۳) اضافه تشبیهی: تیغ مژگان

(۴) اضافه تشبیهی: جام لب / لعل لب

۹۸ ۱

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) در این گزینه معشوق به ماه تشبیه شده اما تنها مشبّه‌به (ماه) ذکر شده و استعاره به وجود آمده است.

(۳) در این گزینه معشوق به سرو تشبیه شده اما تنها مشبّه‌به (سرو) ذکر شده و استعاره به وجود آمده است.

(۴) در این گزینه معشوق به مَه تشبیه شده اما تنها مشبّه‌به (مَه) ذکر شده و استعاره به وجود آمده است.

جامعه‌شناسی

۱۰۶ ۳ بررسی عبارتهای نادرست:

ب) جهان اساطیری دانش ابزاری را طرد می‌کند و امکان بهره‌وری معقول انسان از طبیعت را دور از دسترس می‌سازد.
ج) همه پدیده‌های اجتماعی، بُعد محسوس و عینی ندارند.

۱۰۷ ۴ درباره آن‌ها می‌اندیشیم و ... ← بُعد ناخودآگاه هویت

به دیگران سلام می‌کنیم و سلام دیگران را پاسخ می‌دهیم ← شیوه رسیدن به ادب دانش اهداف و ارزش‌ها ← عقلانیت ذاتی
دانش وسایل ← عقلانیت ابزاری

استکبارستیزی و احترام به پدر و مادر ← آرمان درون قلمرو واقعی

۱۰۸ ۱ نظام اجتماعی پیچیده‌ای که همه ابعاد وجود انسان‌ها را

دربر گرفته است ← قفس آهنین

تکاثر و قبیله‌گرایی ← ارزش‌ها و هنجارهای باطل

مردم‌شناسان ← یکی از مهم‌ترین انتقادها به خودمداری فرهنگ غرب را مطرح کردند.

بایدها و نبایدهای جهان اجتماعی ← حقوق و تکالیف

۱۰۹ ۳ مفقود بودن بُعد ذهنی و معنایی پدیده‌ها ← علت

خریداری نفت از کشورهای نفت‌خیز به ارزان‌ترین قیمت
برخی جهان‌های اجتماعی از توانمندی‌های آدمی برای آباد کردن این جهان
استفاده نمی‌کنند ← رویکرد دنیاگریز

تشکیل هویت فرد ← معلول ← آن چه در پاسخ به پرسش «کیستی؟» گفته می‌شود و فرد با آن متمایز می‌گردد.

۱۱۰ ۲ روستایی گندمگون ← ثابت - فردی

جوان مؤمن ← متغیر - اکتسابی

پیراهن مادر بزرگ ← اجتماعی - ثابت

ایرانی راستگو ← انتسابی - متغیر

دقت کنید: ویژگی‌ها به ترتیب و از هر ویژگی به یک مورد اشاره شده است.

۱۱۱ ۴ یک انسان باتقوا، جهانی را تغییر می‌دهد ← یعنی

جهان‌نفسانی بر جهان اجتماعی
پیامد نگرش جهان‌های اجتماعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند ←
عقاید و ارزش‌های اجتماعی، پدیده‌هایی هستند که صرفاً در قلمرو آرمانی
یا واقعی جوامع انسانی پدید می‌آیند.

تقسیم‌کار در جوامع مکانیکی ← شکل نگرفته یا در حد ساده و ابتدایی است.

تقسیم‌کار در جوامع ارگانیکی ← گسترده است.

پیامد طرد عناصر مقدس ← جهان صرفاً از مواد و موجودات خامی ساخته شده است که همه در اختیار و کنترل بشرند و ...

۱۱۲ ۳ آسیب و بیماری برای خود و دیگران، پیامد غیرارادی سیگار و

قلیان کشیدن است.

تفاوت‌هایی که مربوط به عناصر محوری جهان اجتماعی باشد، آن را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌کند.

برنامه‌ریزان فرهنگی هر جامعه، تلاش می‌کنند تا از طریق تعلیم و تربیت، زمینه تحقق هر چه بیشتر آرمان‌ها و ورود آن‌ها به قلمرو واقعی جهان اجتماعی را فراهم کنند.
پدیده‌هایی که انسان‌ها آن‌ها را ایجاد نمی‌کنند، مانند فرشتگان، دریا، کوه که به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان دارند، به جهان اجتماعی راه می‌یابند، پدیده‌های تکوینی نام دارند.

۱۱۳ ۱ برگزاری مسابقات بین‌المللی زیبایی و نمایشگاه‌های مُد ←

تمرکز فرهنگ غرب بر بُعد جسمانی هویت

رابطه دوسویه آن‌ها از پیامدهای الزامی هر جهان اجتماعی است ← نظم و آزادی

بعضی ویژگی‌های هویتی که در به دست آوردن آن‌ها نقشی نداریم، اما می‌توانیم با تلاش و کوشش خود، آن‌ها را تغییر دهیم ← منزلت اجتماعی
علاقه به ساختن فیلم خاص ← ذهنی و خرد

۱۱۴ ۴ برای تأمین نیازهای جهان‌های اجتماعی و افراد، راه‌های متفاوتی وجود دارد؛ ولی معمولاً جهان‌های اجتماعی نوع خاصی از این روش‌ها را می‌پذیرند.

حق و باطل بودن ارزش‌ها و عقاید کلان درباره انسان و جهان را با روش‌ها و علوم تجربی نمی‌توان شناخت. علوم مبتنی بر عقل و وحی، دو ابزار مهم برای شناخت عقاید و ارزش‌ها هستند.

۱۱۵ ۲ وجود نظریات متفاوت درباره هویت ← امکان خطا و اشتباه

در شناخت هویت

امکان ارزیابی پدیده‌های فراتجربی از دست می‌رود ← زوال عقلانیت ذاتی
دانش‌آموزی که در کلاس درس، دست خود را بالا می‌برد ← معنادار بودن کنش رعایت قوانین راهنمایی و رانندگی در نیمه‌شب و به دور از چشم دیگران ← کنش اجتماعی

۱۱۶ ۳ بررسی عبارتهای نادرست:

الف) اقتصاد سرمایه‌محور در حرکت‌های آغازین خود، نیازمند حمایت سیاست‌های قومی و منطقه‌ای بود.

د) غلبه نظامی همواره با غلبه فرهنگی همراه نیست، غلبه نظامی به حضور مستقیم مهاجمان منجر می‌شود ولی همواره گسترش فرهنگی آن‌ها را به دنبال نمی‌آورد.

۱۱۷ ۱ جامعه جهانی را به دو بخش مرکز و پیرامون تقسیم می‌کند

و کشورهای پیرامون را به مرکز وابسته می‌سازد ← فرهنگ سلطه

کنار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت ← روشنگری در معنای خاص مارکسیسم ← انقلاب طبقاتی را تنها راه‌هایی از چنگال نظام سرمایه‌داری و مشکلات آن می‌داند.

رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان ← پروتستان‌تیسیم

۱۱۸ ۲ تضعیف سازوکارهای دموکراسی ← پیامد

رسانه در دست چند شرکت یا چند فرد قدرتمند

عدم وجود عقلانیت ← فرهنگ جهانی به معنای زندگی و مرگ و پرسش‌های همیشگی بشر پاسخ نمی‌دهد و توان پاسخگویی به پرسش‌های ثابت و متغیر بشر را ندارد.

زمینه‌های عبور از اقتصاد کشاورزی ارباب - رعیتی ← پیامد

کشف آمریکا و بالا گرفتن تب طلا

۱۱۹ ۴ فرآیندی است که هیچ اعتنایی به مرزهای ملی ندارد و در حال

ایجاد نظمی نوین است ← جهانی شدن

استعمارگران پنهان و مجریان آشکارند ← استعمار نو

استعمارگران و مجریان هر دو پنهان‌اند ← استعمار فرانو

مواجهه فرهنگ غرب با فرهنگ اسلام ← چالش بین فرهنگی

مردمی که گمان می‌کنند که فقط آنان خوشبخت، پیروز و مورد رشک دیگران‌اند و از همه برترند ← جامعه تغلب

۱۲۰ ۳ اشتراک دیدرو و روسو ← پیدایش فرهنگ جدید غرب

مجسمه داوود اثر میکل آنژ ← بازگشت به هنر یونان باستان

اشتراک کالون و لوتر ← گسترش فرهنگ سکولار در فرهنگ عمومی غرب

افتراق فرهنگ ژاپن و اینکاها ← تداوم تاریخی بالا

۱۲۱ | ۱ علت سلب شدن ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی از علوم انسانی و

علوم اجتماعی ← ناپدید شدن تفاوت میان علوم

علت عدم وجود قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی برای کشورهای استعمارزده ←
تک‌محصولی شدن اقتصاد

علت بحران معرفت‌شناختی ← افول حس‌گرایی در پایان قرن بیستم

استفاده کشورهای غربی از مبلغان مذهبی و فراماسونرها ← درهم شکستن
مقاومت فرهنگی

۱۲۲ | ۲ کشورهای غربی به اقتضای بازار مصرف، برخی صنایع وابسته را

به کشورهای استعمارزده منتقل می‌کنند ولی این انتقال، در جهت استقلال این
کشورها یا تعدیل جهانی ثروت نیست، بلکه در جهت منافع بیشتر کشورهای
استعمارگر است.

در دیدگاهی که جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌داند،
جهان ذهنی و تکوینی اهمیتی ندارند و استقلال خود را در برابر جهان
فرهنگی از دست می‌دهند.

۱۲۳ | ۴ فلسفه‌های روشنگری، سکولاریسم را از لایه‌های سطحی به

لایه‌های عمیق فرهنگ غرب تسری داد.

علوم انسانی غربی عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع فرهنگ غرب در جهان دارد.

انقلاب فرانسه ریشه در دوران رنسانس و اندیشه‌های فلسفی روشنگری دارد.

فرهنگی که دیگر اقوام، جوامع و گروه‌ها را به ضعف و ناتوانی می‌کشاند، فرهنگ
سلطه یا استکبار نام دارد.

۱۲۴ | ۲ «آغاز» و «اوج» استعمار ← قرن پانزدهم و قرن نوزدهم

روشنگری با رویکرد عقل‌گرایانه ← قرن هفدهم و قرن هجدهم

انقلاب صنعتی ← قرن هجدهم

مدیریت انتقال فرهنگ توسط غرب ← خودباختگی فرهنگی جوامع غیرغربی

۱۲۵ | ۱ تفاوت راهبردی استبداد استعماری با استبداد قوی ← در سایه

قدرت و سلطه جهان غرب عمل می‌کرد و برای تأمین نیازهای اقتصادی و
فرهنگی جهان غرب، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت.

علت شکل‌گیری اتحادیه عرب، سازمان کنفرانس اسلامی و ناتوی شرق ← مقاومت
در برابر سیاست جهانی سازی اقتصادی قدرت‌های برتر اروپایی و آمریکایی

شکل‌گیری جهان‌های فرهنگی مختلف ← پاسخی متنوع هر

فرهنگ به پرسش‌های بنیادین

اشتراک جوامع چین، عثمانی و ایران ← شرایط نیمه‌استعماری

زبان عربی (اختصاصی)

■ مناسب‌ترین جواب را در ترجمه یا تعریب یا مفهوم مشخص کن (۱۳۴ - ۱۲۶):

۱۲۶ | ۳ ترجمه کلمات مهم: يُعْرِفُ: شناخته می‌شوند / سیما: چهره

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) زائد بودن «را»، می‌شناسند (← شناخته می‌شوند؛ «يُعْرِفُ» مجهول است)

(۲) چهره‌ها (← چهره؛ «سیما» مفرد است.)، شناسانده می‌شوند (← شناخته
می‌شوند)

(۴) شناسایی می‌کنند (← شناخته می‌شوند)

۱۲۷ | ۳ ترجمه کلمات مهم: كَانِ ... قَدْ اقْتَرَحَ: پیشنهاد کرده بود / اَنْ

يُكْتَبُ: که نوشته شود / كَلَّ اُسْبُوعَ: هر هفته / حَدِيثٌ: حدیثی / عَلِيٌّ وَرَقِيَّةٌ:

روی برگه‌ای / تَوْضُحٌ: قرار داده شود

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) فعل «اقْتَرَحَ» معنای «پیشنهاد داد» دارد، «وَرَقِيَّةٌ» نکره است، «يُكْتَبُ»،
تَوْضُحٌ» مجهول است.

(۲) «پیشنهاد معلّم» نادرست است.

(۴) «دستور داده بود» ترجمه نادرستی از فعل «اقْتَرَحَ» است، «جدید» معادلی
در عبارت ندارد، «وَرَقِيَّةٌ» نکره است، برگه‌ای، یک برگه.

۱۲۸ | ۴ ترجمه کلمات مهم: إِذَا: هرگاه / رَأَيْتَ: دیدی / مُوَاطِنًا:

شهروندی را / يَرْمِي: می‌اندازد / التَّفَايَاتُ: زبانه‌ها را / إِنَّهٔ: او را نهی کن، او را
بازدار / عَن عَمَلِهِ الْقَبِيحِ: از کار زشتش

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ضمیر «خود» معادلی در عبارت ندارد، ضمیر «ه» در «عمله» ترجمه نشده
است، زائد بودن «این»

(۲) فعل «يَرْمِي» به معنای «می‌اندازد» است، «وظیفه داری» معادلی ندارد،
زائد بودن «این»

(۳) «یکی از شهروندان» نادرست است، فعل «رَأَيْتَ» ترجمه نشده است،
ضمیر «ش» در «زبانه‌هایش» اضافی است، قرار می‌دهد (← می‌اندازد)

۱۲۹ | ۱ ترجمه کلمات مهم: حُمُسٌ: یک پنجم / يَتَجَلَّى: متجلی می‌شود

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) «فیها» ترجمه نشده، جلوه‌گر می‌کند (← جلوه‌گر می‌شود؛ «يَتَجَلَّى»
مضارع است.)

(۳) پنجاه درصد (← یک پنجم)، تا (← که)

(۴) نیمی از (← یک پنجم)، اَمّت اسلام (← اَمّت اسلامی)

۱۳۰ | ۲ ترجمه کلمات مهم: لَا بَدَّ لَكَ: ناگزیری، هیچ چاره‌ای نداری /

تَقْرَأُ: بخوانی / حَتَّى تَطَّلِعَ: تا اطلاع یابی

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «جز این‌که» اضافی است، تَمَدَّنَ (← فرهنگ)

(۳) خواندن (← بخوانی؛ «تَقْرَأُ» فعل است.)، که (← تا)، متفاوت (← مختلف)

(۴) «لا بدّ لك: هیچ چاره‌ای نداری»، برای اطلاع (← تا اطلاع یابی)، زیادی
(← مختلفی)

۱۳۱ | ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «الَّذِي» ترجمه نشده است، «مَنْ الَّذِي: کیست آن‌که»، چه کسی است که،
«مُسْتَعْرَةً» صِفَتِ «الشَّمْسِ» نیست.

(۲) «هَذَا الاقْتِرَاحُ حَسَنٌ»: این پیشنهاد، خوب است، ضمیر «مان» در
«همگی مان» معادلی ندارد، «سَتَعْمَلُ» فعل مستقبل است: عمل خواهیم کرد.

(۴) «از آسمان» معادلی ندارد، می‌گردد (← می‌گرداند)

۱۳۲ | ۴ «لِ» در ابتدای این جمله معنای «داشتن» دارد ← انسان

دوستی در دریاها دارد، «قَدْ تَنَقَّدَ: گاهی نجات می‌دهند».

ترجمه درست: «انسان دوستی در دریاها دارد و آن دلفین‌ها هستند که شاید
گاهی) زندگی او را نجات می‌دهند!»

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱۳۳ | ۱ «درون» ترجمه نشده است، «این عملیات: هذه العمليّة»، زمانی طولانی را

می‌گیرد» مضارع است نه ماضی نقلی: تَسْتَعْرِقُ.

(۳) «بیرون کشیده می‌شود» مجهول است نه معلوم، «این عملیات» نادرست
ترجمه شده است (عملیات = العمليّة)، «بحاجّة: نیازمند ... است» ترجمه
نادرستی است، «إلى زمنٍ طويلٍ» نادرست است.

(۴) «بیرون کشیده می‌شود = يُسْتَخْرَجُ»، «فلذلك: بدین خاطر» معادلی ندارد،
«این عملیات» نادرست ترجمه شده است، «يَحْتَاجُ: نیاز دارد» ترجمه درستی
نیست، «إلى زمنٍ طويلٍ» نادرست است.

۱۳۴ | ۲ ترجمه عبارت سؤال: «خوب بودن ادب، زشتی اصل و نسب را

می‌پوشاند!» بیت گزینه (۲) نیز همین مفهوم را بیان می‌کند.

■ گزینه نادرست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۱۳۷ - ۱۳۵):

۱۳۵ | ۴ بعد از «كَلَّ» مضاف‌إليه می‌آید؛ پس: صفة ← مضاف‌إليه

۱۳۶ | ۴ مبنی ← معرب

۱۳۷ | ۳ مفرده: عابِد ← مفرده: عَبَد

تاریخ

۴ ۱۴۶ بررسی سایر گزینه‌ها:

- تاریخ باستان ← مجموعه حوادثی که در زمان گذشته بر سر مردم آمده است.
- مطالعات تاریخی ← علم و روش علمی که به وسیله آن رویدادهای گذشته مطالعه و تحلیل می‌شوند.
- ۲۲ بهمن سال ۵۷ ← تعیین روز و ماه و سال

۱ ۱۴۷ ابن خلدون (اندیشمند مسلمان تونس) بخشی از مقدمه کتاب «العبر» خود را به تأثیر جغرافیا و اقلیم بر تاریخ، اخلاق و رفتار آدمیان اختصاص داده است.

۴ ۱۴۸ بررسی گزینه‌ها:

- شناسایی مکان‌های تاریخی ← مرحله شناسایی و کشف
- گردآوری ابزارهای قدیمی ← مرحله حفاری و استخراج
- پژوهش درباره اشیای قدیمی ← مرحله استخراج و تنظیم اطلاعات
- بررسی سرگذشت زندگی اجتماعی انسان ← هدف علم تاریخ

۱ ۱۴۹ افسانه گیلگمش مربوط به تمدن سومر است.

لوح‌های گلی فراوانی به خط میخی و زبان سومری کشف شده است. به گمان برخی باستان‌شناسان، سومریان مخترع خط بوده‌اند و نخستین نوشته‌های جهان متعلق به آنان است.

نکته: قلمرو اکدی‌ان از سواحل شرقی دریای مدیترانه تا کوه‌های زاگرس امتداد داشت. پیش‌نشان داد که در حدود ۵ هزار سال پیش (پس از اختراع خط - دوره تاریخی) تمدن پیشرفته‌ای در کنار رود سند وجود داشته است.

۲ ۱۵۱ جاده ابریشم در دوره هان گشایش یافت.

دوره حکومت سلسله چه‌این: تأسیس نخستین امپراتوری - ساخت دیوار چین - یکسان‌سازی مقیاس اندازه‌ها و وزن‌ها

دوره حکومت سلسله هان: رواج آیین کنفوسیوس - راهیابی آیین بودا به چین

۲ ۱۵۲ پس از پایان جنگ‌های ایران و یونان (قرن ۵ ق.م) دولت‌شهر آتن به رهبری پریکلس به سرعت در مسیر پیشرفت و توسعه‌طلبی سیاسی و نظامی گام برداشت. پیامد این توسعه‌طلبی‌ها، شکل‌گیری جنگ‌های پلوپونزی میان دولت‌شهرهای یونانی به رهبری آتن از یک سو و اسپارت از سوی دیگر بود.

۳ ۱۵۳ برجسته‌ترین دستاورد هنری تمدن روم، در معماری و مجسمه‌سازی تبلور یافت.

۱ ۱۵۴ بررسی عبارت نادرست:

ج) گردآوری و تألیف خدای نامک‌ها، از وظایف دبیران دربار ساسانی بود.

۲ ۱۵۵ با گسترش روابط سیاسی و اقتصادی ایران و اروپا در دوره قاجاریه، اروپاییان بیشتری به عنوان جهانگرد، بازرگان، سفیر، باستان‌شناس و ... به ایران آمدند و روز به روز تعداد بازدیدکنندگان خارجی از آثار و مکان‌های تاریخی به خصوص تخت جمشید، پاسارگاد و شوش (پایتخت‌های هخامنشیان) افزوده شد.

۴ ۱۵۶ حکومت و تمدن ایلام، همواره با همسایگان بین‌النهرینی خود مانند سومریان، اکدی‌ان، بابلیان و آشوریان ارتباط تنگاتنگ سیاسی، فرهنگی و تجاری داشت.

۳ ۱۵۷ در زمان پادشاهی کمبوجیه، مصر به تصرف هخامنشیان درآمد.

در زمان حکومت اردشیر دوم، مصر از سیطره هخامنشیان خارج شد اما اردشیر سوم دوباره آن را ضمیمه قلمرو هخامنشی کرد.

۲ ۱۵۸ مردم ایران که از سلطه بیگانگان بر سرزمینشان ناخرسند بودند، مقاومت‌هایی را به شکل نافرمانی و شورش در مناطق مختلف شکل دادند.

■ گزینه مناسب را در پاسخ به سوالات زیر مشخص کن (۱۴۵ - ۱۳۸):

۴ ۱۳۸ «الشَّعَبُ الْعَالِمُ: مَلَّتْ دَانَا» درست است نه «العالم!»:

ترجمه: «ملت دانا، ملت موقف است!»

۱ ۱۳۹ ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- ترجمه: آرامش: حالتی که در آن احساس راحتی و آرامش می‌کنیم. (✓)
- ترجمه: آفتاب‌پرست: حیوانی که به نگاه عجیبش شهرت دارد و پرواز می‌کند. (×)
- ترجمه: مهمان‌نواز: کسی که بیشتر به مهمانی می‌رود. (×)
- ترجمه: آواز خواندن: حالتی از بی‌نیازی و ثروت. (×)

۳ ۱۴۰ بررسی سایر گزینه‌ها:

- «المزة» مؤنث است و صفتش (معدود) هم باید به صورت مؤنث بیاید. ← المزة الثانية
- معدود اعداد «۱۱ تا ۹۹» به صورت مفرد می‌آید؛ پس: ستّة عشر عاماً
- اعداد «یک» و «دو» اصلی پس از معدود می‌آیند؛ پس: وطن واحد

۴ ۱۴۱ ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- ترجمه: گاهی اوقات می‌توانم به زبان غیر از زبان مادری صحبت کنم. «أفدّی: می‌توانم» فعل مضارع و ثلاثی مجزّد است.
- ترجمه: همکلاسی‌ها در روزهای دوری، از طریق اینترنت نامه‌نگاری کردند. «تکاتّب» فعل ماضی از باب «تفاعل» است.
- ترجمه: معلم درباره فایده‌های ورزش برای بدن با ما صحبت کرد. «تحدّثت» فعل ماضی از باب «تفعل» است.
- ترجمه: پدیده باران ماهی سبب خوشحالی اهالی هندوراس می‌شود. «تسبّب» فعل مضارع از باب «تفعیل» است.

۳ ۱۴۲ ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- ترجمه: دوست داشتنی‌ترین غذا نزد خداوند، چیزی است که دستان بر آن زیاد باشد؛ «ما» خبر و مرفوع است.
- ترجمه: آن چه باورش دشوار است، هوش این حیوان است؛ «ما» مبتدا و مرفوع است.
- ترجمه: آن چه را از بناهای باستانی در ذهنت مانده، برای ما ذکر کن؛ «ما» مفعول و منصوب است.
- ترجمه: این کیف چیزی است که چند ساعت پیش درباره‌اش حرف زدم؛ «ما» خبر و مرفوع است.

۱ ۱۴۳ بررسی گزینه‌ها:

- «ی» در «صدقی» باور کن، فاعل (ضمیر مفرد مؤنث مخاطب) است.
- انتخبتنی: من را انتخاب کرد (فعل + «ن» و «ی» متکلم وحده ← مفعول)
- مُنقذی: نجات دهنده‌ام (ی: مضاف‌الیه)
- یُخبّرنی: به من خبر می‌دهد (فعل + «ن» و «ی» متکلم وحده ← مفعول)

۳ ۱۴۴ ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- ترجمه: ایران، از آن ثروت‌های طبیعی فراوان صادر می‌شود.
- ترجمه: دلفین از حیوانات پستاندار با نمک به شمار می‌آید.
- ترجمه: به روزهای امتحانات نزدیک می‌شویم، آیا شما آماده‌اید؟! («من» در «اقترب من» به معنای «به» است.)
- ترجمه: از شما معذرت می‌خواهیم، هر چیزی را به سرعت تعمیر می‌کنیم.
- ۲ ۱۴۵ «باب» باید نائب فاعل شود و دلیلی برای حذفش نیست. يُتَمَحَّجُّ باب صالّة الإمتحان للطلاب. ← در سالن امتحان برای دانش‌آموزان باز می‌شود.

۱۷۱ ۳ معاویه با تعیین ولیعهد برای خود، نخستین گام را برای **موروثی کردن خلافت** (تغییر شکل و محتوای حکومت دینی) برداشت.

معاویه و برخی از طرفداران او، برای آن که مردم حکومت امویان را بپذیرند و در برابر آن مقاومت نکنند، به ترویج تفکر جبرگرایی پرداختند.

۱۷۲ ۳ فعالیت‌های علمی و فکری مسلمانان در دوران خلفایی چون هارون و مأمون به اوج خود رسید، **امام رضا (ع)** معاصر با دوره خلافت امین و مأمون بود.

۱۷۳ ۳ طی سال‌های هفتم و هشتم هجری تعدادی از حاکمان محلی در گوشه و کنار شبه‌جزیره عربستان مانند عمان، بحرین، نجران و یمن یا به اسلام گرویده و یا با بستن پیمان و پرداخت جزیه، تابع حکومت شدند.

نکته: باذان حاکم ایرانی یمن بود.

۱۷۴ ۳ **بررسی گزینه‌ها:**

(۱) درست - درست

(۲) درست - نادرست (طاهریان توسط صفاریان از میان رفتند.)

(۳) نادرست (عمرو لیث در جنگ با امیراسماعیل سامانی به اسارت درآمد و توسط **خلیفه عباسی** به قتل رسید.) - درست

(۴) نادرست (رودکی مورد حمایت دربار سامانی بود.) - نادرست (روابط زیاریان و صفاریان با خلافت عباسی فراز و نشیب زیادی داشت.)

۱۷۵ ۴ منظور از «سلطان رکن‌الدوله»، طغرل سلجوقی است.

بررسی عبارتهای نادرست:

(ج) آلبارسلان، قلمرو سلجوقیان را تا آسیای صغیر گسترش داد.

(د) در زمان **ملکشاه سلجوقی**، این سلسله به اوج قدرت رسید.

۱۷۶ ۲ **بررسی عبارتهای نادرست:**

- فتح هند ← غزنویان

- حمله مغول ← خوارزمشاهیان

۱۷۷ ۱ در دوره ناسلمانی مغولان، دیوان سالاران، فیلسوفان، شاعران، فقیهان و در رأس آنان، **خواجه نصرالدین توسی**، شمس‌الدین محمد جوینی و برادرش عطاملک جوینی کوشیدند تا مغول‌ها را با فرهنگ ایرانی آشنا کنند.

خواجه نصیرالدین توسی بسیاری از دانشمندان متواری در برابر هجوم مغولان را به ایران بازگرداند و در مرکز علمی رصدخانه مراغه، زمینه فعالیت‌های علمی آن‌ها را هموار کرد.

توجه: عطاملک جوینی مؤلف کتاب «تاریخ جهانگشا» است.

۱۷۸ ۲ مغولان پس از فتح بغداد، به شام یورش بردند اما در عین **جالت** از سپاه **مملوکان مصر** شکست خوردند و از ادامه پیشروی بازماندند.

۱۷۹ ۳ در دوره مغول - تیموری، فنون و شیوه‌های معماری، شعر و **شاعری و نقاشی** و نگارگری رو به رشد نهاد.

۱۸۰ ۲ اسماعیل، پسر شیخ حیدر، با سپاهی متشکل از ایلات و طوایف مختلف قزلباش، **آق‌قویونلوها** را شکست داد و پس از تصرف تبریز در آن شهر تاج‌گذاری کرد.

۱۸۱ ۳ تاریخ‌نگاری در عصر صفوی نسبت به دوره مغول و تیموری تا **حدی دچار افول شد**.

تاریخ عالم آرای عباسی تألیف **اسکندر بیگ منشی** مربوط به دوره شاه عباس اول (اوج قدرت صفویان) است.

۱۸۲ ۳ **بررسی عبارتهای نادرست:**

الف و د) پس از انقراض امپراتوری شارلمانی در اوایل قرن ۹م، هرچ و مرج اروپا را فراگرفت و حملات **طوایف غیرمتمدن** از شرق و شمال موجب گسترش ناامنی شد. پیامد این ناامنی و ناتوانی پادشاهان در تأمین هزینه ارتش، **گسترش و تحکیم نظام فئودالیسم** بود.

۱۵۹ ۴ **اشکانیان** از حدود سال ۲۲۸ قبل از میلاد تا ۲۲۴ میلادی بر ایران فرمان راندند.

۱۶۰ ۳ سپاه هخامنشی تا زمان داریوش یکم (یعنی دوره کوروش و کمبوجیه) **متکی بر واحدهای مختلف پیاده‌نظام بود که از قبایل، اقوام و ملل تابعه به آن پیوسته بودند**.

۱۶۱ ۲ جشن نوروز از کهن‌ترین جشن‌های ایرانی است که به جمشید، نخستین پادشاه افسانه‌ای ایران نسبت داده می‌شود.

نکته: سلسله پیشدادیان، نخستین سلسله افسانه‌ای تاریخ ایران است.

۱۶۲ ۳ مرحله سوم ← **شناسایی منابع**

مرحله پنجم ← **تحلیل و تفسیر اطلاعات**

۱۶۳ ۴ علاوه بر رود نیل که محیط مناسبی برای زندگی در مصر ایجاد کرده بود (رسوبات غنی نیل مصر را مستعد کشت و زرع می‌کند)؛ **موانع طبیعی** مانند صحرای گرم در شرق و غرب، دریای مدیترانه در شمال و صخره‌های شمالی، این کشور را از تهاجم خارجی حفظ می‌کرد.

۱۶۴ ۳ یافته‌های باستان‌شناسی نشان می‌دهد که مردم ایران از حدود ۸ هزار سال پیش با **چکش‌کاری بر روی رگه‌های طبیعی مس**، برخی ابزارها به ویژه زیورآلات مسی می‌ساختند.

۱۶۵ ۲ پادشاهان ساسانی به منظور ایجاد تمرکز و افزایش دامنه نظارت و تسلط خود بر مناطق مختلف کشور، از یک سو **سپاهی دائمی** و نیرومند **تشکیل دادند** و از سوی دیگر، **تشکیلات اداری** (دیوان‌سالاری) را انسجام و نظم بخشیدند و آن را **تقویت کردند**.

۱۶۶ ۲ کتاب‌های سیاست‌نامه‌ای حاوی اطلاعاتی سودمند درباره شیوه **کشورداری، مناسبات حکومت و مردم و تشکیلات و نهادهای اداری، اقتصادی، نظامی و فرهنگی** ارائه می‌دهند.

سیاست‌نامه خواجه نظام‌الملک توسی (وزیر دوره **سلجوقی**)، یکی از برجسته‌ترین این آثار است.

۱۶۷ ۲ تاریخ بیهقی از **مشهورترین تاریخ‌های سلسله‌ای** است که توسط ابوالفضل بیهقی و در **دوره غزنوی** که **شعر فارسی به اوج خود رسید**، به نگارش درآمد. شیوه تاریخ‌نگاری بیهقی تحلیلی است.

۱۶۸ ۲ طائف شهری ثروتمند در نزدیکی مکه بود و **بزرگان و اشراف آن‌جا، روابط اقتصادی گسترده‌ای با سران قریش داشتند**. آن‌ها نه تنها از پیامبر (ص) استقبال نکردند، بلکه با بی‌احترامی و اهانت، آن حضرت را از شهرشان راندند.

۱۶۹ ۳ از آن‌جا که مرجع سیاسی قدرتمندی در یثرب وجود نداشت تا به اختلافات رسیدگی کند و مانع دشمنی و نزاع شود، هرگاه جنگی میان دو یا چند قبیله پیش می‌آمد، برای مدت طولانی ادامه می‌یافت. مورخان و سیره‌نویسان به **رقابت و درگیری‌های پیاپی اوس و خزرج** اشاره کرده‌اند. مردم یثرب که از تفرقه و درگیری به ستوه آمده بودند، قصد داشتند شخصی را به ریاست خویش برگزینند.

حضور یهودیان در یثرب سبب شده بود که بت‌پرستان، اخبار و اطلاعاتی درباره تاریخ پیامبران الهی به دست آورند. آنان هم‌چنین **مطالبی** از پیروان دین یهود درباره بهشت و جهنم و **ظهور پیامبری جدید شنیده بودند**.

۱۷۰ ۴ مدت خلافت خلفای نخستین:

ابوبکر: ۲ سال - عمر: ۱۰ سال - عثمان: ۱۲ سال - علی (ع): ۵ سال - حسن (ع): ۱ سال

برخی سیاست‌های **خلیفه سوم (عثمان)** علاوه بر ایجاد نارضایتی در میان مسلمانان، باعث **تشدید اختلافات و اوج گرفتن مجدد تعصبات طایفه‌ای و قبیله‌ای** در درون جامعه اسلامی شد.

۱۹۵ ۳ دریاچه‌های فصلی در فصل‌های پر بارش، وسعت بیشتری پیدا می‌کنند ولی در ماه‌های گرم و یا در سال‌های کم بارش به دلیل تبخیر آب آن‌ها خشک شده یا به شکل باتلاق و شورزار درمی‌آیند.

مهم‌ترین دریاچه‌های فصلی ایران: مسیله - نیریز - هامون - جازموریان

۱۹۶ ۳ مهم‌ترین رودهایی که به دریای خزر می‌ریزند: ولگا، اورال، سفیدرود، هراز، اتراک، گرگان، کورا و ارس

مهم‌ترین رودهایی که به خلیج فارس می‌ریزند: کارون، کرخه، دالکی و مند حوضه آبریز خارجی یعنی مساحتی از کشور که آب رودهای آن به دریاهای اطراف می‌ریزند، اما در طول مسیر مورد استفاده قرار می‌گیرند.

۱۹۷ ۴ به محدوده‌ای که با توجه به شکل زمین و شیب ناهمواری‌ها، آب‌های جاری را به سوی پایین‌ترین نقطه آن هدایت کند، حوضه آبریز می‌گویند.

۱۹۸ ۳

$100 \times \frac{\text{میزان مرگ‌ومیر} - \text{میزان موالید}}{\text{کل جمعیت}} = \text{رشد طبیعی جمعیت}$

$100 \times \frac{\text{تعداد مهاجران} \pm (\text{میزان مرگ و میر} - \text{میزان موالید})}{\text{جمعیت کل}} = \text{رشد مطلق جمعیت}$

۱۹۹ ۳

$75\% = \frac{2,000,000 - 2,500,000}{40,000,000} \times 100 = \text{میزان رشد طبیعی جمعیت}$

$19 = \frac{70}{3/75} \Rightarrow \text{مدت زمان دو برابر شدن جمعیت} = \frac{70}{\text{نرخ رشد جمعیت}}$

۲۰۰ ۴

در دوره ساسانیان، کشور به سرزمین (ایالت)، خوره (استان)، تسوج (شهرستان) و رستاک (دهستان) تقسیم شده بود. در دوره صفویه، افشاریه، زندیه و قاجاریه عناصر اصلی تقسیمات کشوری به ترتیب عبارت بودند از: ایالت، ولایت، بلوک و قصبه.

در سال ۱۳۱۶ (پهلوی) ایران به ۱۰ استان و ۴۹ شهرستان تقسیم شد. هر استان به چند شهرستان و هر شهرستان به چند بخش و هر بخش به چند دهستان و هر دهستان به چند قصبه تقسیم می‌شد.

۲۰۱ ۳

چگونگی قرارگیری پدیده‌های طبیعی و انسانی در سکونتگاه‌ها، شکل‌های مختلفی از سکونتگاه را به وجود آورده است.

۲۰۲ ۲

شهرهای شطرنجی: یک شبکه مستطیل شکل از راه‌های ارتباطی، زمین‌های شهر را به بلوک‌ها و قطعات همسان تقسیم می‌کند. شهرهای شعاعی: شهر دارای یک مرکز اصلی بوده و خیابان‌ها و شبکه‌های مهم از آن مرکز به صورت شعاعی منشعب می‌شوند.

شهرهای خطی: شهر حول محورهای ارتباطی و یا در امتداد رود، دریا و دریاچه به صورت خطی شکل گرفته است.

۲۰۳ ۴

فعالیت‌های اقتصادی در سه بخش انجام می‌شود؛ کشاورزی، صنعت و خدمات. توجه همه‌جانبه به سه بخش مذکور، نقش مهمی در توسعه اقتصادی و پیشرفت کشورها دارد.

۲۰۴ ۲

بررسی عبارت‌هاک نادرست:

(ب) صنعت پتروشیمی، بعد از نفت و گاز، بزرگ‌ترین بخش صنعتی کشور به شمار می‌رود.

(ج) صنایع خودروسازی، یکی از شاخصه‌های توسعه‌یافتگی کشور است.

۲۰۵ ۴

اگر در استفاده از منابع طبیعی، ویژگی‌ها و توان محیطی آن منطقه مورد بررسی قرار گیرد، همه مناطق کشور می‌توانند متناسب با امکان‌های طبیعی و انسانی خود توسعه یابند.

۲۰۶ ۱

بررسی عبارت نادرست:

(ب) تعیین مرز نواحی انسانی دشوارتر از نواحی طبیعی است.

۱۸۳ ۳ در سده‌های ۱۲ و ۱۳م، به تدریج شاهان نیرومندی در اروپا بر سر کار آمدند. این فرمانروایان به منظور ایجاد تمرکز و کاهش وابستگی به نیروی نظامی فئودال‌ها، اقدام به تشکیل ارتش منظم و دائمی کردند. در نتیجه این اقدام، حکومت مرکزی تقویت شد و قدرت اشراف فئودال کاهش یافت.

۱۸۴ ۴ در قرن ۱۴م، گروهی از نویسندگان و اندیشمندان که در شهرهای ثروتمند ایتالیا می‌زیستند، هدایت جریان فکری و فرهنگی را به دست گرفتند و تفکر و سبک جدیدی از زندگی را باب کردند.

درگیری‌های پاپ‌ها و پادشاهان در اواخر قرون وسطا، استقلال و آزادی عمل بیشتری برای دولت‌شهرهای ایتالیایی به وجود آورد. این استقلال، موقعیتی را برای متفکران و دانشمندان این شهرها ایجاد کرد که بتوانند تفکر و فرهنگ جدیدی را نشر دهند.

۱۸۵ ۳ بررسی گزینه‌ها:

- (۱) پیامد سیاسی
(۲) پیامد اقتصادی
(۳) پیامد اجتماعی
(۴) پیامد سیاسی و اقتصادی

جغرافیا

۱۸۶ ۲ چطور ← به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده می‌پردازد. «زمینه‌های به وجود آورنده این پدیده چیست؟»
چه کسی ← روابط متقابل انسان و محیط را مورد توجه قرار می‌دهد.

۱۸۷ ۳ مرحله چهارم، مرحله پردازش اطلاعات است. مرحله پردازش یعنی حذف اطلاعات غیر ضروری و حفظ اطلاعات مرتبط با پژوهش و تجزیه و تحلیل اطلاعات.

۱۸۸ ۲ دریای عمان به واسطه مجاورت با آب‌های آزاد (اقیانوس هند) و وجود سواحل با قابلیت‌های دفاعی مناسب، از نظر اقتصادی و نظامی اهمیت بسیاری برای ایران دارد.

۱۸۹ ۳ کوه‌های شمال خراسان به شکل منظم و موازی در شمال شرقی ایران قرار دارند. از رشته‌کوه‌های مهم آن می‌توان به هزارمسجد، آلاداغ و بینالود اشاره کرد.

۱۹۰ ۳ رودهای بسیاری از زاگرس سرچشمه می‌گیرند. جریان آب این رودها به علت تغییرات اقلیمی، دچار نوساناتی شده و از حالت منظم به حالت نامنظم و طغیانی تغییر شکل داده است. ریزش‌های جوی شدید، کوه‌ها را فرسایش می‌دهد و مواد آن در دسترس این کوه‌ها قرار می‌گیرد.

۱۹۱ ۴ در منطقه کوهستانی شرق و جنوب شرقی کشور، فرسایش، شکل‌های زیبایی با دره‌ها، چاله‌ها و گودال‌های عمیق ایجاد کرده است که آن‌ها را ناهمواری‌های مریخی و یا کوه‌های مینیاتوری می‌نامند.

۱۹۲ ۳ دشت ارزن و ماهی‌دشت حاصل انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین‌ها هستند.

دشت نهاوند در استان همدان بر اثر انباشت مواد حاصل از فرسایش در نواحی پست به وجود آمده است.

برخی دشت‌ها مانند دشت کاکان در هنگام چین خوردگی‌ها و در حد فاصل تاقدیس‌ها و یا در میان ناودیس‌ها به وجود آمده‌اند.

برخی از دشت‌ها از دوران‌های زمین‌شناسی بسیار قدیم بر جای مانده‌اند، اما در روی آن‌ها ناهمواری‌های جدید بر اثر فرسایش بادی ایجاد شده است. (مثل دشت لوت)

۱۹۳ ۴ چون میانگین سالانه بارش، دما و رطوبت هوا در نقاط مختلف کشور یکسان نیست، موجب شده است کارشناسان، اقلیم کشور را به چهار ناحیه آب و هوایی مختلف تقسیم کنند.

۱۹۴ ۲ کویر، بخشی از بیابان است و به نمکزارهای پف‌کرده‌ای گفته می‌شود که تبخیر شدید، عامل اصلی شکل‌گیری آن است.

موقعیت آب و هوایی در نواحی مرکزی ایران به گونه‌ای است که یکی از بزرگ‌ترین کویرهای جهان را به وجود آورده است.

۲۲۰ ۱ هر ناحیهٔ سیاسی سه رکن دارد: قلمرو و فضای جغرافیایی،

سازه یا ساختار انسانی (جمعیت و روابط اجتماعی) و نظام مدیریت.

۲۲۱ ۴ عبارت‌های «الف»، «ب» و «ج» صحیح هستند.

بررسی عبارت‌هاک نادرست:

د) نواحی سیاسی با توجه به مقیاس فضای جغرافیایی و نظام مدیریت که یک فضای جغرافیایی را اداره می‌کند، به انواع مختلف تقسیم می‌شوند.

ه) هر ناحیهٔ سیاسی، قانونی دارد که محل تمرکز قدرت سیاسی است و قدرت سیاسی از آن نقطه، در سطح ناحیهٔ سیاسی اعمال می‌شود.

۲۲۲ ۲ مرز هند و پاکستان ← تطبیقی

مرز کانادا و آلاسکا ← پیشتاز

۲۲۳ ۳ نظام سیاسی حاکم بر استرالیا از نوع فدرال است. در این نوع نظام

سیاسی، کشور به چند ایالت تقسیم می‌شود و حکومت و توزیع قدرت در سرزمین دو سطح دارد (فدرال و ایالت). هر ایالت علاوه بر وجود حکومت و نیروی

تصمیم‌گیری در سطح ملی، قوهٔ مقننه، مجریه و قضائیهٔ مستقل نیز دارد.

در نظام سیاسی ناحیه‌ای و ترکیبی، بخش اعظم کشور به صورت تک‌ساخت است و فقط یک یا چند بخش کوچک به صورت ناحیه‌ای و خودمختار اداره می‌شوند. مانند نظام سیاسی کشورهای عراق، انگلستان و جمهوری آذربایجان.

۲۲۴ ۳ مکیندر معتقد بود که بخش عمدهٔ خشکی‌های جهان، سه قارهٔ

به هم چسبیدهٔ آسیا و اروپا و آفریقا است و جزیرهٔ جهانی نام دارد. او در این جزیرهٔ جهانی، منطقهٔ خشکی اوراسیا (از رود ولگا در غرب تا سیبری در شرق) را قلعهٔ (دژ) جهان می‌دانست و می‌گفت این منطقه برای قدرت‌های دریایی، غیرقابل دسترس است.

۲۲۵ ۳ کشورهای حائل، یعنی کشورهایی که بین دو یا چند قدرت

بزرگ قرار دارند، معمولاً موقعیت آسیب‌پذیری پیدا می‌کنند.

در کشورهای چندتکه، نظارت حکومت بر همهٔ قسمت‌های کشور و هم‌چنین ایجاد خطوط ارتباطی با مشکل مواجه می‌شود.

فلسفه و منطق

۲۲۶ ۲ دانستن علم منطق جلوی استدلال‌های نادرست نشریات را

نمی‌گیرد، بلکه کمک می‌کند که استدلال‌های درست و نادرست آن‌ها را تشخیص دهیم.

۲۲۷ ۱ تمام پول را به حساب جاری‌تان واریز کردم ← اشتراک لفظ

تماشاچی: بازی را چطور دیدی؟ مجری: با چشم ← توسل به معنای ظاهری آرزین می‌گفت که من بهترین دانش‌آموز کلاس هستم ← ابهام در مرجع ضمیر

تذکر: اگر نوع مغالطه فقط یک عبارت ساده باشد و استدلال نباشد، ترجیحاً مغالطهٔ اشتراک لفظ جواب صحیح خواهد بود، نه مغالطهٔ عدم تکرار حد وسط.

۲۲۸ ۴ دلالتی که لازمهٔ معنای اصلی لفظ است، دلالت التزامی نامیده

می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) به ترتیب دلالت التزامی و مطابقه است.

۲) به ترتیب دلالت التزامی و تضمّن است.

۳) به ترتیب دلالت تضمّن و التزامی است.

۲۲۹ ۳ در تمام زبان‌ها برای هر کدام از الفاظ معنایی مد نظر است.

بنابراین دلالت لفظ بر معنای آن را دلالت لفظ بر معنی گویند.

۲۰۷ ۳ هوای سرد شده در نواحی فوقانی استوا به سمت عرض‌های بالاتر

حرکت می‌کند و تحت تأثیر نیروی کوریولیس دچار انحراف می‌شود. در منطقهٔ جنب حاره (اطراف مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی) سرد و سنگین می‌شود و فرو می‌نشیند و مراکز فشار زیاد جنب استوایی را به وجود می‌آورد.

۲۰۸ ۴ علل ایجاد بیابان‌ها:

۱- استقرار مرکز پرفشار ← نامیب (در آفریقا) و آتاکاما (در آمریکای جنوبی)

۲- دوری از منابع رطوبت ← گبی یا تکله‌ماکان

۲۰۹ ۲ در برخی نواحی کوهستانی‌ای که سنگ‌ها قابلیت حل شدن در

آب را داشته باشند، مانند سنگ‌های آهکی یا گچی، آب‌های جاری با نفوذ به زیر زمین از طریق درزها و شکاف‌ها و حل کردن سنگ‌ها در خود، پدیده‌های فرسایشی چون غارهای طبیعی و چشمه‌های آهکی پدید می‌آورند که در اصطلاح به آن‌ها اشکال «کارستی» گفته می‌شود. به‌طور کلی، کارست پدیدهٔ خوردگی و انحلال سنگ‌های آهکی است. غار علی‌صدر همدان و کتله‌خور زنجان، نمونه‌هایی از اشکال فرسایشی کارستی هستند.

۲۱۰ ۳ چاله‌های بادی از جمله اشکال فرسایش کاوشی هستند.

در نواحی دارای ماسه‌های ریز و به ویژه فاقد پوشش گیاهی، باد ذرات را از محل خود جابه‌جا می‌کند و به تدریج حفره‌ها یا چاله‌هایی وسیع پدید می‌آورد.

۲۱۱ ۴ چنان‌چه بیرونی‌ترین منحنی میزان، کوچک‌ترین عدد باشد،

نشان‌دهندهٔ نیرخ توپوگرافی کوه یا قله است.

در جایی که منحنی‌های میزان به هم نزدیک می‌شوند، شیب زمین تند است.

۲۱۲ ۱ هر چه ارتفاع افزایش یابد، تعداد گونه‌ها، قد یا بلندی گیاهان،

انبوهی و فصل رویش آن‌ها کم‌تر و کوتاه‌تر می‌شود. (معکوس)

هر چه سرعت رشد پوشش گیاهی در یک ناحیه بیشتر باشد، میزان تولید مادهٔ آلی در آن‌جا بیشتر است. (مستقیم)

۲۱۳ ۴ برای تثبیت تپه‌های ماسه‌ای از کشت گیاهان سازگار با محیط

روی آن‌ها استفاده می‌شود.

۲۱۴ ۱ زبان‌شناسان، زبان‌های دنیا را به خانواده‌های بزرگ زبانی

تقسیم کرده‌اند. منظور از یک خانوادهٔ زبانی، گروه بزرگی از زبان‌هاست که یک ریشهٔ اصلی دارند.

۲۱۵ ۴ جغرافی‌دانان برای مطالعه و شناخت تنوع‌های فرهنگی،

سطح زمین را به نواحی فرهنگی تقسیم کرده‌اند. این نواحی فرهنگی، در یک یا چند شاخص فرهنگی مانند دین، زبان، آداب و رسوم، هنر و معماری و نوع فعالیت اقتصادی شباهت‌هایی دارند.

۲۱۶ ۴ در گذشته، فعالیت‌های اقتصادی به سه گروه یا بخش عمده

(کشاورزی، صنعت و خدمات) تقسیم می‌شدند. از دههٔ ۱۹۸۰م، یک بخش دیگر به بخش‌های قبلی افزوده شد و فعالیت‌های نوع چهارم، نام گرفت.

فعالیت‌های نوع چهارم: بخشی از فعالیت‌های اقتصادی که فراهم‌کنندهٔ خدمات مربوط به جمع‌آوری و پردازش اطلاعات و فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی و پژوهش و تحقیق و توسعه است.

۲۱۷ ۳ بیشتر مزارع تک‌محصولی نواحی استوایی (پلاتنیشن‌ها) در

نزدیکی ساحل دریاها واقع شده‌اند تا بتوان از کشتی برای صدور محصولات به نواحی مختلف جهان استفاده کرد.

۲۱۸ ۴ شرکت‌های چندملیتی گاه انحصار تولید یک کالا را در دست

می‌گیرند و کارخانه‌های داخلی کشورها را از دور رقابت، خارج می‌کنند و موجب ورشکستگی آن‌ها می‌شوند. در این صورت، وابستگی نواحی به کشورهای توسعه‌یافته صنعتی بیشتر می‌شود.

۲۱۹ ۳ وضع تعرفه‌های گمرکی و مالیات بر کالاهای وارداتی، محدود یا

ممنوع کردن واردات برخی کالاها در دوره‌های زمانی خاص، تشکیل اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری منطقه‌ای و ایجاد مناطق آزاد تجاری از جمله اقداماتی است که کشورها برای کاهش اثرات منفی تجارت خارجی بر اقتصاد خود انجام می‌دهند.

۲۳۰ ۳

نسبت بین «قضیه و استدلال» تباین است و نسبت بین «نسبت‌های چهارگانه و نسبت تباین»، عموم و خصوص مطلق است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) نسبت بین مفاهیم «وجود ذهنی و وجود» و مفاهیم «علم و تصور» عموم و خصوص مطلق است.

(۲) نسبت بین مفاهیم «تعریف و تعریف مفهومی» و مفاهیم «ساعت و عقربه آن» به ترتیب عموم و خصوص مطلق و تباین است.

(۴) نسبت بین مفاهیم «غیرفلسفه و فلسفه علم» و مفاهیم «غیراستقرای تعمیمی و استقرا» به ترتیب تباین و عموم و خصوص من وجه است.

۲۳۱ ۲

با توجه به شکل سؤال، نسبت «الف» با هر کدام از «ب»، «ج» و «د» عموم و خصوص مطلق است و هر کدام از «ب»، «ج» و «د» با همدیگر نسبت عموم و خصوص من وجه دارند.

نسبت مفهوم انسان با هر کدام از مفاهیم **دانشجو**، **شاعر** و **راننده** عموم و خصوص مطلق است و نسبت مفاهیم **دانشجو** با مفاهیم **شاعر** و **راننده** عموم و خصوص من وجه است. مفاهیم «**شاعر**» و «**راننده**» نیز دارای نسبت عموم و خصوص من وجه هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) نسبت مفهوم انسان با دانشجو و دانش آموز عموم و خصوص مطلق است اما نسبت آن با مفهوم سنگ تباین است. مفاهیم دانشجو و دانش آموز و سنگ نسبت تباین دارند.

(۳) نسبت مفهوم جسم با درخت، چنار و باثمر عموم و خصوص مطلق است. بین مفاهیم درخت و چنار نیز نسبت عموم و خصوص مطلق برقرار است. بین مفاهیم چنار و باثمر نیز نسبت تباین برقرار است.

(۴) نسبت مفهوم سیب با میوه، عموم و خصوص مطلق (سیب خاص و میوه عام است) و با پرتقال، تباین است و با مفهوم شیرین نسبت عموم و خصوص من وجه دارد. مفاهیم میوه و پرتقال نیز نسبت عموم و خصوص مطلق دارند. بین مفاهیم میوه و شیرین و مفاهیم پرتقال و شیرین هم نسبت عموم و خصوص من وجه برقرار است.

۲۳۲ ۲

در یک تقسیم‌بندی درست، مفاهیم هر طبقه با طبقه دیگر باید رابطه عموم و خصوص مطلق و اقسام یک طبقه با یکدیگر باید رابطه تباین داشته باشند. چون بین مفاهیم هر طبقه با طبقه دیگر رابطه عموم و خصوص مطلق برقرار است، در نتیجه حداقل یک قضیه موجبه کلیه صادق به دست می‌آید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) بین مفاهیم دو طبقه متفاوت، عموم و خصوص مطلق برقرار است. به عبارت دیگر بین هر مفهومی با مفاهیم طبقه دیگر (از جمله قبلی) رابطه عموم و خصوص مطلق برقرار است، پس یک قضیه موجبه کلیه صادق است.

(۳ و ۴) مفاهیم درون یک طبقه با هم متباین‌اند. یعنی دارای مصداق مشترک نیستند، در نتیجه دو قضیه سالبه کلیه و متداخل آن‌ها که دو قضیه سالبه جزئیه است، به دست می‌آید. مفاهیم درون یک طبقه در عین این‌که دارای مصداق مشترک نیستند، در مفهوم عام‌تری وجه اشتراک دارند. مثلاً تصور و تصدیق که از اقسام علم هستند، از لحاظ مصداق با یکدیگر رابطه تباین دارند، اما این دو مفهوم چون از اقسام علم هستند در مفهوم علم که عام‌تر و بزرگ‌تر از آن‌هاست مشترک‌اند. بنابراین در یک طبقه‌بندی درست، مفاهیم درون یک طبقه با یکدیگر اشتراک مفهومی و تباین مصداقی دارند.

۲۳۳ ۳

در تعریفی که جامع و مانع نیست، رابطه تعریف‌کننده و مفهوم مجهول عموم و خصوص من وجه است؛ مانند نماز: واجب.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در تعریفی که جامع نیست، تعریف‌کننده و مفهوم مجهول نسبت عموم و خصوص مطلق دارند؛ مانند شکل: دایره.

(۲) در تعریفی که مانع نیست، تعریف‌کننده همیشه عام‌تر از تعریف‌شونده است؛ مانند درخت: جسم.

(۴) در تعریفی که بی‌ارتباط است، بین مفهوم مجهول و تعریف‌کننده رابطه تباین برقرار است.

۲۳۴ ۴

تعریف واضح، جامع و مانع است و دوری هم نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) جامع است، اما مانع نیست.

(۲) جامع نیست، اما مانع است.

(۳) تعریف دوری است؛ اگر مفهومی را به ضد خودش تعریف کنیم، مصداق تعریف دوری است.

۲۳۵ ۲

در گزینه (۲)، تعداد نمونه‌ها مناسب نیست، اما در سایر گزینه‌ها شرایط استقرای تعمیمی قوی رعایت شده است.

شرایط استقرای تعمیمی قوی عبارت است از:

۱- نمونه‌ها باید تصادفی باشند.

۲- نمونه‌ها باید متفاوت باشند و شامل همه طیف‌های مختلفی که در جامعه آماری ما وجود دارند، بشود.

۳- تعداد نمونه‌ها باید نسبت به کل جامعه آماری، نسبت مناسبی داشته باشند. حال هرگاه هر کدام از شرایط استقرای قوی و یا همه آن‌ها را به درستی رعایت نکنیم و یا نتیجه استقرا را یقینی بدانیم، دچار مغالطه «تعمیم شتاب‌زده» می‌شویم.

۲۳۶ ۲

کسی می‌تواند به پرسش‌های فلسفی پاسخ دقیق بدهد که در دانش فلسفه تخصص داشته باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) کسی که اهل تفکر در مسئله‌های اساسی فلسفی باشد، می‌تواند در زمره افرادی باشد که وارد مرحله تفکر فلسفی شده باشند، اما هر کسی که وارد مرحله تفکر فلسفی شود، لزوماً نمی‌تواند به پرسش‌های فلسفی پاسخ دقیق بدهد.

(۳) خیلی از کسانی که وارد مرحله تفکر فلسفی می‌شوند، پرسش‌های بنیادین را جدی می‌گیرند. پس فردی که این پرسش‌ها را جدی بگیرد و به دنبال یافتن پاسخ این‌گونه پرسش‌ها برآمده، در حال تمرین تفکر فلسفی است و کسی که در حال تمرین تفکر فلسفی است، لزوماً نمی‌تواند به پرسش‌های فلسفی پاسخ دقیق بدهد.

(۴) در دانش‌های دیگر نیز استدلال‌سازی صورت می‌گیرد. بنابراین کسی که در هنگام تفکر، استدلال‌سازی بکند، ممکن است یک ریاضی‌دان یا فیزیک‌دان یا حتی یک کارگر و دانش‌آموز باشد.

۲۳۷ ۴

بعد از کسب مهارت در تفکر فلسفی است که یک فرد می‌تواند وارد فضای دانش فلسفه شود و درک صحیحی از مسئله‌های فلسفی پیدا کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱ و ۲) بیانگر دو ویژگی اصلی دانش فلسفه است که یک فرد پس از کسب مهارت در تفکر فلسفی و ورود به دانش فلسفه، آن دو را شناسایی می‌کند.

(۳) به تفاوت روش مورد استفاده در دانش فلسفه و سایر علوم اشاره می‌کند.

۲۳۸ ۱

از آن‌جا که معرفت به وجود، فرع بر امکان شناخت آن است، فلاسفه می‌خواهند توانایی انسان در شناخت هستی را بررسی کنند و بدانند که بشر چگونه و با چه ابزاری می‌تواند به شناخت هستی بپردازد؛ مثلاً می‌خواهند بدانند که آیا انسان می‌تواند قانون علیت را دریابد و به وجود چنین قانونی در جهان مطمئن باشد؟ به عبارت دیگر، مباحث هستی‌شناسی وابسته به مباحث معرفت‌شناسی است، یعنی اول انسان بدانند که چه چیزی را می‌تواند بشناسد و این شناخت انسان چگونه و از طریق چه ابزاری می‌تواند صورت گیرد، سپس می‌تواند به مباحث وجودشناسی بپردازد.

۲۴۷ ۲ انتخاب شغل و پیشرفت ← ویژگی اجتماعی هویت یعنی
رشد اجتماعی

هیجان‌های مرکب با توجه به نوع ارزیابی، ظهور متفاوتی می‌یابد.
راه رفتن مستقل در حدود سنی ۱۲ تا ۱۵ ماهگی است.

۲۴۸ ۴ زمانی که دو تکلیف را همزمان انجام دهیم، کارایی توجه کاهش
می‌یابد اما اگر دو تکلیف مشابه باشند، فرد انجام‌دهنده ماهر باشد و
تکالیف دشوار نباشد، کارایی توجه کاهش کم‌تری خواهد یافت.

۲۴۹ ۳ تداعی حیوانات دیگر مانند شیر، پرندگان دیگر مانند بلبل و
رنگ‌های دیگر مانند آبی دیرتر از سایر تداعی‌ها است.

۲۵۰ ۲ برای رسیدن به هدف سوم یعنی پیش‌بینی، هدف دوم باید
انجام شود و آن تبیین و بیان چرایی یا شناسایی علل اضطراب است.

۲۵۱ ۱ سعید و محسن هم‌جنس هستند پس می‌توانند همسان یا
ناهمسان باشند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) الهه و عرفان ناهم‌جنس هستند، پس حتماً ناهمسان یا دوتخمکی هستند.
۳) سمیرا و سهیل ناهم‌جنس هستند، پس نمی‌توانند ویژگی‌های وراثتی
یکسان داشته باشند، زیرا ناهمسان هستند.
۴) سیما و ساناز می‌توانند تک‌تخمکی یا دوتخمکی باشند.

۲۵۲ ۳ ردیابی علامت غایب اشاره به هشدار کاذب دارد و یعنی فرد
تصویر دیگری غیر از آلو را می‌بیند و دکمه را به اشتباه فشار می‌دهد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) اصابت
۲) از دست دادن محرک هدف
۴) رد درست

۲۵۳ ۴ انجام دادن همزمان تکالیف نشان‌دهنده توجه ناقص است و
این افراد مشکل توجه دارند، نه حافظه.

۲۵۴ ۱ افزایش سرعت تفکر باعث نگه داشتن اطلاعات بیشتر در
حافظه می‌شود.

توجه‌گزینی موجب سازگاری بهتر با ضرورت‌های تکلیف می‌گردد.

سنجش فایده‌مندی یک شیء براساس کیفیت آن اشاره به پردازش مفهومی دارد.

۲۵۵ ۴ فن خواندن باعث می‌شود بتوان به پرسش‌ها پاسخ داد.

۲۵۶ ۲ وقتی چند شیء در کنار یک‌دیگر باشند، ما آن‌ها را به
صورت یک گروه ادراک می‌کنیم.

اشیا را براساس شباهت آن‌ها در یک مقوله طبقه‌بندی می‌کنیم.

براساس قانون استمرار، اشکال را به صورت متصل و پیوسته می‌بینیم.

۲۵۷ ۱ با نخ، پارچه درست می‌کنند، پس علاوه بر نشانه بیرونی،
نشانه معنایی هم دارد و احتمال خطای آن هنگام یادآوری کم‌تر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) فاقد نشانه معنایی است.

۳) دارای نشانه معنایی است.

۴) دارای نشانه بیرونی است، پس احتمال خطا بیشتر است.

۲۵۸ ۴ فرآیند (اولین مفهوم) جست‌وجوی باقاعده و نظام‌دار برای
مشخص کردن یک موقعیت نامعین (آخرین مفهوم) را روش علمی گویند.

۲۵۹ ۳ در هر سه گزینه (۱)، (۲) و (۴) به عامل وراثت اشاره شده
است، زیرا طبق برنامه زیستی و وراثتی و با توجه به خصوصیات افراد فامیل
دور و نزدیک می‌توان احتمال برخی ویژگی‌ها را پیش‌بینی کرد. در گزینه (۳) به
عامل محیطی و بحث یادگیری اشاره شده است.

۲۶۰ ۲ تغذیه مناسب و تأمین نیازهای زیستی، از عوامل فیزیولوژیکی
مؤثر در انگیزتگی و درگیری ذهنی و از عوامل ایجاد تمرکز است.

۲۳۹ ۱ برخی آدم‌ها کم‌تر به اموری مانند حقیقت انسان و جهان می‌اندیشند
و به همان اندازه‌ای که از دور و برشان آموخته‌اند، قناعت می‌کنند، در نتیجه در انتخاب
هدف نیز دقت نظر چندانی ندارند و بیشتر دنباله‌روی دیگران‌اند. پس می‌توان گفت
کسانی که بنیان‌های خود را براساس گفته دیگران بنا کرده‌اند، نظرات سطحی درباره
حقیقت انسان و جهان داشته و به دنبال آن نیستند که این نظرات سطحی را
عمیق کنند. به همین جهت، در انتخاب هدف دقت نظر چندانی ندارند.

۲۴۰ ۲ زندانیان در غار، سخنان جوانی را که برای رهایی آن‌ها برگشته
بود، نپذیرفتند. وقتی آن جوان به آن‌ها گفت این سایه‌ها حقیقی نیستند، همه
حرف او را خنده‌دار تلقی کرده و به یک‌دیگر گفتند این جوان از غار بیرون رفت
و با خراب شدن و از دست دادن بینایی‌اش برگشت. این سخنان نشان می‌دهد
که زندانیان در غار، اهل ریسک نبوده و راحتی ماندن در تاریکی را بر رسیدن
به حقیقت برتر ترجیح می‌دهند.

۲۴۱ ۳ در آغاز شکل‌گیری فلسفه، آن‌چه بیش از هر چیز، این
اندیشمندان را به خود مشغول می‌داشت، دگرگونی‌هایی بود که پیوسته در
جهان طبیعت رخ می‌داد.

۲۴۲ ۲ دومین اندیشه مشهور هراکلیتوس، تغییر و تحول دائمی جهان
است. او می‌گفت: «همه چیز در سیلان و حرکت است.» اما پارمنیدس برخلاف
هراکلیتوس، می‌گفت که هستی، یک امر واحد ثابت است و حرکت و شدن ندارد.

۲۴۳ ۴ پارمنیدس می‌گوید؛ در جهان واقع، نیستی راه ندارد و
نمی‌توان گفت «نیستی، هست.» بنابراین به عقیده وی، در جهان واقع، نیستی
راه ندارد. یعنی نمی‌توان گفت «نیستی، هست.» و چون «نیستی» امر عدمی
است، پس نمی‌توان آن را توصیف کرد.

۲۴۴ ۴ سقراط هیچ کتابی ننوشت، اما سراسر حیاتش را با فلسفه سپری
کرد. زندگی وی حکایت واقعی فلسفه است. ما از مطالعه و تأمل در زندگی او می‌توانیم
دفتر اندیشه‌های فلسفی‌اش را ورق بزنیم و به نقش حقیقی فلسفه در زندگی انسان،
بیشتر پی ببریم. افلاطون، شاگرد برجسته وی این زندگی را حکایت کرده و مبارزه
سقراط با مغالطه‌گران و سوفیست‌ها را در آثار خود به تصویر کشیده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) مقامات حکومتی سقراط را به اتهام فاسد کردن جوانان و بی‌ایمانی به
خدایان بازداشت کردند و او را محاکمه نمودند. این عبارت خود گویای آن است
که وی منتقد دیدگاه جامعه خود درباره خدایان بود.

۲) افلاطون نشان می‌دهد که سقراط عمر خود را مصروف اصلاح جامعه و
شناساندن افکار مغالطه‌آمیز سوفیست‌ها کرد.

۳) این عبارت‌ها بیانگر عقیده سقراط به جهان پس از مرگ بود: «باری، اگر
مرگ انتقال به جهانی دیگر است و اگر این سخن راست است که همه
درگذشتگان در آن جا گرد آمده‌اند، پس چه نعمتی بالاتر از این که آدمی از این
مدعیان که عنوان قاضی بر خود نهاده‌اند، رهایی یابد و با داوران دادگر آن
جهان روبه‌رو شود و با نیکان و بلندمرتبان همنشین گردد! اگر مرگ این است،
حاضرم بارها به کام مرگ روانه شوم.»

۲۴۵ ۳ سقراط، روش بحث ثابتی داشت. مفهومی از مفاهیم را که در
زندگی ما اهمیت حیاتی دارد، برمی‌گزید و درباره‌اش پرسش می‌کرد. مثلاً
می‌پرسید «دوستی چیست؟» یا «شجاعت چیست؟» وقتی کسی داوطلب
پاسخ می‌شد، با توجه به پاسخ او، سؤال دیگری را طرح می‌کرد به طوری که
مخاطب و پاسخ‌دهنده را به حقیقت می‌رساند و آن‌چه را که حق بود، از زبان
پاسخ‌دهنده به دست می‌آورد. این روش گفت‌وگو و پرسش و پاسخ که سقراط به
کار می‌گرفت، به تدریج به «روش سقراطی» شهرت یافت.

روان‌شناسی

۲۴۶ ۳ آزمون‌ها در دفعات متعدد اجرا باید نمره یکسان یا تقریباً
یکسانی به ما بدهند.